

Przyzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Nr 124

listopad 1999

POLSKA NAUKA W UNII EUROPEJSKIEJ

PIĄTY PROGRAM RAMOWY
WARSZAWA, 21 PAŹDZIERNIK

Andrzej
WISZNIEWSKI

Wykład prof. A. Wiszniewskiego w auli Politechniki Lwowskiej

Profesor Andrzej Wiszniewski doktorem honoris causa Politechniki Lwowskiej

Doktor hc Politechniki Lwowskiej prof. A. Wiszniewski w miejscu rozstrzelania polskich profesorów w 1941 r. na Wzgórzach Wóleckich.

Minister Nauki RP prof. A. Wiszniewski i Min. Nauki i Techniki Ukrainy St. Dlouhy w trakcie podpisywania protokołu wykonawczego do umowy o współpracy.

Laureaci nagrody Prezesa Rady Ministrów

Wśród wyróżnionych w tym roku nagrodą Prezesa Rady Ministrów za działalność naukową i naukowo-techniczną znalazły się trzy zespoły z Politechniki Wrocławskiej. Dwa z nich udało nam się sfotografować.

Zespół badawczy em. prof. dr hab. inż. Zbigniewa Świąckiego z Instytutu Budownictwa PWr otrzymał nagrodę za opracowanie technologii wytwarzania bioimplantów z porowatego korundu.

Na zdjęciu (od lewej): dr inż. Danuta Wala, prof. dr hab. inż. Zbigniew Świącki, dr inż. Genowefa Rosiek, dr inż. Bogusława Werner i dr inż. Barbara Piwowska.

Zespół badawczy dr hab. inż. Janusza Szafrana, prof. nzw.PWr z Instytutu Energoelektryki PWr został nagrodzony za opracowanie i uruchomienie mikroprocesorowego systemu zabezpieczeń stacji średniego napięcia.

Na zdjęciu (od lewej): dr inż. Sławomir Marczonek, dr inż. Marek Michalik, dr hab.inż. Janusz Szafran, prof.nzw.PWr, mgr inż. Andrzej Juszczyk, (ALSTOM T&D Protection&Control S.A.), dr inż. Mirosław Łukowicz, dr inż. Jan Iżykowski, dr hab. inż. Eugeniusz Rosołowski, prof. nzw.PWr i mgr inż. Bogdan Antochów (ALSTOM T&D Protection&Control S.A.).

Nieobecni członkowie zespołu to mgr inż. Stanisław Kubacki (kierownik zespołu wykonawców, ALSTOM T&D Protection&Control S.A.), mgr inż. Adam Babś (Inst. Energetyki Oddz. Gdańsk) oraz mgr inż. Tomasz Chudy, dr inż. Bogdan Kasztenny i dr inż. Waldemar Rebizant.

W następnym numerze przedstawimy zespół prof. Dionizego Dudka z Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn PWr, nagrodzony za opracowanie nowej generacji czerpaków i narzędzi skrawających dla wielonaczyniowych koparek kołowych stosowanych do trudnourabialnych skal średniozwięzłych w górnictwie odkrywkowym. ■

Doktorat honoris causa Politechniki Lwowskiej dla prof.dr hab.inż. Andrzeja Wiszniewskiego

14 października ukraiński Państwowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska” nadał doktorat honoris causa prof. Andrzejowi Wiszniewskiemu, ministrowi nauki, przewodniczącemu KBN.

Dzień wcześniej min Wiszniewski i minister nauki i techniki Ukrainy Stanisław Dlouhy podpisali protokół wykonawczy do umowy o polsko-ukraińskiej precyzujący zakres tematyczny współpracy naukowej.

W kontaktach naukowych obu krajów potrzeba jeszcze dalszych regulacji. Oto np. ze względu na ciągłość prawną naszego prawodawstwa Polska uznaje doktoraty ukraińskie. Natomiast Ukraina nie honoruje doktoratów polskich, gdyż nie jest prawnym kontynuatorem ZSRR. Taka sytuacja stanowi problem nie tylko dla Polaków, ale i dla studiujących licznie w Polsce i doktoryzujących się tu obywateli ukraińskich. Dostrzegają to tamtejsi naukowcy i rząd. Czy i jak szybko rozwiąże ten problem parlament – to już kwestia polityczna.

Uroczystość nadania doktoratu honoris causa odbyła się w serdecznej atmosferze. Z uznaniem przyjęto, że prof. Wiszniewski rozpoczął i zakończył swe wystąpienie w języku ukraińskim.

Laudacja wygłoszona przez prof. Oresta Julianowicza Lozynskiego (którą również zamieszczamy) była prezentacją dorobku naukowego i politycznego laureata.

Obok dokumentów świadczących o nadanym doktoracie h.c. prof. Wiszniewski otrzymał togę uniwersytecką.

Wyrazem nawiązania do tradycji było złożenie kwiatów pod znajdującym się na Wzgórzach Wóleckich pomnikiem lwowskich profesorów zamordowanych w lipcu 1941 roku.

Prof. Andrzej Wiszniewski spotkał się również z mieszkającymi we Lwowie Polakami. □

Laudacja wygłoszona przez prof. Oresta Julianowicza Lozynskiego

Jest mi bardzo przyjemnie, wielce szanowny Panie Rektorze, szanowni Członkowie Rady Naukowej, Koledzy, Goście, Panie i Panowie, przedstawić Państwu wielkiego patriotę Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” pana profesora Andrzeja Wiszniewskiego, Ministra Nauki Rzeczypospolitej Polskiej.

Profesor Andrzej Wiszniewski urodził się 15 lutego 1935 r. w Warszawie. Z wykształcenia jest inżynierem elektrykiem, skończył Politechnikę Wrocławską w 1957 r. Z zawodu jest nauczycielem akademickim; uzyskał doktorat w 1961 r., w 1972 r. został profesorem nadzwyczajnym, tytuł profesora dostał w 1990 r.

Jest autorem 130 artykułów naukowych i 6 książek wydanych w Polsce, Niemczech i USA. Jest też członkiem wielu krajowych i międzynarodowych organizacji. Ostatnio specjalizuje się w problemach komunikacji społecznej – jest autorem pierwszej polskiej książki na temat przemówień.

Został nagrodzony honorowym tytułem doktora honoris causa Central Connecticut State University (dołączając do grona tak znanych osobistości jak Jimmy Carter, Gerald Ford, Henry Kissinger, Jane Kirkpatrick i Helmut Schmidt).

Profesor Wiszniewski został odznaczony Kawalerskim Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski (1978), papieskim Orderem Świętego Sylwestra (1998), honorowym członkostwem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, nagrodą Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia i Opola, medalem Politechniki Wrocławskiej oraz innymi odznaczeniami.

W 1981 r. został prorektorem Politechniki Wrocławskiej (z tego stanowiska był usunięty w czasie stanu wojennego). W 1990 r. wybrany na rektora Politechniki Wrocławskiej, pełnił tę funkcję w czasie dwóch kadencji, do 1996 r. W ciągu dwóch lat był Przewodniczącym Kolegium Rektorów wyższych uczelni Wrocławia i Opola. Od 1983 r. należał do Społecznej Rady przy Metropolii Wrocławskiej.

Bez przerwy od 1980 r. jest członkiem *Solidarności*. W czasie stanu wojennego

Dokończenie na stronie 13

5. Program Ramowy uważam za otwarty!

Szanowni Państwo,

Minęło Święto Niepodległości, które przypomina nam zawsze listopadowe wydarzenia 1918 roku we Lwowie. Ówczesni pracownicy Politechniki żywo w nich uczestniczyli. Zaś 15 listopada obchodziliśmy tradycyjnie Święto Nauki Wrocławskiej.

Po Mszy św. w intencji pracowników i studentów w kościele Najświętszego Serca Jezusowego z homilią prof. Kazimierza Bobowskiego (UWr) odbyła się uroczystość pod Pomnikiem Martyrologii Profesorów Lwowskich, a wieczorem – otwarte posiedzenie Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, którego główny punkt to wręczenie nagrody za integrację środowiska akademickiego. Tegorocznym laureatem jest prof. Józef Dudek, twórca „salonu dyskusyjnego”.

Nadano budynkowi C-7 imię prof. Jęgora Kisiele, odbył się doktorat honoris causa prof. Jurija Rudawskiego, odsłonięto tablicę upamiętniającą los profesorów aresztowanych w trakcie Sonderaktion Krakau (o wrocławskim epizodzie w życiu aresztowanych pisze w tym numerze „Pryzmatu” prof. Krzysztof Pigoń).

Z okazji Święta przyznano wiele odznaczeń, medali, nagród i Złoty Odznak PWr. Warto zauważyć, że zmieniła się nieco forma plastyczna odznaki, zatem te wcześniej nadane będą miały dodatkowy walor zabytku.

Szerszą relację z uroczystości zamieścimy w następnym numerze „Pryzmatu”,

o czym zapewnia

Redakcja

Fot. Hanna Wąskowska

Pryzmat

Pismo Informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka

Redakcja: bud D-5, pok. 2, 3 i 22a

tel. 320-22-89 (red.nacz.) i 320-21-17

e-mail: pryzmat@wtm.ite.pwr.wroc.pl

http://pryzmat.ac.pwr.wroc.pl

Opr. graf., skanowanie, DTP, skład i łamanie, korekta: redakcja

Kolor naświetla: „FUNNA” W-w, ul. Krupnicza 2/4

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr Nakł. 1500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

WKRÓTCE WYBORY W KBN

Osoby zainteresowane uchwałami KBN mogą znaleźć je w internetowej wersji Dziennika Urzędowego Komitetu Badań Naukowych na stronach <http://www.kbn.gov.pl/pub/kbn/docs>

Szczególnie chcemy zwrócić uwagę Czytelników, że najnowszy numer (6/99) – oprócz uchwał Komitetu Badań Naukowych z 15 września 1999 – zawiera **zarządzenie Przewodniczącego KBN nr 1/99 z dnia 21 września 1999 r. w sprawie powołania Komisji Wyborczej do przeprowadzenia wyborów do zespołów komisji Komitetu Badań Naukowych czwartej kadencji.**

Że kampania wyborcza do tej ważnej korporacyjnej instytucji nabiera rozpędu, można się zorientować czytając pojawiające się już wypowiedzi kandydatów, np. **prof. Łukasza Turskiego** (CFT PAN, Szkoła Nauk Ścisłych, e-mail: laturski@cft.edu.pl). W tekście „Dlaczego i po co ubiegam się o wybór do KBN” ten znany – również z popularyzacji nauki – fizyk warszawski przedstawia swój pogląd na wiele aktualnych problemów świata nauki: słabości stosowanego systemu ocen parametrycznych, sposobu rozliczania grantów, możliwości udoskonalenia metod recenzowania, a także narastającego problemu plagiatów naukowych i skłonności badaczy do marnotrawienia środków publicznych. Proponuje własną koncepcję wewnętrznej rekonstrukcji KBN. Deklaruje, że chciałby kandydować do „ściśłego” Komitetu i na stanowisko przewodniczącego Komisji Badań Podstawowych. Zamierza informować środowisko naukowe o swojej działalności poprzez regularne informacje, np. rozsyłane drogą elektroniczną (bardzo byśmy się cieszyli). Stwierdza też: „Gdyby uzyskanie istotnego postępu w realizacji moich planów okazało się niemożliwe ze względów politycznych, to z pełnienia mojej funkcji z KBN zrezygnuję informując opinię publiczną o powodach tej decyzji”.

Zachęcamy do dyskusji i aktywnego uczestnictwa w wyborach.

PO WYBORACH W PPPWR

19 października odbyło się zebranie PPPWr, podczas którego jego dotychczasowa przewodnicząca pani Anna Kałka poinformowała o swojej rezygnacji. Zarówno brak quorum jak starania części obecnych, by pani Kałka zmieniła swoją decyzję, sprawiły, że w tym samym dniu nie odbyły się wybory. Ostatecznie jednak 18 listopada podczas plenarnego posiedzenia przewodniczącym został wybrany pan mgr inż. **Romuald Szauderna** (ACT/IT), zaś wiceprzewodniczącymi pan dr inż. **Piotr Pietraszek** (I-2) i pan **Czesław Czuryło** (I-19).

WYBRANO WŁADZE STUDENCKIE

4 listopada odbyły się wybory do Samorządu Studenckiego. Konwent wyłonił spośród 12 kandydatów siedmiu członków Zarządu. Są to: Przemysław Wojsznis (AZS) wybrany przez członków Zarządu przewodniczącym, Krzysztof Maj (NZS), wiceprzewodniczącym oraz Rafał Jakubowicz (senator z Wydz. Elektrycznego), Marcin Gwóźdź (NZS), Piotr Krzysztofik (AZS), Krzysztof Kucza (NZS) i Marcin Makowski (Rada Mieszkańców T-15).

Z KOLEGIUM PROREKTORÓW

Przewodniczący KRUWiO prof. R. Gelles otworzył **18 października** pierwsze posiedzenie Kolegium Prorektorów.

Głównym punktem, obok prezentacji wyników rekrutacji, były wybory przewodniczącego. Kandydatami byli prof. Andrzej Witkowski (prorektor ds. nauczania UW) i prof. Jerzy Świątek z PWr. Zwyciężył kandydat Politechniki.

Na kolejne posiedzenie – **9 listopada** – zaproszono dyrektora akademickiego ZOZ, lek.med. A. Gawlika, przedstawicielkę Dolnośląskiej Kasy Chorych oraz reprezentantkę Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego i Politechniki Wrocławskiej („Biuro Karier – Wrocław”).

- JM Rektor PWr prof. A. Mulak omówił bieżące problemy szkolnictwa wyższego.

- Prorektor ds. Studenckich PWr prof. L. Komorowski przedstawił działalność naszej uczelni w dziedzinie badań i dydaktyki. Podkreślił skalę zadań dydaktycznych, nie krył wynikających stąd problemów.

- Dyrektor A. Gawlik omówił kwestie finansowe ZOZ i komplikacje prawne wynikające z faktu, że większość jego podopiecznych to osoby spoza Wrocławia, a nawet spoza Dolnego Śląska. Wraz z przedstawicielką Dolnośląskiej Kasy Chorych analizowano możliwości rozwiązania problemu.

- Biuro Karier, które działa od 2 lat, nabiera charakteru środowiskowego. Z jego pomocy korzystają studenci wielu uczelni. Zaproponowano, by inne uczelnie zgłosiły do niego formalny akces. Pociągnęłoby to zobowiązanie do uczestnictwa w kosztach utrzymania placówki. Ostateczne deklaracje zainteresowanych uczelni nastąpią zapewne podczas następnego posiedzenia.

- Prorektor J. Świątek przedstawił stanowisko KRASPU dotyczące *Prawa o szkolnictwie wyższym*. Ustawa przypuszczałnie ułatwi tworzenie filii, ale i zwiększy możliwości szkół niepaństwowych. W związku z tym potrzebna jest dyskusja o możliwości skoordynowania działalności dydaktycznej w skali regionu.

NIE STUDENTKA A STUDENT

W październiku ukazał się w nakładzie 4000 egzemplarzy pierwszy numer pisma studenckiego o roboczym tytule STUDENT®. Autorzy, wśród których jest nasz redakcyjny współpracownik Piotr Krasicki (redaktor naczelny), zaprosili do konkursu na nazwę tego (jak się domyślamy) miesięcznika i zapraszają studentów do współpracy. Numer listopadowy ukazał się w ogóle bez nazwy, ale za to przynosi obszernie wiadomości z frontu wyborów do Samorządu Studenckiego.

PRZEPRASZAM...

Przepraszam Jacka Bąbkę za naruszające jego dobra osobiste stwierdzenia zamieszczone w piśmie z dnia 14.02.1997 r. do JM Rektora Politechniki Wrocławskiej prof. dr hab. inż. Andrzeja Mulaka, podpisanym przeze mnie jako przewodniczącego Koła Emerytów i Rencistów Politechniki Wrocławskiej:

- „Prezydium Zarządu Koła Emerytów i Rencistów przy Politechnice Wrocławskiej wyraża głębokie zaniepokojenie destrukcyjną działalnością Pana Jacka Bąbki.”

- „Nieudane próby wyłudzenia pieniędzy z pracowniczego funduszu socjalnego za indywidualną kurację Pana Bąbki oraz z funduszy Uczelni za jazdę taksówkami zaowocowały kontrolą zewnętrzną PIP.”

- „Próba zorganizowania strajku studenckiego z powodu opłat za wznowienie studiów jest przykładem popierania lekceważącego stosunku do obowiązków studentów.”

- „Zdumiewa nas fakt próby przywłaszczenia sobie przez tego Pana uprawnień, jakie mają wyłącznie władze Uczelni.”

- „Jest rzeczą nie do przyjęcia, aby wiele osób musiało zajmować się sprawami wynikającymi z nadmiernych ambicji Pana Bąbki, a przy tym szkalowane było dobre imię Szkoły.”

- „Jeżeli jednak ktoś usiłuje nagiąć wszystkie prawa do własnych wyobrażeń o sprawiedliwości, a przy tym usiłuje uzyskać korzyści dla siebie, powinien zostać wykluczony z naszej społeczności.”

*Bogusław Balaziński
Przewodniczący Koła*

Z S E N A T U

II POSIEDZENIE SENATU

(21.10.1999)

Senat uczcił pamięć zmarłego em. prof. dr hab. med. **Edwarda Ziobry**, którego postać przypomniał prof. **T. Galanc**, dziekan Wydz. IZ.

- Wręczono 12 osobom nagrody Senatowi za osiągnięcia dydaktyczne w 1998 roku przyznane uchwałą z 21 czerwca 1999 („Pryzmat” nr 121/122).

- 13 studentów, których zdjęcie i listę zamieszczamy odrębnie, otrzymało dyplomy świadczące o przyznaniu im sytypendiów Ministra EN.

- W szeregu głosowań Senat wyłonił skład Senackiej Komisji Oceniającej, a także listę reprezentujących nauczycieli akademickich członków Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. (Lista ta zostanie uzupełniona o przedstawicieli studentów.)

- Prof. **J. Nowak** przedstawił wniosek RW PPT o wszczęcie postępowania w sprawie nadania doktoratu h.c. prof. **Jurijowi Rudawskiemu** z Politechniki Lwowskiej. Promotorem doktoratu jest prof. **Jerzy Czernowko**. **JM Rektor** podkreślił zasługi kandydata dla rozwoju kontaktów polsko-ukraińskich.

Prof. **J. Szafran** (Komisja Rozwoju Kadry Naukowej) poparł wniosek. Senat podjął uchwałę o nadaniu doktoratu h.c. (43:3:0).

- **JM Rektor** przedstawił wniosek o przyznanie Medalu PWr prof. **Stefanowi Jasińce** i prof. **Zdzisławowi Samsonowiczowi**. Prodziekan W-3 prof. **P. Kafarski** i prodziekan W-10 dr **T. Nowakowski** przedstawili osiągnięcia kandydatów. Prof. **J. Szafran** (Komisja Rozwoju Kadry Naukowej) poparł wniosek. Senat jednogłośnie postanowił nadać kandydatom Medale PWr.

- Dr **J. Górniak** (Komisja ds. Statutu i Regulaminów) zaproponował zmiany do *Regulaminu pracy Senatu* oraz *Zasad pracy Komisji Senackiej*. Prof. **J. Świątek** podkreślił, że trzeba uwzględnić zmiany nazw i kompetencji poszczególnych komisji.

Dr **M. Michalewska** prosiła, by wobec różnicy między wyborami w ZNP i na PWr uwzględnić możliwość zmiany osoby przedstawiciela związku w komisji lub Senacie.

Po dyskusji postanowiono zachować zapis pkt. 2.1 *Regulaminu*, że porządek obrad ustala wstępnie rektor. Wniesiono natomiast poprawki do pkt. 2.2 (wnoszenie sprawy pod obrady 7 a nie 10 dni przed posiedzeniem), pkt. 3.1 (rozesyłanie porządku obrad 5, a nie 7 dni przed posiedzeniem), pkt. 3.3 (dostarczanie materiałów na obrady 7, a nie 10 dni przed posiedzeniem), 4.3a (zapis precyzy-

jący procedurę głosowania nad zmianami Statutu), pkt. 4.5 (wycięto opis, czym jest względna większość głosów). Na wniosek dyr. **A. Kaczkowskiego** dodano pkt. 6.5 mówiący o traktowaniu uczestnictwa w posiedzeniach jako o obowiązkach służbowych. Student **P. Wojsznis** poprosił o uwzględnienie w zapisie studentów (odpowiedni zinterpretować zapisy o „obowiązkach służbowych”). Prorektor **L. Janowski** stwierdził, że nieobecność studenta na zajęciach z powodu uczestnictwa w pracach Senatu musi być traktowana jako usprawiedliwiona. Znalazło to odzwierciedlenie w dokumencie.

Senat przyjął Regulamin pracy Senatu (41:4:1).

Zatwierdzono też Zasady Pracy Komisji Senackiej (45:3:1) z poprawkami w punktach 1,2,3,4,5, 7,9,13. Sprecyzowano tam sposób powoływania Komisji Oceniającej i Senackiej Komisji Organizacyjnej. Zapisano również, że komisja senacka ma prawo wnioskować do rektora o powołanie ekspertów (pkt.9).

- Zatwierdzono uzupełnione składy komisji senackich. Pełną listę członków komisji publikujemy w numerze.

W skład Senackiej Komisji Organizacyjnej, na czele której stoi rektor, wchodzi przewodniczący stałych komisji.

Poszczególne składy komisji uzyskały następujące poparcie: ds. Dydaktyki (50:0:0), ds. Organizacji i Finansowania Badań Naukowych (52:0:0), ds. Rozwoju Kadry Naukowych (49:0:1), ds. Ekonomiczno-Finansowych (46:3:0), ds. Statutu i Regulaminów (50:2:0), ds. Studenckich (49:0:0) i Oceniającej (41:0:0).

- Prorektor ds. Nauczania prof. **J. Świątek** omówił wyniki rekrutacji. Podkreślił, że nie wykorzystano pełnego limitu oferowanych 9645 miejsc. W czasie rekrutacji przyjęto 8326 osoby (na studia dzienne i wieczorowe 6498 osób, na zaoczne 1828). 2403 osoby zrezygnowały, choć niejednokrotnie oznacza to przeniesienie na inny wydział.

Prof. **A. Mulak** zauważył, że liczba studentów (wraz z zaocznymi i podyplomowymi) Wrocławia i Opola przekracza 100 tysięcy.

- **JM Rektor** przedstawił propozycję zmian w strukturze uczelni wynikających z powołania Prorektora ds. Studenckich. Podlega Prorektorowi struktura ma obejmować Samodzielną Sekcję Spraw Studenckich, Samodzielną Sekcję Pomocy Materialnej Studentów oraz Zespół Domów Studenckich.

Dr **J. Górniak** jako przedstawiciel Komisji ds. Statutu i Regulaminów stwierdził, że

w omawianej sprawie zasadnicze znaczenie powinna mieć opinia Komisji ds. Studenckich i ds. Ekonomiczno-Finansowych. (Komisja ds. Studenckich jest jednak dopiero w fazie konstytuowania się.) Za wadę propozycji uznał, że nie podano źródła finansowania.

JM Rektor wyjaśnił, że ww. działalność jest finansowana z dotacji na dydaktykę, zaś szczegóły będą przedstawione przy opracowywaniu budżetu.

Prorektor ds. Studenckich prof. **L. Komorowski** wyjaśnił, że bez nadania mu niezbędnych uprawnień nie może podejmować formalnych decyzji, w tym – o funduszu pomocy studenckiej.

Zaprobowano zmiany organizacyjne (39:3:6).

- Senat wyraził zgodę na zawarcie umowy o współpracy z Technische Hochschule w Karlsruhe (41:2:1).

- Prorektor ds. Nauki prof. **J. Zdanowski** poinformował zebranych o istnieniu w Inst. Technologii Maszyn (I-24) Środowiskowego Laboratorium Projektowania w Systemie CATIA (przedstawianym, nota bene, już w nr 118 „Pryzmatu” - red.). Profesor **J. Jędrzejewski** zabiega o osiągnięcie rzeczywiste śródowniskowego charakteru swojej pracowni. W tym celu uzyskał wstępne deklaracje rektorów AE i AR o woli korzystania z laboratorium. Ponieważ zawiera ono tylko 3 komputery, podjęto starania o uzyskanie następnych z KBN.

Dr **Z. Smalec**, dyrektor I-24, wyraził opinię, że mówienie o takiej jednostce jest przedwczesne, ponieważ nie przeprowadzono formalnych kroków niezbędnych do powołania jej. To spowodowało zamknięcie dyskusji.

- **JM Rektor** omówił stan prac nad *Pracem o szkolnictwie wyższym*. We wrześniu i październiku toczyły się spotkania z przedstawicielami środowiska akademickiego, które miały doprowadzić do zwiększenia poparcia dla projektu. Doprowadziło to do podjęcia się funkcji koordynacyjnych przez Prezydium KRASP, aby 4 listopada ostateczna wersja poprawek do ustawy mogła być przekazana ministrowi. Do spornych kwestii należą przede wszystkim: wieloletowość naukowców, dalszy los Rady Głównej, pomoc materialna dla studentów i współodpłatność za studia.

- Odpowiadając na interpelację dr **M. Sikory** Prorektor **L. Jankowski** stwierdził, że nie ma rzeczywistej kolizji między przepisami stosowanymi na PWr i ministerialnymi. Uczelnia nie zamierza zrezygnować z nadzoru nad prawidłowością wydatków.

Dokończenie na stronie 7

Z S E N A T U

Komisje senackie**Komisja ds. Statutu i Regulaminów**

1. prof. Janusz Biernat
2. mgr Jerzy Borowiec
3. prof. Czesław Daniłowicz
4. prof. Włodzimierz Dudziński
5. prof. Lech Gładysiewicz
6. dr Janusz Górniak
7. prof. Ernest Kubica (przewodniczący)
8. Hanna Kurek
9. prof. Stanisław Medeksza
10. inż. Antoni Tarczewski
11. prof. Jan Zawilak

Komisja ds. Organizacji i Finansowania Badań Naukowych

1. prof. Gerard J. Besler
2. prof. Lech Gładysiewicz
3. dr hab. Zbigniew Gnutek
4. prof. Monika Hardygóra (przewodnicząca)
5. prof. Eugeniusz Kalinowski
6. prof. Mieczysław Kamiński
7. prof. Tadeusz Luty
8. prof. Jan Misiewicz
9. prof. Janusz Mrocza
10. prof. Marian Piekarski
11. dr Wojciech Skrzypiński
12. dr Zbigniew Smalec
13. prof. Janusz Szafran
14. prof. Paweł Śniady
15. prof. Elżbieta Trocka-Leszczyńska
16. Tadeusz Wiśniewski
17. prof. Kazimierz Wójs
18. prof. Jerzy Zwoździak

Komisja ds. Studenckich

1. Tomasz Burzała
2. Justyna Chmiel
3. prof. Janusz Fleszyński
4. Bogdan Ginter
5. dr Andrzej Grzegorzczak (przewodniczący)
6. Rafał Jakubowicz
7. Jarosław Kowalczyk
8. Hanna Kurek
9. Marek Marszałek
10. dr Marian Molasy
11. Agnieszka Olbert
12. dr Marek Sikora
13. Grzegorz Tichaczek
14. Przemysław Wojsznis

Komisja ds. Rozwoju Kadr Naukowych

1. prof. Krzysztof Bartoszewski
2. prof. Gerard J. Besler
3. prof. Janusz Fleszyński
4. prof. Tadeusz Galanc
5. dr hab. Zbigniew Gnutek
6. prof. Henryk Górecki
7. prof. Andrzej Grudziński
8. prof. Ryszard Grząślewicz

9. prof. Lucjan Jacak
10. prof. Eugeniusz Kalinowski
11. prof. Mieczysław Kamiński
12. prof. Jan Koch (przewodniczący)
13. prof. Ernest Kubica
14. prof. Elżbieta Trocka-Leszczyńska
15. prof. Stanisław Medeksza
16. prof. Janusz Mrocza
17. prof. Marian Piekarski
18. prof. Janusz Szafran
19. prof. Jadwiga Więckowska
20. dr hab. Zofia Wilimowska
21. prof. Kazimierz Wójs

Komisja ds. Dydaktyki

1. prof. Krzysztof Bartoszewski
2. prof. Janusz Biernat (przewodniczący)
3. Justyna Chmiel
4. prof. Tadeusz Galanc
5. dr hab. Zbigniew Gnutek
6. dr Janusz Górniak
7. Marcin Gwóźdź
8. prof. Monika Hardygóra
9. prof. Paweł Kafarski
10. dr Jerzy Karyś
11. prof. Waław Kollek
12. prof. Jan Misiewicz
13. dr Zenon Okraszewski
14. Agnieszka Olbert
15. prof. Marian Piekarski
16. dr Henryk Szarski
17. prof. Elżbieta Trocka-Leszczyńska
18. dr hab. Zofia Wilimowska
19. dr Zbigniew Zajda

Komisja ds. Ekonomiczno-Finansowych

1. mgr Jerzy Borowiec
2. mgr Janusz Bułat
3. Bogdan Ginter
4. prof. Ryszard Grząślewicz
5. prof. Eugeniusz Kalinowski
6. prof. Waław Kollek
7. inż. Kazimierz Maga
8. prof. Jan Misiewicz
9. dr Marian Molasy
10. dr Zenon Okraszewski
11. mgr Wojciech Pieniążek
12. dr Marek Sikora
13. dr Zbigniew Smalec
14. dr Henryk Szarski
15. inż. Antoni Tarczewski
16. dr hab. Zofia Wilimowska
17. prof. Jerzy Zwoździak (przewodniczący)

Komisja Organizacyjna

1. prof. Janusz Biernat
2. dr Andrzej Grzegorzczak
3. prof. Monika Hardygóra
4. prof. Jan Koch
5. prof. Ernest Kubica
6. prof. Jerzy Zwoździak

Z SENATU

Dokończenie ze strony 5

• **JM Rektor** zapoznał Senat z programem Święta Nauki.

Zrelacjonował posiedzenie KRUWiO w dniu 29 września.

Poinformował o nagrodach Prezesa Rady Ministrów przyznanych 3 zespołom z PWr i 77 odznaczeniach i medalach dla pracowników PWr.

Poinformował też, że w związku z odejściem na emeryturę mgr **Celiny Palczak** od nowego roku funkcję kwestora uczelni obejmie mgr **Alicja Maniak**.

• Prorektor **J.Zdanowski** przypomniał o zbliżających się wyborach do KBN i zaapelował o udział w nich.

• Prorektor **L.Jankowski** poinformował o uzyskaniu korzystnej oferty na przebudowę najwyższej kondygnacji Domu Naukowca (dodatkowo zostaną przeprowadzone prace poprawiające stan techniczny budynku). Wkrótce zostanie podpisana umowa, a zainteresowani wykupem mieszkań mogą wystąpić z odpowiednimi wnioskami.

• Prorektor **J.Świątek** poinformował o przebiegu spotkania w MEN (20 października). Przedstawiano projekt budżetu na rok przyszły. Przewiduje się realny wzrost wydatków rzeczowych o 2,5%, a w dziedzinie płac – o 1%. Podkreślano, że wzrosła skala inwestycji i są szanse na dalsze, jednak zalecano, by najpierw umieszczać odpowiednie projekty w planie finansowym uczelni.

• Prof. **P.Śniady** zaproponował, by nie zamykać sal wykładowych i umożliwić studentom przebywanie w nich w przerwach.

• Prof. **T.Luty** przedstawił wniosek, by nadanie nagród Senatowi odbywało się podczas uroczystości akademickich.

Następne posiedzenie Senatu 18 listopada o godz. 14.00 (mk)

Senacka Komisja Oceniająca kadencji 1999/2000

1. prof. Andrzej Grudziński	(W-1)
2. prof. Ernest Kubica	(W-2)
3. prof. Tadeusz Luty	(W-3)
4. prof. Marian Piekarski	(W-4)
5. prof. Jan Zawilak	(W-5)
6. prof. Jadwiga Więckowska	(W-6)
7. prof. Gerard Jan Besler	(W-7)
8. prof. Czesław Daniłowicz	(W-8)
9. dr Tadeusz Wiśniewski	(W-9)
10. prof. Włodzimierz Dudziński	(W-10)
11. prof. Lucjan Jacak	(W-11)

Nauczyciele akad. będący członkami Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów

dr hab. inż. arch. Ewa Łużyńska	(W-1)
dr inż. Roman Chrobok	(W-2)
dr Lucyna Górka	(W-3)
dr hab. Zygmunt Sadowski	(W-3)
dr hab.inż. Janusz Martan	(W-4)
dr inż. Leszek Ładniak	(W-5)
dr Gabriela Paszkowska	(W-6)
dr Barbara Teisseyre	(W-6)
dr inż. Bożena Mendyka	(W-7)
dr inż. Iwona Dubielewicz	(W-8)
dr hab. Marian Hopej	(W-8)
dr inż. Jerzy Kuś	(W-9)
dr inż. Sławomir Misztal	(W-9)
dr hab. Ryszard Gonczarek, prof.nzw.	(W-11)
dr hab. Krzysztof Kołodziejczyk	(W-11)

Wspomnienie

PROFESOR TADEUSZ WRÓBEL

(1886 - 1974)

Profesor Tadeusz Wróbel – architekt, urbanista, uczonec o niezwykle bogatej wiedzy i wielkiej wrażliwości humanistycznej – był jednym z niewielu, którzy tworzyli zręby polskiej urbanistyki.

Urodzony w 1886 roku w Sanku, uzyskał dyplom architekta w 1910 roku na Wydziale Architektury Politechniki Lwowskiej. Pierwszą praktykę budowlaną odbywał we Lwowie i kontynuował ją podczas pierwszej wojny światowej (w żołnierskim mundurze)

w Wiedniu, Przemysłu i ponownie we Lwowie. W 1921 roku rozpoczął pracę na Wydziale Architektury Politechniki Lwowskiej, a w latach 1924-1925 jako stypendysta odbywał studia urbanistyczne we Francji. Po powrocie do kraju oprócz pracy dydaktycznej intensywnie rozwijał praktyczną stronę zawodu w prowadzonej razem z architektem Leopoldem Karasińskim pracowni projektowo-budowlanej. Wspólnie zaprojektowali i zrealizowali wiele budynków użyteczności publicznej (np. Dom Lekarski, Dom Związków Pracowników Miasta Lwowa, budynek administracyjny Zakładów Elektrycznych), ale także osiedla mieszkaniowe (m.in. „Za Żelazną wodą” czy „osiedle profesorskie”) oraz liczne budynki mieszkalne, prywatne i spółdzielcze.

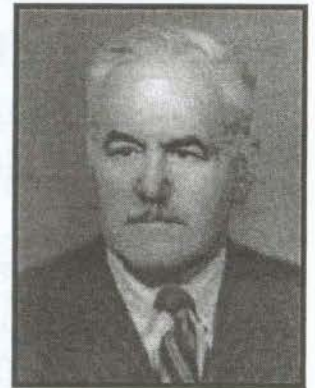
W czasie drugiej wojny światowej kontynuował pracę naukowo-dydaktyczną jako docent Lwowskiego Instytutu Politechnicznego.

Prof. Tadeusz Wróbel przyjechał do Wrocławia w październiku 1945 roku. Tu jako dziekan organizował Wydział Budownictwa i Oddział Architektury. Wkrótce powstał samodzielny Wydział Architektury. Prof. T.Wróbel był jego pierwszym dziekanem. Objął również kierownictwo Katedry Urbanistyki i układał program studiów tej specjalności. W 1966 roku zakończył działalność dydaktyczną i poświęcił się pisaniu książki. W wydanym w 1971 roku staraniem Ossolineum „Zarys historii budowy miast” zawarł część swojej bogatej wiedzy.

W ciągu swego długiego i owocnego życia prof. Tadeusz Wróbel poznał wiele miast, ale dwa z nich darzył szczególnym sentymentem. Pierwsze z nich to Lwów – miasto młodości, w którym zdobył wykształcenie i rozwinął naukową i zawodową karierę, miasto w którym zostawił zaprojektowane i zrealizowane przez siebie domy i osiedla. Drugim był Wrocław, w którym mieszkał od 1945 roku, wykorzystując doświadczenie dojrzałego architekta, urbanisty, pedagoga i organizatora aż do śmierci w 1974 roku. Wrocław zawdzięcza prof. T.Wróbelowi m.in. odbudowę gmachu Ossolineum, zorganizowanie Wydziału Architektury i Szkoły Urbanistyki na Politechnice.

Rada Państwa odznaczyła Go Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski; Miasto przyznało Odznakę Budowniczego Wrocławia. Senat Politechniki Wrocławskiej uwiecznił Jego nazwisko na honorowej tablicy jako wybitnie zasłużonego dla uczelni. Otwiera ono również listę zasłużonych profesorów na pamiątkowej tablicy Wydziału Architektury. Całe nowe pokolenie architektów wychowanych przez Profesora Wróbla we Wrocławiu zachowało we wdzięcznej pamięci jego szlachetną postać oraz wspaniałe wykłady z historii budowy miast.

dr hab. arch. Wanda Kononowicz
prof.dr arch. Ryszard Żabiński

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Refleksje z posiedzenia plenarnego w dniu 28 października 1999 r. (i nie tylko)

WYBORY

Z końcem listopada br. kończy się również kadencja członków Rady Głównej w jej obecnym składzie. Stąd też 21 października br. przeprowadzono wybory na kolejną kadencję 1999-2003. Wybory przeprowadzane są w tzw. „kuriach”, obejmujących odpowiednio elektorów z uczelni: uniwersyteckich, technicznych, medycznych, rolniczych, ekonomicznych, pedagogicznych, artystycznych i wychowania fizycznego oraz oddzielnie elektorów z wyższych szkół zawodowych.

Największą liczbę nowych członków Rady Głównej wybrano ze środowisk: krakowskiego (10 osób), lubelskiego (6 osób), śląskiego (6 osób) i warszawskiego (5 osób). Wrocław reprezentować będą: prof. Zofia Urbanyi-Krasnodębska z Akademii Muzycznej, specjalizująca się w zakresie dyrygentury i chóralistyki, prof. Zdzisław Latajka z Uniwersytetu Wrocławskiego, wybitny specjalista z zakresu chemii fizycznej i teoretycznej oraz jako trzeci - autor niniejszego tekstu. W kurii uczelni ekonomicznych prawdziwego zamachu stanu dokonały szkoły niepaństwowe, którym udało się wprowadzić swoich przedstawicieli na wszystkie 4 miejsca przysługujące tym uczelniom w Radzie Głównej. Nowa Rada Główna ukonstytuuje się na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu 2 grudnia br.

BUDŻET 2000

Ministerstwo Edukacji Narodowej przesłało Radzie Głównej do zaopiniowania projekt budżetu na r. 2000 w zakresie szkolnictwa wyższego. Główne założenia, na których opracowano ten dokument, świadczą niezbicie o konsekwentnej polityce Rządu względem szkolnictwa wyższego i o przyznawaniu wciąż nowych priorytetów potrzebom tego szkolnictwa. I tak np. ogólna wysokość wydatków na szkolnictwo wyższe w roku 2000 wzrosnie o 0,01% PKB i wyniesie aż 0,82% PKB co odpowiada realnemu przyrostowi środków o 3,3% w stosunku do roku ubiegłego. Malkontenci twierdzą wprawdzie, że założono równocześnie wzrost liczby studentów w uczelniach państwowych o 6,3%, a w tym na studiach dziennych o 7,7%, ale Ministerstwo Finansów udowodniło już wielokrotnie, że nie ma liniowej relacji między liczbą studentów i kosztami kształcenia. Współczynnik określający średnie koszty kształcenia, przypadające na jednego studenta, wykazuje bowiem naturalną tendencję malejącą wraz ze wzrostem liczby kształconych studentów, a jego malenie w pewnym przedziale wartości wcale nie musi, zdaniem wybitnych przedstawicieli tego ministerstwa, prowadzić do obniżenia poziomu kształcenia.

W nadchodzącym roku przewiduje się również wzrost wydatków płacowych i to aż o 7% w stosunku do roku bieżącego. Przy planowanym wskaźniku inflacji na poziomie 5,7% oznacza to realny wzrost wynagrodzeń o średnio 1,3% o ile tylko rolnicy i górnicy dopuszczą do utrzymania planowanego tempa inflacji. Przewidując wysokie podwyżki dla nauczycieli akademickich Ministerstwo Finansów dało wyraz przekonaniu, iż tak niekorzystne zjawiska w szkolnictwie wyższym jak wieloletowość i odpływ najzdolniejszej kadry naukowo-dydaktycznej zostaną wreszcie zahamowane.

Projekt budżetu na r. 2000 utrzymuje, sprawdzoną już przez wiele lat zasadę, finansowania z dotacji budżetowej jedynie 96,1%

wydatków płacowych uczelni. Chodzi tu mianowicie o to, aby uczelnie i zatrudnionych w nich nauczycieli akademickich pobudzić do większej aktywności w zdobywaniu środków finansowych i aby tym samym zmienić ich stosunek do budżetu, który nie może przecieć i nie powinien być jedynym źródłem utrzymania uczelni. Pobudzanie tej aktywności, wyzwolenie inicjatyw oddolnych i wskrzeszenie tak charakterystycznej dla naszego narodu przedsiębiorczości umożliwi, być może już w latach następnych, dalsze zmniejszenie udziału budżetu w wydatkach uczelni i przyczyni się, wbrew przewidywaniom niepoprawnych malkontentów, do wspaniałego i harmonijnego rozwoju naszego szkolnictwa wyższego.

Źródłem niemałej satysfakcji dla studentów będą zapewne przewidywane podwyżki środków na stypendia studenckie aż o 8,9% oraz planowany wzrost dotacji na Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich o 6,7%. Gdyby przyjąć, że uda się utrzymać inflację na planowanym poziomie 5,7%, byłby to więc realny wzrost środków na stypendia o 3,2% i na pożyczki studenckie o 1%. Euforię mąci jednak nieco świadomość planowanego wzrostu liczby studentów o 6,3% i składanych przez MEN obietnic objęcia pomocą stypendialną studentów szkół niepaństwowych, którzy stanowią obecnie ok. 30% ogółu studiujących. Znakomitym rozwiązaniem byłoby tu zapewne wprowadzenie zasady finansowania z budżetu, na przykład jedynie 80% przyznanego stypendium, podczas gdy pozostałe 20% musiałby stypendysta dorobić własnym sprytem i przemyślnością. Zasada ta sprawdza się przecież od lat w odniesieniu do finansowania budżetowego wydatków płacowych uczelni i dziwić musi, że nie została szerzej rozpowszechniona.

W porównaniu z r. 1999 znacznie, bo aż o 14,4%, wzrosną również nakłady inwestycyjne. Szczególnie uprzywilejowanym beneficjentem będą tu szkoły podległe MEN, które zyskają o 17,6% środków więcej niż w roku bieżącym. Nawet malkontenci uznać muszą wzrost ten za znaczący, choć niektórzy z nich twierdzą, że drugi kolejny rok istotnego zwiększenia w budżecie środków inwestycyjnych jest jedynie wynikiem blisko dwukrotnego spadku nakładów inwestycyjnych w latach 1996-98 i że w zakresie inwestycji wciąż jeszcze nie osiągniemy poziomu z połowy obecnej dekady, nie wspominając już o latach wcześniejszych.

Radzie Głównej zarzuca się często malkontentstwo i nie bez pewnych racji. Tym razem na przykład, nie dostrzegając jakby intencji Ministerstwa Finansów i dynamicznego wzrostu wszystkich planowanych wskaźników, Rada zaopiniowała negatywnie przedłużony projekt budżetu. W podjętej uchwale Rada Główna utrzymuje ponadto, że planowany budżet nie przyczyni się: „ani do stworzenia koniecznych materialnych warunków funkcjonowania szkolnictwa wyższego, ani tym bardziej nie zahamuje niekorzystnych procesów jakie od wielu lat występują w uczelniach państwowych”. Trudno się więc też dziwić, że w świetle ostatnich koncepcji niektórych uregulowań nowej ustawy o szkolnictwie wyższym rokowania dotyczące Rady Głównej nie są najlepsze.

BOMBKA W GÓRĘ!

Minister Edukacji Narodowej: prof. Mirosław Handke, wiceministrowie i urzędnicy tego resortu odetchnęli z ulgą, kiedy to pracownik Politechniki Wrocławskiej, a równocześnie uczestnik studiów zaocznych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego – Jacek Bąbka zaskarżył do Trybunału Konstytucyjnego ustawę o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r. Ustawa ta, umożliwiając uczelniom pobieranie czesnego od uczestników studiów wieczorowych i zaocznych, pozostaje bowiem, jego zdaniem, w

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

sprzeczności z zapisem art. 70 Konstytucji RP, gwarantującym bezpłatność studiów wyższych.

Sprawa wydawałoby się tak oczywista, w rzeczywistości oczywista nie jest, szczególnie dla Ministra Edukacji Narodowej i dla większości rektorów szkół wyższych. Wiele uczelni bowiem wiąże koniec z końcem jedynie dzięki odpłatnym formom studiów, dopuszczonym przez kwestionowaną ustawę. Rezygnacja z pobierania czesnego oznaczałaby dla tych uczelni, jeżeli nie upadłość, to na pewno poważną zapaść finansową i problem ten musi znaleźć jakieś rozwiązanie w nowej ustawie. Wobec konsekwentnie stabilnej polityki Ministerstwa Finansów w sferze szkolnictwa wyższego, poszukuje się takich rozwiązań poprzez odpowiednią interpretację zapisu w ust. 2 art. 70 Konstytucji RP, który to zapis dopuszcza pobieranie opłat za niektóre usługi edukacyjne, nie precyzując jednak bliżej ich charakteru. Ostatnie 3 lata upłynęły na gorączkowym poszukiwaniu formuły, która nie naruszając w istotny sposób interesu szkół wyższych pozostawałaby równocześnie w zgodności z zapisami Konstytucji. Sprawa była o tyle pilna, że 17 października br. upływał termin dostosowania wszystkich ustaw do tych zapisów, a jak łatwo sobie wyobrazić znalezienie satysfakcjonującego wszystkich rozwiązania przypomina trochę próby rozwiązania problemu kwadratury koła. Stąd też skargę Jacka Bąbki przyjęto z ogromną ulgą. Oznacza ona bowiem odsunięcie w czasie całego problemu, a w pewnym sensie również przerzucenie ciężaru interpretacji niefortunnego zapisu na barki Trybunału Konstytucyjnego. Wnosząc skargę Jacek Bąbka rozwiązał więc, przynajmniej chwilowo, jeden z problemów nękających nasze Ministerstwo.

RÓBTA CO CHCETA

Minister Edukacji Narodowej prof. Mirosław Handke stracił ostatnio serce do nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Niebawem miną już 3 lata od chwili rozpoczęcia prac legislacyjnych, a wszystkie dotychczasowe wysiłki Ministra napotykać na opór ze strony różnych środowisk akademickich, które zaciekle krytykują kolejne wersje projektu ustawy. Polska Akademia Nauk zgodnie protestuje przeciwko zamiarom odebrania jej instytutom praw do prowadzenia przewodów habilitacyjnych i profesorskich, Rada Główna broni się przed rozwiązaniem, NSZZ „Solidarność” chciałby, wzorem uczelni amerykańskich, zatrudniać większość nauczycieli akademickich na stanowiskach profesorskich, profesura uważa, że doprowadziłoby to do upadku nauki polskiej i obniżenia poziomu kształcenia, rektorzy chcieliby pełnej autonomii swoich uczelni sprowadzając rolę MEN wyłącznie do kanału transferującego środki budżetowe, studenci żądają bezpłatnych studiów, założyciele szkół niepaństwowych domagają się wsparcia budżetowego i swobodnego dostępu do kont założonych przez siebie szkół, a Minister? – Minister ma już powoli wszystkiego dosyć.

Ostatnia wersja projektu nowej ustawy „prawo o szkolnictwie wyższym” wyemitowana została przez MEN z datą 2 września 1999 r. W stosunku do wszystkich poprzednich projektów wersja ta została poważnie okrojona przez wyłączenie wszystkich zapisów dotyczących stopni i tytułów naukowych. Zrezygnowano tu więc z ambitnych początkowo planów i ograniczono się już wyłącznie do próby połączenia dwóch ustaw: ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r. oraz ustawy o wyższych szkołach zawodowych z dnia 26 czerwca 1997 r., której uchwalenie, co wielokrotnie podnosiła Rada Główna, nie było wcale konieczne, a co więcej wprowadziło w systemie szkolnictwa wyższego niemałe zamieszanie. Ale i ta okrojona wersja spotkała się z niewybredną

krytyką. Na spotkaniu rektorów szkół autonomicznych z premierem Jerzym Buzkiem, poświęconemu celowości dalszych prac nad projektem nowej ustawy, zdesperowany Minister przekazał przedstawicielom KRASP* ostatnią wersję projektu dając równocześnie do zrozumienia, że zaakceptuje wszelkie zmiany i poprawki wprowadzone przez to ekskluzywne zrzeszenie pracodawców z branży szkolnictwa wyższego.

Dotychczasowe niepowodzenia MEN, związane z opracowaniem spójnego i akceptowanego przez środowisko akademickie projektu nowej ustawy, wynikają w znacznej mierze z braku rzetelnej, krytycznej analizy obowiązujących dotychczas w tym zakresie aktów prawnych, z braku jasno sformułowanych celów jakim projekt nowej ustawy ma służyć i braku klarownej wizji rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce. Uchwalanie nowej ustawy, w tak okrojonej formie jak przewiduje to ostatni projekt MEN, jest mało sensowne i wystarczyłoby tu zapewne mała nowelizacja obowiązujących dotychczas ustaw, dostosowująca je do zapisów Konstytucji, z niewielkim jedynie uzupełnieniem dotyczącym procedur akredytacyjnych. Wydaje się, że Premier, a w szczególności Minister Edukacji Narodowej są tego w pełni świadomi. Rzecz jednak w tym, że ostatnio projekt nowej ustawy o szkolnictwie wyższym wniesiony został na forum Sejmu przez SLD, nad czym nie można już spokojnie przejść do porządku dziennego.

NOWE AKADEMIE

Sejm RP z ojcowską niemal troską reaguje na potrzeby szkolnictwa wyższego i nie szczędzi wysiłków, aby podnieść rangę wyższych uczelni. Ostatnio, grupy posłów, reprezentowane przez wybitnych znawców problematyki szkolnictwa wyższego: Jerzego Jaskiernię i Grzegorza Gruszkę, wniosły na forum Sejmu RP projekty ustaw o nadaniu Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy nazwy: „Akademia Bydgoska im. Kazimierza Wielkiego”, a Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach nazwy: „Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach”.

Rada Główna opiniując oba te projekty ustaw stwierdziła, iż wprowadzenie obu szkół spełniają odpowiednie kryteria warunkujące stosowanie nazwy „akademia”, to jednak ze względu na swoje dotychczasowe uprofilowanie powinny używać nazwy „akademia pedagogiczna”. Taką właśnie konkluzję podjętej uchwały uzasadniono następująco: „W tradycji polskiego szkolnictwa wyższego nazwa „akademia” nie ma charakteru uniwersalnego, lecz wiąże się zawsze z określonym profilem szkoły, a w odróżnieniu od wieloprofilowych uniwersytetów istnieją akademie: medyczne, rolnicze, ekonomiczne, muzyczne etc. Wprowadzenie nazwy „akademia” bez bliższego określenia jej profilu oznaczałoby więc, że tworzy się nowy rodzaj szkół wyższych, nie będących akademiami w dotychczasowym sensie tego słowa, ale nie będących jeszcze uniwersytetami. Rada Główna uważa, iż jest to całkowicie zbędne, a co więcej wprowadziłoby niemałe zamieszanie w zakresie stosowanych dotychczas pojęć i wymagało ustalenia nowych kryteriów stosowania tych nazw”.

Podjętą uchwałę członkowie Rady Główniej mieli świadomość, iż nasz niezawisły Sejm nie pozwoli narzucić sobie obcych mu poglądów i będzie trwał niezłomnie przy pierwotnych zamiarach dając tym wyraz pryncypialnym zasadom, którymi się kieruje.

*Dla „Pryzmatu” opracował
Prof. Andrzej Hałas*

*) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

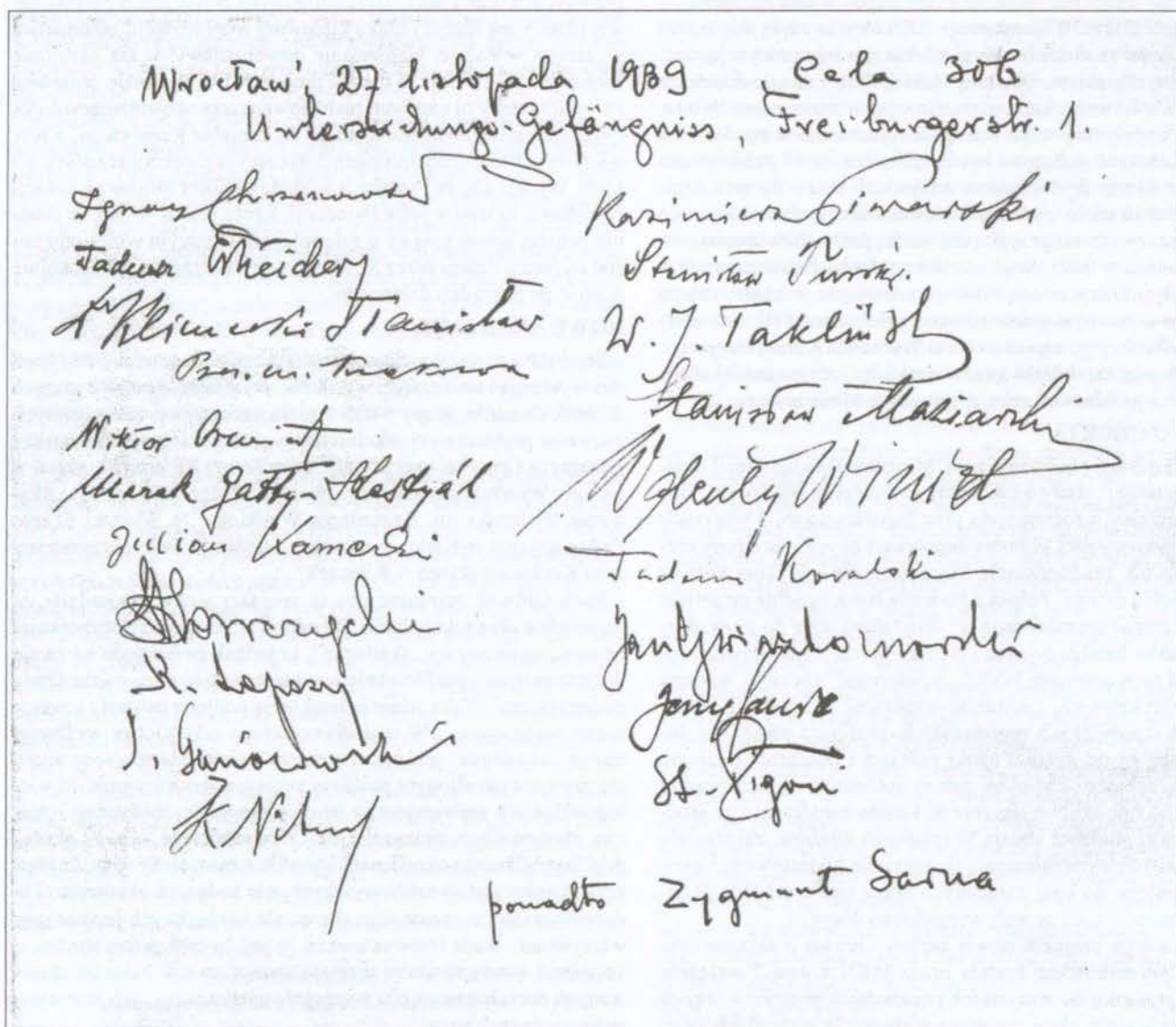
Krzysztof Pigoń

WROCLAWSKI EPIZOD

6 listopada 1939 r. nastąpiło wydarzenie w dziejach europejskiej nauki bezprecedensowe – podstępne aresztowanie przez SS i policję niemiecką przeszło 160 uczonych krakowskich, wielu o sławie międzynarodowej, i zesłanie ich do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen (p. październikowy *Pryzmat* nr 123, s. 10). Wcześniej przetrzymywano aresztowanych we Wrocławiu, w dwóch więzieniach; śledczym, przy obecnej ul. Świebodzkiej, i karnym, przy obecnej ul. Kleczkowskiej. To, w którym z nich przyszło aresztowanym się znaleźć, było sprawą przypadku, lecz miało istotny wpływ na ich sytuację.

Na Kleczkowskiej, gdzie osadzono 80 krakowian, więźniowie przebywali w pojedynczych celach, nie mając ze sobą kontaktu poza

godziną codziennego „spaceru” na dziedzińcu. Obowiązywał ich normalny rygor więzienia karnego (tyle że zachowali swe cywilne ubrania), zakaz korespondencji, czytania gazet, więzienny wikt. Ze wspomnień Władysława Konopczyńskiego wiemy, jak bronili się aresztowani przed rezygnacją i rozpaczą. Bronili się jak ludzie myśli i pióra: lekturą i pracą. Z więziennej biblioteki mogli wypożyczać książki, także dzieła niemieckich klasyków, Lessinga, Schillera. Ważne było, by nie dopuścić do osłabienia ducha, rozbicia nerwów, chodziło o „ekonomię duszy”. „Czytać to nie dość; trzeba pracować produkcyjnie, a niezbyt prędko, aby starczyło wątku jak najdłużej ... parę godzin przeznaczać na chodzenie, pasjanse, szachy (ulepione z chleba), gimnastykę, a nie wyczerpywać od razu wszystkich tematów, które można było szkicować na skrawkach papieru”. Sam Konopczyński na marginesach i między wierszami jedynej książki przywiezionej z Krakowa spisywał maczkiem swą autobiografię. Walka o to, aby „nie dać się wrogowi”, musiała być tu jednak prowadzona w pojedynkę.

Fot.1 Fragment kartki zawierającej podpisy uwięzionych w celi 306 więzienia przy ul. Świebodzkiej (dawn. Freiburgstraße1) Podpisali się po lewej stronie: Ignacy Chrzanowski, Tadeusz Estreicher, Stanisław Klimecki, Wiktor Ormicki, Marek Gatty-Kostyál, Julian Kamecki, Stanisław Leszczycki, Kazimierz Lepszy, Stanisław Gąsiorowski i Kazimierz Nitsch, a po prawej Kazimierz Pisarski, Stanisław Turski, Władysław Takliński, Stanisław Maziarski, Walenty Winid, Tadeusz Kowalski, Jan Gwiazdomorski, Jerzy Lande, Stanisław Pigoń i dopisany został Zygmunt Sarna.

Reszta grupy krakowskiej, umieszczona w więzieniu przy obecnej ul. Świebodzkiej, znalazła się pod tym względem w lepszym położeniu. Tu cele były zbiorowe, mieściły do 20 lokatorów, rygor więzienny był też trochę łagodniejszy i dość względnie egzekwowany przez dozorców, wprawdzie ordynarynych, lecz w gruncie rzeczy poczciwych ludzi. Wspomnienia Jana Gwiazdomorskiego² rysują dokładny obraz tej jedynej w swoim rodzaju „klauzury” uni-

Prof. Dr. W. Hückel.

Breslau 15, d. 6. Februar, 1940.

Chemisches Institut d. Techn. Hochschule
Breslau.

An den

Herrn Reichsminister für Wissenschaft, Erziehung
und Volksbildung,

Berlin,

(durch den Herrn Rektor der Techn. Hochschule
Breslau).

Durch Breslauer Kollegen habe ich erfahren, dass nach der Besetzung von Krakau eine grosse Anzahl Krakauer Hochschulprofessoren in Haft genommen worden ist. Die Gründe der Verhaftung entziehen sich meiner Kenntnis. Ich will daher mit vorliegendem Schreiben auch nicht mittelbar in irgendwelche schwebenden Verfahren eingreifen; jedoch möchte ich zur Information über Erfahrungen berichten, die ich bei einem mehrtägigen Besuch in Krakau im März 1939 mit einigen der dortigen Kollegen gemacht habe. Vielleicht werden damit wertvolle Anhaltspunkte für die Behandlung der betreffenden Kollegen, die erforderlichenfalls zu deren Freilassung führen können, gewonnen.

Von den Krakauer Kollegen haben der Professor der Chemie Thaddäus E s t r e i c h e r sowie dessen Neffe E s t r e i c h e r, Dozent für Kunstgeschichte, sich meiner und meiner Frau weit über das gewöhnliche Maß internationaler Höflichkeit hinaus angenommen. Durch ihre Vermittlung

Das Letztere gilt übrigens auch von zwei anderen Kollegen, mit denen ich weniger eingehend in Fühlung gekommen bin, nämlich für die Professoren D'z i e w o n s k i und S c h n e i d e r.

Sollten sich diese meine Angaben zu Gunsten der genannten Kollegen verwerten lassen, so würde es mich freuen, damit eine Dankesschuld aus der Zeit meines Krakauer Aufenthaltes abtragen zu können.

Hückel

(Prof. Dr. W. Hückel).

Fot. 2 Początkowy i końcowy fragment pisma prof. Waltera Hückla w sprawie aresztowanych profesorów

wersyteckiej. Słowa „klauzura”, dziś wiążące się jedynie z regułą klasztorną, użyłem świadomie; za moich czasów studenckich określało ono pisane *sub clausura* – w zamknięciu – kolokwia. Otóż właśnie kolokwia, czyli zgodnie z łacińskim znaczeniem – rozmowy, a raczej naukowe prelekcje, były jedną z form psychicznej obrony uwięzionych uczonych. W spisanej z prawniczą skrupulatnością relacji Gwiazdomorskiego zachowało się o tych prelekcjach sporo

informacji, przynajmniej o tych, które odbyły się w jego celi, celi numer 306. Pomyślnie był orientalista, prof. Tadeusz Kowalski, który zainicjował serię autobiografii naukowych wygłaszanych potem przez kolejnych współwięźniów. Właśnie ta okazja dostarczyła pierwszej podniety Stanisławowi Pigońowi do opisanego swej drogi z rodzinnej wsi aż po uniwersytet w książce *Z Komborni w świat*, ważnym świadectwie wchodzenia w krąg wysokiej kultury przedstawicieli stanu chłopskiego na przełomie wieków. Niezapomniane wrażenie pozostawiły u słuchaczy zwłaszcza wspomnienia Ignacego Chrzanowskiego, który, jak pisze Gwiazdomorski, „wplótł w opowieść swego życia w sposób niesłychanie barwny szereg wspomnień o Sienkiewiczu, Prusie, Żeromskim, podał przebieg i znaczenie strajku szkolnego, scharakteryzował całe życie literackie Warszawy na przełomie XIX i XX wieku”. Po pogadankach wspomnieniowych przyszła kolej na prelekcje naukowe. W celi 306 znaleźli się uczeni wielu specjalności (fot. 1), co dało im okazję poznania w wykładach ich kolegów problematyki tak różnych dyscyplin, jak astronomia, medycyna, geografia, ekonomia, prawo, językoznawstwo, historia czy historia literatury. W ciągu 11 dni do 27 listopada, tj. dnia wywiezienia krakowian z Wrocławia, wysłuchali zamknięci tam uczeni 18 prelekcji.

Należy podziwiać opanowanie i hart ducha tych ludzi nauki i kultury oderwanych w sposób nie mieszczący się w pojęciach cywilizowanego świata od rodzin, od pracowni i bibliotek, i rzuconych w

bytowanie aresztanta, w pospolitość i uciążliwość rygoru więziennego, niepewnych swego dalszego losu. Trudno też uwierzyć, że w porównaniu z późniejszą kaźnią ten wrocławski epizod Sonderaktion Krakau przyszło im ocenić jako względnie humanitarny.

27 listopada więźniowie wywiezieni zostali do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen. Dalsze ich losy opisałem krótko w poprzed-

Dokończenie na stronie 12

Dokończenie ze strony II

nim numerze *Pryzmatu*, tu pragnę ograniczyć się do epizodu wrocławskiego. Nie kończy się on jednak z zesłaniem krakowskich uczonych do obozu, lecz ma jeszcze inny, dość nieoczekiwany wątek.

Do dziś nie wiadomo, kto jest odpowiedzialny za *Sonderaktion Krakau*. Nie ulega wątpliwości, że Obersturmbannführer Müller był jedynie wykonawcą rozkazów wydanych znacznie wyżej, prawdopodobnie przez Reichssicherheitsamt, być może bezpośrednio przez Himmlera. Do niego bowiem kierowane były trafiające do niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych interwencje rządów, instytucji naukowych czy indywidualnych uczonych z państw (podówczas) neutralnych. Brutalny cios wymierzony w naukę polską wywołał w Europie, poinformowanej szybko dzięki staraniom uciekinierów z Generalnej Guberni i rządu polskiego, falę oburzenia i protestów. Ilustruje to blisko tysięczny tom dokumentów zebranych i opracowanych przez Buszkę i Paczyńską¹. W sprawie uwięzionych uczonych interweniowały przedstawicielstwa dyplomatyczne i instytucje naukowe Bułgarii, Grecji, Hiszpanii, Jugosławii, Szwecji, Watykanu, Węgier, Włoch, Stanów Zjednoczonych, a także centrala Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Genewie. Sprawę aresztowania krakowskich profesorów udało się przedstawić w bezpośrednich rozmowach Göringowi (książę Janusz Radziwiłł) oraz Mussoliniemu (pani Luciana Frassati-Gawrońska) i, zdaje się, akcje te miały pozytywne skutki. Organizatorzy i wykonawcy *Sonderaktion Krakau* znaleźli się pod naciskiem tak silnej reakcji międzynarodowej, jakiej z pewnością nie spodziewali się. Kto jednak czy co przechyliło wreszcie szalę i doprowadziło do uwolnienia przynajmniej tych uwięzionych, którzy ukończyli czterdzieści lat, wciąż pozostaje niewyjaśnione.

Można zapytać, czy wśród niemieckich uczonych los ich polskich kolegów wzbudził jakiś odzew. W okresie okupacji i bezpośrednio po niej przeważał pogląd o całkowitej obojętności uczonych niemieckich. Konopczyński pisał z goryczą: może ujmą się za nami „profesorowie wrocławscy, mający z krakowianami koleżeńskie stosunki? Nic z tego: o ile wiadomo, ani jeden palcem nie ruszył”.

Zbiór dokumentów, o którym wspominałem, jak i inne źródła pozwalają jednak nieco złagodzić ten gorzki osąd. Można by doliczyć się przeszło 20 profesorów niemieckich, którzy odważyli się

na różne formy interwencji. Byli wśród nich dwaj przyszli laureaci noblowscy: chemik Otto Hahn i biolog Karl von Frisch; bardzo zaangażowali się w tę sprawę filolog Max Vasmer, afrykanista Dietrich H. Westermann i młodszy: Walter Greite (nb. członek NSDAP), który przyjechał do obozu koncentracyjnego w Dachau, by osobiście poznać los swego kolegi Romana Wojtusiaka i spróbować mu pomóc, oraz Gerhard Sappok, pracownik krakowskiego oddziału Ost-Institut, za swoją postawę i próby ratowania dawnego swego profesora Władysława Semkowicza wysłany na front, gdzie poległ. Było też trzech profesorów wrocławskich: jednym był wybitny historyk Hermann Aubin z Uniwersytetu, drugim – znany chemik-organik Walter Hückel⁴, dyrektor Organisch-chemisches Institut Technischer Hochschule. Pierwszy próbował wstawić się za Władysławem Semkowiczem, drugi – za chemikami: Tadeuszem Estreicherem i Karolem Dziewońskim. Zachował się list Hückla do Ministerstwa Nauki, Wychowania i Oświaty, w którym – w ostrożnej co prawda formie – usiłuje pomóc krakowskim kolegom. Sądzę, że przynajmniej fragmenty tego listu zasługują na przypomnienie w piśmie wydawanym przez polską Politechnikę Wrocławską (fot. 2). List skierowany został drogą urzędową, na ręce ówczesnego rektora E. Ferbera. Należy podkreślić, że i on dołączył swe wstawiennictwo za geologiem Janem Nowakiem – doktorem h.c. wrocławskiej Politechniki. Oczywiście, wszystkie te interwencje nie miały większego (czy w ogóle żadnego) skutku. Należy jednak i o nich pamiętać i pochylić czoło przed tą garstką, która w obliczu morderczego terroru potrafiła dać wyraz solidarności świata naukowego i ludzkiej wrażliwości. Wrocławski epizod miał w tym świadectwie udział nienajmniejszy. □

¹) Wszystkie cytaty za: Władysław Konopczyński, *Pod trupią główką [Sonderaktion Krakau]*, PIW, Warszawa 1982.

²) Jan Gwiżdżomorski, *Wspomnienia z Sachsenhausen*, wyd. II, Wydawnictwo Literackie, Kraków 1964.

³) Józef Buszko, Irena Paczyńska, *Podstępne uwięzienie profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Górniczej (6 XI 1939 r.)*, Dokumenty, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 1995.

⁴) Walter Hückel (*18.2.1895 †4.1.1973), autor szeregu podręczników, był, po opuszczeniu Wrocławia w roku 1945 „unter entsetzlichen Umständen”, profesorem chemii farmaceutycznej na Uniwersytecie w Tybindze. W szkicu biograficznym w *Nachrichten aus der Chemie* z r. 1970 (z. 3) wspomniano jego niezależny charakter i „Oppositionslust”.

Prof. Józef Dudek laureatem nagrody

Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola przyznawanej za integrację środowiska akademickiego

Salon profesora Józefa Dudka jest zjawiskiem niezwykłym, nic podobnego bowiem nie istnieje nie tylko w naszym kraju, ale, jak sądzę, że i w krajach sąsiednich niewiele jest takich przykładów. Przede wszystkim jest to prawdziwy salon, a więc prywatne mieszkanie, którego gospodarz raz w tygodniu „przyjmuje”, a mówiąc ściślej indywidualnie zaprasza upatrzone przez siebie osoby. Formuła jest szeroka, paleta poglądów urozmaicona i w ten sposób prof. J. Dudek nawiązuje do wielkiej tradycji salonów XVIII- i XIX-wiecznych, które gromadziły ówczesne elity i w których omawiano najbardziej żywotne wówczas sprawy, od filozofii po politykę. Każde spotkanie w salonie wrocławskim jest skoncentrowane wokół jednej osoby, która proszona jest o przedstawienie swojego punktu widzenia, po czym rozwija się na ten temat dyskusja, trwająca nieraz wiele godzin. Salon istnieje od 1996 roku, odbyło się już ponad 120 spotkań, przez

które przewinęła się plejada znakomitości życia publicznego w Polsce: uczeni, artyści, politycy, dyplomaci, parlamentarzyści, duchowni, dziennikarze itp. Wśród głównych gości salonu spoza Wrocławia byli: Wałęsa, Nowak-Jeziorański, Bartoszewski, Onyszkiewicz, Zoll, Kołakowski, Olszewski, Zięba OP, Gebert, Fibak, Śpiewak i wielu innych, a stali bywalcy należą do wrocławskiej elity. Rola opiniotwórcza salonu prof. J. Dudka jest w mieście odczuwalna, a zaproszenia traktowane są jak wyróżnienie. W uznaniu tej właśnie roli, integracyjnej i opiniotwórczej, Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola postanowiło wyróżnić prof. J. Dudka do roczną nagrodą, która zostanie mu wręczona w dniu Święta Nauki Wrocławskiej, w poniedziałek 15 listopada.

prof. Roman Duda

Dokończenie ze strony 3

został internowany, a później skazany na 2 lata (w zawieszeniu) za organizowanie strajku i kontynuowanie działalności w *Solidarności*. Wiele razy był zatrzymywany i represjonowany. Działał w opozycji. Był Przewodniczącym Dolnośląskiego Porozumienia Komitetów Nauki, Oświaty, Kultury, Zdrowia i Ekologii (1985 – 1989).

Był również organizatorem Rady Wrocławskiego Środowiska Akademickiego (1986 – 1989) i doradcą przewodniczącego Wrocławskiego RKS (1987 – 1988). Jest też autorem setki prac wydanych w drugim obiegu.

Wygłosił dziesiątki referatów i przemówień na temat społeczeństwa i niezależności. Za tą działalność został odznaczony nagrodą POLKUL (1987 r.).

Ma bardzo dobry kontakt z ludźmi, w czym mu szczególnie pomaga poczucie humoru. Jest tolerancyjny wobec innych przekonań i ludzkich słabości, ale nie cierpi głupoty i chamstwa. Jest lubiany wśród współpracowników, chociaż jest kierownikiem wymagającym. Bardzo dobry mówca, świetny dyplomata. Płynnie posługuje się językiem angielskim i rosyjskim.

Jest żonaty (z Ewą Lutosławską), ma córkę i dwie wnuczki. Lubi sport – szczególnie narty, turystykę górską i spacerować z psami (uwielbia zwierzęta). Dużo czyta, szczególnie literaturę współczesną.

Jego dewizą życia jest: zawsze trzeba być gotowym do kompromisu co do celu, ale nigdy, jeżeli chodzi o zasady.

Na podstawie powyższego Rada Naukowa Wydziału Elektromechanicznego 11 maja 1999 r. drogą tajnego głosowania (jednogłośnie) upoważniła mnie do wystąpienia przed Radą Naukową Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska” z propozycją nadania profesorowi Andrzejowi Wiszniewskiemu honorowego tytułu doktora honoris causa PU „Politechnika Lwowska”. Rada Naukowa PU „Politechnika Lwowska” jednogłośnie podtrzymała naszą propozycję na posiedzeniu w czerwcu 1999 r. Dziękuję za uwagę. □

Wystąpienie Ministra Nauki RP prof. Andrzeja Wiszniewskiego z okazji nadania mu doktoratu honoris causa Politechniki Lwowskiej

[Magnificencjo Panie Rektorze,

Panie Ministrze,

Wysoka Rado Państwowego Uniwersytetu „Politechnika Lwowska,”

Szanowni Państwo!

Dzisiaj jest dla mnie dniem dumy i radości. Wszak to wczoraj podpisałem protokół wykonawczy do umowy o współpracy naukowej pomiędzy Polską a Ukrainą. A dzisiaj Wasza uczelnia wyróżnia mnie najwyższą godnością akademicką – doktoratem honorowym.]*

Korzystając z tej znakomitej okazji chciałbym powiedzieć parę słów o współpracy naukowej pomiędzy naszymi krajami.

A współpraca naukowa polsko-ukraińska posiada znacznie dłuższą historię niż tych kilka lat, jakie nas dzielą od momentu podpisania umowy międzypaństwowej. W okresie, gdy żadnego z naszych państw nie było na mapie, ta współpraca realizowała się w gabinetach uczonych i laboratoriach wszędzie tam, gdzie obok siebie mieszkali Polacy i Ukraińcy. Chyba najlepszym przykładem jest właśnie ta uczelnia, w murach której się znajdujemy: powstała przed ponad 150 laty Politechnika Lwowska. Jej szczególnie wysoka pozycja naukowa była dziełem wspólnym polskich i ukraińskich uczonych, którzy bez względu na zawieruchy dziejowe służyli tej samej sprawie: rozwojowi nauki.

W świecie, który wyłonił się z zawieruchy II Wojny Światowej, ta współpraca trwała nadal, ale była skażona polityczną doktryną. Bawiem kontrola polityczna dotarła także do gabinetów uczonych, i to zarówno w Polsce, jak i w Ukrainiejskiej Republice Radzieckiej. Zresztą w obydwu naszych krajach organizacja życia naukowego była podobna. Byliśmy świadkami selektywnego rozwoju niektórych dziedzin nauki. Niektóre osiągały najwyższy światowy poziom, gdy pozostałe zostały zmarginalizowane w międzynarodowej społeczności uczonych. Na dodatek rozwój ten był podyktowany nie tyle potrzebami gospodarczo-społecznymi, ile raczej decyzjami, które zapadały w zaciszach partyjnych gabinetów. Dlatego też powiązanie nauki z gospodarką było bardziej deklaratywne i pokazuje niż rzeczywiste.

Jeśli natomiast idzie o współpracę między naszymi krajami, to mieliśmy ją wypisaną na sztandarach, które symbolizowały proletariacki internacjonalizm. Mówili nam: „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się”, ale jak tu się łączyć przy trudnościach z uzyskaniem paszportu na wyjazd zagraniczny, gdy granice pomiędzy naszymi państwami strzegły zasięki z drutu kolczastego. Ta nasza współpraca była po wielkiej części propagandową deklaracją, która nie starczała choćby tylko dla zablźnienia wzajemnych ran.

Dziesięć lat temu obydwie nasze kraje zyskały pełną narodową suwerenność, ale też zostały rzucone na głęboką wodę kapitalistycznej konkurencji. Skutek był podobny po obydwu stronach granicy. Widzieliśmy obniżenie nakładów na badania naukowe, porozrywanie więzów łączących pracownie uczonych z przedsiębiorstwami, zmniejszenie liczby publikacji naukowych, katastrofalne załamanie liczby patentów i licencji, wypieranie krajowej myśli technicznej przez rozwiązania zrodzone w bogatszych krajach. Nauka znalazła się wręcz w pułapce. Z jednej strony uczeni, mający pełną świadomość, że we współczesnym świecie zaczyna dominować ekonomia wiedzy, rozumieją doskonale, iż prace badawcze stają się podstawą rozwoju gospodarczego. Z drugiej strony zniecierpliwieni podatnicy pytają ustami polityków, jakie oni sami mają korzyści z tych pieniędzy, które państwo łoży na badania naukowe. A nauka, znalazłszy się pomiędzy tą Scyllą i Charybdą, staje się coraz węższa.

Jest taka piękna ukraińska dumka, która powiada:

[*Czemu nie jestem sokołem i nie unoszę się w powietrzu,*

Czemu Bóg nie dał mi skrzydeł, bym wzbil się w przestworza?]

To piękny tekst, ale nieprawdziwy. Bowiem Bóg dał nam skrzydła. Są nimi: potęga naszego umysłu i siła naszej woli. I gdy dzisiaj widzę, że nasza nauka zamiast wzbijać się w powietrze drepcze w miejscu, z niepokojem myślę, czy to aby my sami nie chcemy, czy też nie umiemy naszych skrzydeł użyć. A przecież od tego tak wiele zależy. Niech więc nasza nauka wzbije się w niebo i pociągnie za sobą naszą gospodarkę i nasze życie społeczne. Niech przyniesie naszym krajom dobrobyt.

[Szanowni Państwo!

Polska i Ukraina to państwa, których wspólna historia była niełatwa. Granica dzieląca nasze narody przebiegała w poprzek ludzkich serc. Ta granica często była w ogniu. Na szczęście należy to do przeszłości. Dzisiaj ta granica to tylko pojęcie geograficzne, dzisiaj coraz łatwiej ją przekraczać, by odwiedzić przyjaciół żyjących po drugiej stronie. By razem z nimi pracować nad budowaniem wspólnej Europy zaprzyjaźnionych ojczyzn. Jako doktor honorowy Waszej uczelni staję się członkiem Waszej społeczności naukowej i pragnę być ambasadorem coraz bliższej współpracy między naukowcami Polski i Ukrainy, ambasadorem prawdziwej przyjaźni łączącej nasze narody. Niech symbolem tych więzi będzie przyjaźń pomiędzy mną a Jego Magnificencją Rektorem Prof. Jerzym Rudawskim.

Niechaj Bóg błogosławi Ukrainę i Polskę.

Niechaj Bóg błogosławi Politechnikę Lwowską.]

*)Fragmenty ujęte w nawiasy prostokątne mówca wygłosił w języku ukraińskim.

W trzech filiach Politechniki Wrocławskiej odbyły się uroczystości inauguracyjne roku akademickiego 1999/2000

Gaudeamus igitur w Wałbrzychu

6 października rozpoczęto 32. rok akademicki w Filii PWr w Wałbrzychu. W największym wałbrzyskim kościele pod wezwaniem Aniołów Stróżów odprawiono uroczystą Mszę Świętą, w której uczestniczyło około 400 studentów i pracowników uczelni. Koncelebrował ją ordynariusz diecezji legnickiej JM ks. bp dr Tadeusz Rybak wraz z duszpasterzem akademickim ks. mgr Markiem Babuską przy asyście dwunastu studentów.

Inaugurację poprzedził koncert orkiestry Filharmonii Sudeckiej pod dyrekcją Józefa Wilkomirskiego. W programie znalazły się dzieła wielkich mistrzów: „Marsz triumfalny” z „Aidy” Giuseppe Verdiego, „Tańce połowieckie” z „Kniazia Igora” Aleksandra Borodina oraz preludia Ferenc Liszta.

Wśród licznie przybyłych gości byli: wicemarszałek Sejmiku Dolnośląskiego Andrzej Kosiór, prezydent Wałbrzycha Lech Bukowiec, starosta powiatu wałbrzyskiego Leszek Orpel, senator RP Ryszard Gibuła, inni przedstawiciele władz miasta i polityki, członkowie Senatu PWr z prorektorem prof. Ludwikiem Komorowskim oraz studenci. Powitał ich dyrektor wałbrzyskiej filii dr Jan Kałwak. W przemówieniu przytoczył on opinię, że „wiek XXI różni się będzie od wieków poprzednich: elektryczności i automatyki. Ma to być wiek duchowego rozwoju człowieka – wiek intelektu. Skończyć się ma obłędna pogoń za pieniądzem, za tytułami i za wszystkimi dobrami doczesnymi, które miały uszczęśliwić ludzi. Minęły bezpowrotnie teorie utopijnej i tzw. naukowego systemu uszczęśliwiania ludzi na siłę (...) To gruntowne wykształcenie i respektowanie zasad etyki jest podstawą rozwoju intelektualnego jednostki ludzkiej.” Dr J. Kałwak podkreślił, że w rejonie wałbrzyskim zaledwie 4,2 % mieszkańców posiada wyższe wykształcenie, a stopa bezrobocia wynosi 18,1 %. Siedem istniejących w Wałbrzychu szkół typu wyższego, kształcących łącznie 6,5 tys. studentów, daje pewną szansę na zmianę tej sytuacji. Filię PWr w Wałbrzychu ukończyło już prawie 3 tysiące studentów, nie licząc tych, którzy na wyższych latach przeszli do macierzystej uczelni we Wrocławiu. W tym roku przyjęto około 500 studentów na 7 istniejących tam wydziałów. Uczelnia dysponuje 17 laboratoriami, 26 salami wykładowymi, sprawdzoną kadrą nauczającą i zarządzającą. Rozwi-

Prorektor ds. Studenckich prof. Ludwik Komorowski

jane są różne formy wypoczynku, sportu i życia kulturalnego. Utrzymuje się też kontakty z uczelniami zagranicznymi aby umożliwić naszym studentom praktyki zawodowe i staże. Dyrektor zadeklarował pomoc stypendialną studentom pochodzącym z rodzin niezamożnych. Stwierdził, że studia techniczne są kosztowne i trudne. Są dla ludzi wytrwałych i ambitnych, ale absolwenci tej uczelni są potwierdzeniem zasady, że „chcieć to móc”.

Prorektor ds. studenckich – prof. Ludwik Komorowski

Przemawia dyrektor Filii PWr w Wałbrzychu – dr Jan Kałwak

nawiązał w swoim wystąpieniu do staropolskiej nazwy wyższej uczelni – *Alma Mater* (matka karmicielka). Stwierdził, że Politechnika Wrocławska jest nią przede wszystkim w sensie duchowym i intelektualnym.

Właśnie na tej uczelni zdobywała wiedzę przeważająca część kadry kierowniczej i technicznej Wałbrzycha. Powszechny jest też udział profesorów i innych nauczycieli akademickich PWr w nowych inicjatywach edukacyjnych o charakterze zawodowym, jakie są podejmowane w tym mieście. Prof. L. Komorowski podkreślił, iż uczelnia otwiera swoje bramy dla wszystkich kandydatów nie licząc na zysk, nie pobierając opłat. Daje szansę studiowania osobom, dla których koszt utrzymania w metropolitalnym Wrocławiu byłby nie do udźwignięcia, a którzy w Wałbrzychu mogą otrzymywać pełnowartościową akademicką edukację. „Taka działalność PWr jest do wodem przywiązania uczelni do swojej tradycji, do swojej misji – i do konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Prorektor poruszył też problem częściowej odpłatności za studia wyższe. Projekt nowej ustawy – *Prawa o szkolnictwie wyższym* – proponuje niewielką, ale powszechną odpłatność. Zdaniem prof. L. Komorowskiego może to „przynieść poważny impuls dla rozwoju filii, bowiem uruchomi nowy mechanizm zwiększania liczby studentów oraz spotęguje zainteresowanie studiami na miejscu. Politechnika jest do tych zmian przygotowana.” Poszukuje się też nowych rozwiązań „dziś w Polsce jeszcze niepopularnych, lecz stanowiących standard w kształceniu technicznym w Europie. Pierwszym jest powszechne kształcenie na poziomie inżynierskim 3- lub 3,5-letnim, przygotowującym do zadań inżyniera w gospodarce. Kolejny stopień, dziś powszechny, magister inżynier, stanie się wówczas bardziej elitarnym, niekoniecznym i kosztowniejszym etapem edukacji, który można będzie uzyskać wyłącznie w uczelniach akademickich. (...)

Bohaterowie inauguracji

Filia może i powinna stać się pełnoprawnym gospodarzem studiów inżynierskich na większości wydziałów, podczas gdy dalsze studia znalazłyby naturalną kontynuację we Wrocławiu.”

Prorektor stwierdził, że „od zainteresowań władz i społeczności miasta i okolicznych powiatów zależy, czy i w jakim stopniu wykorzystany zostanie ogromny potencjał Politechniki Wrocławskiej. (...) To region, określający perspektywy swego rozwoju, planujący własną przyszłość i opierający rozwój na dochodach tu wypracowanych, powinien zapraszać uczelnie do wykonywania konkretnych zadań edukacyjnych. We własnym interesie musi lokalne potrzeby definiować i adresować do uczelni, wspierając zaproszenie pomocą w utrzymaniu materialnej bazy tej działalności, aby otwierać dla swej młodzieży perspektywę edukacji trwalszej, niż doraźne kształcenia zawodowe.” Wyraził też nadzieję, że Politechnika będzie pierwszą, która na takie wezwanie odpowie.

Zgodnie z tradycją w czasie uroczystości odbyła się immatrykulacja nowych studentów wałbrzyskiej filii. Dokonało jej grono dziekanów siedmiu istniejących tam wydziałów. Prorektor PWr i dyrektor Filii wręczyli dyplomy inżynierskie i magisterskie trzydziestu absolwentom.

Prof. dr hab. inż. Jan Koch wygłosił wykład inauguracyjny pt. „**Innowacje w strategii przedsiębiorstwa**”. Omówił nowy paradygmat przedsiębiorstwa, który zakłada, iż centralne znaczenie dla przedsiębiorstwa mają jego zasoby wiedzy (wraz z *know-how*), a nie środki materialne. Od tego zależą możliwości dokonywania dynamicznych zmian w programach produkcji i usług pozwalające dostosować się producentowi do zmian zewnętrznych. *Zarządzanie zasobami wiedzy* staje się więc głównym problemem przedsiębiorstwa. W zarządzaniu przedsiębiorstwem niezbędne są *wiedza techniczna, wiedza organizacyjna i metodologia systemowa*. O wzroście produkcji decyduje *działalność innowacyjna*, która z kolei jest uwarunkowana sytuacją ogólną, bazą naukowo-inżynierską, czynnikami transferu oraz dynamicznymi czynnikami działającymi na przedsiębiorstwo. Ważne jest dostrzeżenie w działalności badawczej nie tylko źródła innowacyjnych idei, ale i formy rozwiązywania problemów produkcyjnych. Nauka także przejmując funkcje innowacyjne, dzięki czemu państwa rozwinięte w znacznym stopniu finansują badania z funduszy publicznych.

W podsumowaniu prof. J.Koch stwierdził, że „system nauki jest nadal głównym źródłem poszerzenia bazy w gospodarce. Musimy pamiętać jednak o tym, że nauka staje się pożyteczna dopiero wówczas, gdy zostanie zmaterializowana w towarach lub usługach oraz gdy dociera do społeczności”.

Podczas uroczystości odczytano także życzenia przesłane przez ministra Andrzeja Wiszniewskiego oraz posłów RP: Leszka Szewca i Zbigniewa Sankowskiego.

Za naszym pośrednictwem władze Filii PWr w Wałbrzychu pragną podziękować sponsorom, dzięki którym można było zapewnić bogaty program inauguracji: Bolesławowi Marciniuszynowi, Józefowi Wiłkomirskiemu, Bożenie Mechli i Jackowi Tymińskiemu, jak również wszystkim pracownikom Filii, a szczególnie Janinie Jaworskiej, Januszowi Batorowi i Ryszardowi Staroście.

... w Legnicy

Filia PWr w Legnicy rozpoczynała uroczyste nowy rok akademicki 1999/2000 7 października w sali Akademii Rycerskiej. Przybyli liczni goście, wśród nich przedstawiciele władz samorządowych Legnicy: przewodniczący Rady Miejskiej – Zbigniew Dorosz, prezydent Legnicy – Ryszard Kurek, przewodniczący Rady Powiatu – Jan Szczęsny Woydyła, starosta legnicki – Mieczysław Kasprzak. Obecni byli także reprezentanci szkół wyższych i średnich oraz przemysłu regionu legnickiego. Prorektor ds. Nauczania

Wejście orszaku do Sali Rycerskiej

prof. Jerzy Świątek oraz dziekani miejscowych wydziałów wystąpili jako współgospodarze inauguracji. Oprawę muzyczną zapewniła Orkiestra ZG-Lubin pod dyrekcją Zygryda Bagińskiego.

Dyrektor legnickiej filii – dr Henryk Bartoszewicz rozpoczął przemówienie słowami prof. Andrzeja Wiszniewskiego, że inauguracja jest uroczystością najbardziej akademicką z akademickich. Jest ona szczególnie ważna dla rozpoczynających studia, którzy dopiero po ślubowaniu i otrzymaniu indeksów stają się oni pełnoprawnymi studentami.

Filia PWr w Legnicy przyjęła w tym roku 300 nowych studentów na wydziały: Budownictwa Lądowego i Wodnego, Elektryczny, Górniczy i Mechaniczny. Łącznie studiuje tam 700 osób, co stanowi 10% studentów wszystkich szkół legnickich. Wykształcenie to gwarantuje absolwentom pracę. Dyrektor wyraził nadzieję, że również uczestnicy powołanych w ubiegłym roku studiów doktoranckich wniosą poważny wkład w naukowy rozwój regionu.

Dr H.Bartoszewicz podkreślił, że mimo ograniczeń finansowych uczelnia rozwija się. Dysponuje łączami internetowymi. Tradycyjne wyposażenie laboratoriów jest korzystne ze względów poznawczych: „stosując nowoczesne urządzenia, uzbrojone w odpowiednie oprogramowanie, można wprowadzać dane i uzyskać wynik. Ale wtedy jest się tylko rzemieślnikiem, a nie inżynierem”.

Wręczenie indeksów nowym studentom

Dyrektor zaangażował do przedstawicieli samorządów, zakładów pracy i instytucji, by wspierali Filie, zauważali jej studentów oraz dołączyli do grona fundatorów stypendiów i nagród.

Zwrócił się też do nowoprzyjętych studentów: „Zrobiliście najważniejszy krok w swoim życiu. Wytrwajcie w ty postanowieniu. (...) Traktujcie studia jako dobrą inwestycję, inwestycję w głęboką wiedzę i w wysokie kwalifikacje zawodo-

Prof. Mirosław Soroka przed wykładem inauguracyjnym

we. Na tyle wysokie, byście za kilka lat, już w XXI wieku, stanowili konkurencję dla absolwentów nie tylko uczelni krajowych, ale i zagranicznych.

Korzystajcie też z okazji, by poszerzyć i pogłębić swoje zainteresowania i umiejętności pozazawodowe. (...) Interesujcie się tym, co niesie ze sobą przeżycie duchowe, pogłębia sferę uczuć i czyni człowieka pełniejszym intelektualnie, byście będąc inżynierami byli również humanistami."

Prorektor ds. Nauczania prof. Jerzy Świątek w swoim przemówieniu uzasadniał potrzebę kształcenia w aspekcie zachodzących transformacji gospodarczych: przemijania epoki surowcowo-energetycznej i wzrostu roli wiedzy. Społeczeństwo powinno inwestować w swoją młodzież, stwarzając jej szansę kształcenia na wysokim poziomie. Zadaniem uczelni jest rozpoznanie potrzeb regionu i znalezienie rozwiązań jego problemów.

Po ślubowaniu złożonym przez nowych studentów i wręczeniu indeksów przedstawicielom czterech wydziałów przez ich dziekanów prorektor PWr ogłosił otwarcie roku akademickiego 1999/2000.

Dużym ubarwieniem tej podniosłej uroczystości był niekonwencjonalny wykład inauguracyjny „Etyczne problemy nauki” wygłoszony przez prof. Mirosława Sorokę – *zwolennika graduacji, a nie inauguracji*, który jednak uległ prośbom dyrektora Filii.

Wykładowca przedstawił się limerykiem:

„Dziekan Soroka z Wrocławia
szkolnictwo raz chciał naprawiać,
a że działo się to w kraju nad Wisłą,
więc guzik mu z tego wyszło
i teraz musi nawiać.”

Nawiązał tym do 6-letniego okresu, gdy był dziekanem – zacytujał – „największego na świecie wydziału chemicznego”, który starał się zreorganizować. A będąc przedstawicielem grupy najprawdziwszych uczonych, których wcale nie obchodzi, skąd się biorą pieniądze, musiał uzupełniać wiedzę z takich dziedzin jak organizacja i zarządzanie, finanse, bankowość itp. Ten trud był ceną, jaką musiał zapłacić, by zrealizować swój zamiar wynikający z przekonania o absolutnej konieczności restrukturyzacji nauki i szkolnictwa, poczynawszy od własnego wydziału.

Wykład był poświęcony w całości etyce uczonych. Nie padły tu recepty na to, co należy badać i gdzie są granice poznania. Poruszone zostały wybrane aspekty etyki, a raczej jej braku, nazwane tu „złym zachowaniem się uczonych”.

Prof. M. Soroka zarysował obraz uczonego, jaki funkcjonuje w społeczeństwie. To najczęściej szlachetny staruszek, bardzo skromny, człowiek bez zmyły i skazy, który nie dba o pieniądze, o doczesne dobra, jest niepraktyczny i nieprzystosowany do życia. Przeciwnieństwem uczonego jest polityk – cyniczny, dbający o karierę, o

osobiste korzyści, przekupny (resztę określił autor darował ze względu na obecność gości ze świata polityki). Wykładowca przytoczył opinię, że „uczeni jako intelektualni przywódcy ludzkości powinni być de facto tej ludzkości przywódcami, sprawowca władzę polityczną, gdyż są do tego najlepiej przygotowani”. Odpowiada na to: „Nie ma bardziej mylnego poglądu. Oglądając debaty telewizyjne odnoszę wrażenie, że najbardziej przygotowanymi ludźmi, którzy znają się na wszystkim są dziennikarze, ponieważ oni znają na wszystko recepty. W każdym starciu z politykiem czy uczonym dziennikarz łatwo wygrywa. Przeciwwstawienie polityków i uczonych jest oczywiście mylne. Te środowiska są bardziej zintegrowane, niż się na pozór wydaje. Od najdawniejszych już czasów słudzy Bogini Mądrości współpracowali z władcami. Nierzadko uczeni pełnili najwyższe funkcje, czego dowodem jest obecny rząd RP. Społeczeństwo lubi uczonych, o czym świadczą wyniki rankingów (ponad 80% poparcia dla uczonych, poniżej 20% dla polityków). Jednak społeczeństwo uważa, że uczeni nie powinni kierować gospodarką.” Na poparcie tych słów prof. M. Soroka przytoczył opinię swojej żony, która twierdzi, że „zasadniczym powodem, dla którego warto finansować naukę i uczonych, jest absolutna konieczność trzymania ich z dala od gospodarki i polityki”.

Padły tu słowa samokrytyki: „My uczeni jesteśmy ludźmi ułomnymi. Ułomnymi naszą specjalizacją, która jest bardzo wąska. Jesteśmy też ułomnymi naszą społeczną postawą. Uczzonego nic nie obchodzi, skąd politycy mają wziąć pieniądze na badania, co się dzieje w państwie czy na świecie. Nas obchodzą tylko nasze własne badania.

Jesteśmy też ludźmi grzesznymi.”

Następnie wykładowca przeszedł do omówienia lekkich grzeszków uczonych, wynikających z ludzkiej słabości. Pominął grzechy ciężkie, takie jak publikowanie fałszywych wyników badań naukowych, co uznał za grzech śmiertelny. Dobitnie podkreślił, że nie jest etykiem. Wyznał: „Jestem grzesznikiem, sam zgrzeszyłem na zbyt wiele razy, żeby nie wiedzieć o czym mówię. I w związku z tym jestem osobą kompetentną.”

Wśród omawianych grzechów znalazły się: pozorowanie prac naukowych, nadużywanie matematyki, nadużywanie pewnego żargonu naukowego. Zaczął od plagiatu. Uznał to określenie za dyskusyjne i zilustrował to przykładem dwu publikacji, w których tekst jest identyczny. „Obie prace dotyczą tych samych badań, ale innych związków. Autor wziął pracę sprzed dziesięciu lat, przepisał ją słowo w słowo i wpisał tylko inne dane. Czy to jest plagiat czy publikacja? Ten problem nie jest taki prosty, jak by się na pozór wydawało. W naszym żargonie używamy takich samych słów, zwrotów, więc sprawa nie jest oczywista.”

Nawiązując do sprawy posła Anusza opowiedział się po stronie ministra edukacji. Zadał pytania: „Co robili promotorzy tej pracy? Co robili recenzenci? Co robiły rady wydziałów i ich komisje? Powstają dziesiątki tysięcy prac dyplomowych w naszym kraju. Czy do ich treści nikt nie ma zastrzeżeń?” Podał parę przykładów prac „naukowych”: *Forma gry w palanta na obszarach zachodniej słowiańszczyzny*, *Wpływ mokrych drossów na reakcję termiczną i komfort cieplny zimową porą*, *Wpływ wymuszonego oddychania jedną dziurką od nosa na zdolności poznawcze zapachów* itd. Na pytanie: „Czy to są publikacje?” odpowiedział: „Do rozstrzygnięcia tego wystarczy trochę zdrowego rozsądku.”

Podał też przykład *poliwody*, czyli niezwyklej formy spolimeryzowanej wody, której istnienia nigdy nie potwierdzono, a na temat której w latach 1960-1980 wydrukowano ponad 200 publikacji. Nazwał to „prawdziwym laniem wody”.

Następnie prof. M. Soroka zajął się zjawiskiem, które określił jako „zanieczyszczenie liczbami”. Przytoczył tu przykład afery dioksydowej, która „nie była oparta na podstawach naukowych, tylko na

masowej hysterii spowodowanej przez nieodpowiedzialną decyzję rządu i jego ministerstw oraz lawiną różnych doniesień publikacyjnych dziennikarzy. Nie było powodu, żeby zamykać granicę lub coś istotnego w tej sprawie robić". Przestrzegał przed nadużywaniem statystyki: już dziekan Czerwonko mawiał, iż istnieją następujące szczeble kłamstw: „kłamstwo, bezczelne kłamstwo i statystyka”.

Słuchacze mogli też usłyszeć historię kota domowego, który stał się autorem szeregu publikacji. Otóż jego właściciel zaczął podawać go jako współautora swoich prac, aby uniknąć oskarżeń dziekana, że nie pracuje zespołowo. Na skutek pewnego zbiegu okoliczności ukazała się publikacja autorstwa kota domowego. Konsekwencją były podziękowania dla kota za owocną współpracę, szukano z nim kontaktu. Powstało wiele kłopotliwych sytuacji. Ten grzech dotyczący autorstwa publikacji odzwierciedla tendencje uczonych, żeby być niepoważnym.

Wykładowca podał też przykłady nadużyć pewnych słów i trybów. Powszechne są obecnie przedrostki bio-, nano-, eko-. Aby nie być gołosłownym pokazał opakowanie na jajka z etykietką „Biojajo”. Następnym przykładem, który wzbudził szczególne zainteresowanie u panów (a może nie tylko?), była butelka po napoju wysokoenergetycznym o nazwie *Viagra*. Tu producent wykorzystał nazwę poszukiwanego leku. „Z punktu widzenia marketingu – sukces gwarantowany, lecz z punktu widzenia etyki handlowej – można mieć wątpliwości” stwierdził autor, a cytując słowa z Biblii „Po ich owocach poznacie ich” radził, by nie słuchać jak ktoś pięknie belkocze, ale patrzeć na to, co robi.

W związku ze zbliżającym się wiekiem XXI, który ma rozpocząć erę biotechnologii, prof. M.Soroka zaproponował drastyczną restrukturyzację uczelni, a mianowicie: „zmianę nazwy *Politechnika* (która się już zestarzała) na *Biopolitechnikę* z wydziałami: *Bioarchitektury, Biobudownictwa Lądowego i Biowodnego, Bioelektroniki, Biogórnictwa*” itd. Instytut, w którym pracuje, „zrobił już dużo w tej materii, ponieważ nazywa się Instytutem Chemii Organicznej (ale organiczna, to już jest bioorganiczna), Biochemii i Biotechnologii, czyli jest już w czołówce”.

Autor przystąpił do konkluzji: „Uczeni są zwykłymi ludźmi. Są tacy sami jak wszyscy. Uprawiają sport i nie stronią od seksu, mimo opinii Kanta, że *seks jest całkiem przyjemnym zajęciem, wymaga jednak ruchów niegodnych filozofa*. Uczeni są grzesznikami, tak jak zwykli ludzie. Są wśród nich oczywiście bardzo uczciwi ludzie, tak jak w całym społeczeństwie. Niestety, są to osoby o słabej ekspresji i w związku z tym są mało widoczne. Jedyna rzecz, która odróżnia uczonych od zwykłych ludzi to przekładanie ukochanej nauki ponad wszystko.

Przeciętni ludzie, choć darzą uczonych szacunkiem, do końca im nie ufają. Najlepiej to oddał Hugo Steinhaus, który powiedział: *Jakie to wzruszające, że prości ludzie zasięgają rady uczonych i jakie to rozsądne, że rady tej nie słuchają.*”

Wykładowca zwrócił się do studentów: „Chcę państwu dodać parę słów otuchy. Po pierwsze – nie traćcie ducha. Pamiętajcie, że bywają takie dni w roku, gdy wasi profesorowie mówią ludzkim językiem. Nie ma i nie powinno być podziału na studentów i profesorów. Wszyscy bowiem jesteśmy studentami. Różni nas tylko liczba przestudiowanych semestrów. (...) A zatem wszyscy jesteśmy braćmi. Wszyscy jesteśmy sługami w świątyni wiedzy. I nie może być różnicy pomiędzy nami. Ponieważ jestem profesorem – dodam, że może z wyjątkiem pensji.”

Na koniec wykładu prof. M.Soroka odczytał fragment „Faraona” dotyczący pozycji uczonych w ówczesnym świecie i stwierdził, że „mimo upływu paru tysięcy lat, nic się nie zmieniło w traktowaniu uczonych”.

Bodaj najpiękniejszy fragment starania się o wsparcie na badania naukowe można znaleźć w „Faraonie” Bolesława Prusa [PIW, W-wa 1972, wyd. XXII, str. 664-665:

„Jeszcze po paru dniach rzekł Menes do Pentuera:

— Ubywa nam żywności. Musimy pójść w stronę Nilu i zaopatrzyć się na jakiś czas.

Wzięli obaj wielkie kosze na plecy i od wczesnego ranka zaczęli obchodzić wsie nadbrzeżne. Zwykle stawali przed chatami chłopów śpiewając nabożne pieśni, po czym Menes pukał do drzwi i mówił:

— Litościwe dusze, prawowierni Egipcjanie, ofiarujcie jałmużnę sługom bogini Mądrości! ...

Dawano im (najczęściej baby) tu garstkę pszenicy, ówdzie jęczmienia, tam placek albo suszoną rybkę. Niekiedy jednak wypadały na nich złe psy albo dzieci pogan obrzucały ich kamieniami i błotem.

Szczególny był widok tych pokomych żebraków, z których jeden przez kilka lat wpływał na losy państwa, a drugi znajomością najgłębszych tajemnic natury zmienił bieg historii.

W bogatszych wsiach przyjmowano ich lepiej, a w pewnym domu, gdzie odbywało się wesele, dano im jeść, napojono piwem i pozwolono przenocować między gospodarskimi budynkami.

Ani ich ogolone twarze i głowy, ani wyleniata skóra pantercza nie imponowały mieszkańcom. Lud Dolnego Egiptu, pomieszany z różnowiercami, nie odznaczał się nabożeństwem, a już zgoła lekceważył kapłanów bogini Mądrości, o których nie dbało państwo.”

MINĘŁO PARĘ TYSIĘCY LAT ... I NIC SIĘ ZMIEŃIŁO!

M.Soroka

Na tym uroczystość inauguracji się zakończyła, gdyż nikt, pomimo zachęt dyrektora Filii, nie odważył się już zabrać głosu.

... w Jeleniej Górze

Sala Teatru Zdrojowego w Cieplicach gościła w dniu 8 października uczestników inauguracji roku akademickiego 1999/2000 w Filii PWr w Jeleniej Górze. W roli gospodarzy wystąpili dyrektor jeleniogórskiej filii – dr Maciej Pawłowski oraz jego zastępca ds. dydaktyki – dr hab. Tadeusz Radzik. Prorektor PWr ds. dydaktyki – prof. Jerzy Świątek oraz prodziekani Wydziałów: Elektroniki, Elektrycznego, Mechanicznego oraz Inżynierii Środowiska byli współgospodarzami tej uroczystości. Przybyli nań między innymi: przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich, reprezentanci innych

Spotkanie towarzyskie w siedzibie Filii PWr w Jeleniej Górze. Na zdjęciu (od lewej): dyrektor Kolegium Katechetycznego – ks. Józef Stec, prodziekan dr Tomasz Nowakowski, ks. bp Tadeusz Rybak, prodziekan dr hab. Andrzej Kotowski, prof. Krzysztof Tchoń, prodziekan dr Zenon Okraszewski, prorektor PWr prof. Jerzy Świątek, dr Andrzej Galiński i dyrektor Filii dr Maciej Pawłowski.

szkół wyższych działających w Jeleniej Górze, parlamentarzyści, przedstawiciele Kościoła, dyrektorzy szkół średnich, osoby związane z instytucjami regionu jeleniogórskiego oraz emeryci filii.

Po wejściu pocztu sztandarowego i odegraniu hymnu państwowego głos zabrał dyrektor dr Maciej Pawłowski. Przypomnił, że Filia rozpoczęła działalność jako placówka powiatowa na podstawie porozumienia między lokalnymi władzami i Politechniką Wrocławską. W tym roku, na skutek reformy administracyjnej, znów znalazła się w powiecie. Uczelnia w przełomowym roku 1999/2000 oferuje młodym mieszkańcom tego regionu naukę na najwyższym poziomie, takim samym jak we Wrocławiu, wysoko kwalifikowanych wykładowców, bardzo dobrze wyposażone laboratoria i dostęp do sprzętu komputerowego. Filia ma pięć wydziałów, a na cztery z nich jest prowadzi się nabór studentów. Największy z nich jest Wydział Elektroniki, drugi – Elektryczny, potem – Mechaniczny i Inżynieria Środowiska. Wszystkie te specjalności są bardzo potrzebne regionowi jeleniogórskiemu. Miejscowe władze odnoszą się do tej uczelni z taką samą życzliwością jak do innych tutejszych szkół wyższych. W tym roku przyjęto prawie trzystu nowych studentów. Dr M. Pawłowski zwrócił ich uwagę na to, że będą mieć indeksy jednej z największych w Polsce, a nawet w Europie, renomowanej uczelni. Jej absolwenci pełnią znaczące funkcje w instytucjach i firmach, w życiu gospodarczym regionu. Podkreślił, że wszędzie i zawsze młodzi, wykształceni ludzie byli najwyższym dobrem. Wezwał, by przyświecała im maksyma „zawsze w górę”, by byli młodzi duchem i dobrze przygotowani do życia, rzetelni i wytrwali, gdyż to im daje szansę na sukces.

Dyrektor nawiązał do faktu włączenia Polski do 5. Programu Ramowego. „Jest to szczególnie ważne z uwagi na to, że jesteśmy na zachodzie Polski. To tu będą się odbywały najważniejsze procesy związane z integracją naszego kraju z Europą. W tej chwili jest to nasze 5 minut historii. Wykorzystamy je tylko mając świątlich i mądrych ludzi, dobrych inżynierów i wysokiej klasy inteligencję.” Rozumiejąc potrzeby edukacyjne uczelnia jeleniogórska już dawno stworzyła swoje podwoje i przyjmuje wszystkich chętnych. To właśnie przed nimi jest przyszłość wspólnej Europy.

Również prorektor Jerzy Świątek poruszył w swoim przemówieniu problem konsekwencji procesów integracyjnych. Przypomnił, że Polska zawsze była krajem europejskim. Tylko zaszłości historyczne ostatniego półwiecza powodują, że musimy zweryfikować nasze metody zarządzania i kształcenia. Podkreślił wagę wykształcenia. „Dzisiaj najważniejszy jest człowiek ze swoją wiedzą, która umożliwi mu zdobycie znaczącej pozycji – także poza krajem ojczystym. Młodzi ludzie rozpoczynający studia postanowili tę wiedzę zdobyć, a nauczyciele akademicy naszej uczelni powinni im w tym pomóc. Kształcący się inwestują nie tylko w siebie, ale i w region. Europa potrzebuje nas jako atrakcyjnego partnera.”

Prof. J. Świątek przestrzegał przed sytuacją, w której zabraknie specjalistów zdolnych do wdrażania importowanych technologii. Zaznaczył, że pracodawcy czekają na absolwentów, którzy potrafią myśleć, samodzielnie rozwiązywać problemy i chętnie podejmują dalsze kształcenie.

Po przemówieniu prorektora nastąpiła immatrykulacja. Dr Zenon Okraszewski, prodziekan Wydziału Elektrycznego odczytał akt ślubowania, a przedstawiciele nowych studentów Filii otrzymali indeksy.

Wręczono również dyplomy ukończenia studiów absolwentom, zaś prezes SEP inż. Jerzy Mierzwa przekazał absolwentowi elektroniki Mirosławowi Meierowi przyznaną rokrocznie nagrodę za najlepszą pracę dyplomową pisaną w Filii. Musi ona spełniać jeden z warunków: być wykonana przez studenta z regionu jeleniogórskiego lub wiązać się tematycznie z tym regionem.

Po tych najważniejszych punktach uroczystości dyrektor Maciej Pawłowski poprosił ks. bp Tadeusza Rybaka o błogosławieństwo. Ten obecny po raz pierwszy na inauguracji dostojnik Kościoła po-

wiedział, że uczelnia ta jest bliska jego sercu, ponieważ wszystkie trzy filie PWr znajdują się na terenie podległej mu diecezji legnickiej. Nawiązał do Mszy Św., która została odprawiona w intencji studentów i pracowników uczelni w kościele parafialnym pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela. Przypomnił, że rozpoczęcie roku akademickiego Mszą Św. jest starą polską tradycją: „To modlitwa mówi o naszym zrozumieniu dla procesów kultury, jakie dokonują się także w tych granicznych miastach Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Ważnym, ale nie pełnym wymiarem kultury jest wykształcenie. My jesteśmy wezwani do tego, żeby tworzyć kulturę przenikniętą wartościami, które poprzez tysiąc lat tworzą tę kulturę w Polsce, a poprzez dwa tysiące lat tworzą ją w Europie. I w dzisiejszej jednoczącej się Europie coraz częściej słychać głosy ludzi odpowiedzialnych, że do integracji europejskiej nie wystarczy ekonomia. Mówi się, że Europa musi mieć swoją duszę, musi żyć tą kulturą, która ją stworzyła. Dlatego ważne są wartości duchowe, które pielęgnuje Kościół i którymi chce służyć ogółowi Polaków. Życie, żebyśmy byli razem w tej trosce o polską kulturę, która stanowi o naszej tożsamości, która będzie mówiła o tożsamości jednoczącej się Europy.” Biskup stwierdził, że zbliżające się nasze wejście w trzecie tysiąclecie będzie dla nas pod tym względem wielkim wyzwaniem.

Wicemarszałek Sejmiku Dolnośląskiego – Artur Zieliński zapewnił, że szkolnictwo wyższe jest jednym z podstawowych elementów strategii rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Dodał, że wejście do Europy, a właściwie ujawnienie faktu bycia w niej, jest dla nas sprawą podstawową. Bez wykształconych, świątlich ludzi nie jesteśmy w stanie zająć w niej należnego nam miejsca.

Prof. Krzysztof Tchoń wygłosił wykład inauguracyjny pt. „Czy robot może mieć duszę?”. Poniżej przedstawiamy jego skrót udostępniony nam przez jego autora.

„Celem wykładu była próba odpowiedzi na pytanie, czy współcześnie konstruowane roboty inteligentne wykazują cechy zachowania, które w organizmach żywych tłumaczy się obecnością duszy. Przyjęte rozumienie duszy jest arystotelesowskie: Istnieje dusza roślinna czyli wegetatywna, zwierzęca czyli zmysłowa i ludzka czyli rozumna. Taką hierarchię dusz uznawał św. Tomasz z Akwinu, taką też hierarchię, według najnowszych badań ks. prof. Józefa Tischnera, odkrył Tadek Pudisz, góral.

Pierwsza część wykładu została poświęcona robotyce profetycznej lub literackiej. Cechą tego okresu rozwoju robotyki było powstanie kilku projektów robotów humanoidalnych (androidy R. Bacona, św. Alberta Wielkiego i L. Da Vinci, homunkulus Paracelsusa, golem J. Löwego ben Becatela), pojawienie się świadomości zagrożenia rodzaju ludzkiego ze strony robotów (K. Čapek, F. Lang) oraz sformułowanie praw robotyki przez J. Asimowa. Dalsza część wykładu dotyczyła rzeczywistych konstrukcji robotów autonomicznych czyli inteligentnych. Stosownie do definicji robotyki jako nauki o inteligentnym wykorzystaniu percepcji do działania, przedstawione zostały dwie koncepcje organizacji układu sterowania robotów inteligentnych. Pierwsza z nich wykorzystuje klasyczny paradygmat sztucznej inteligencji i ustanawia na drodze od danych o świecie do oddziaływania nań przez robota skomplikowane funkcje przetwarzania i reprezentacji wiedzy. Druga koncepcja, wywodząca się od R. Brooksa, polega na nadaniu układowi sterowania robota struktury podporządkowanych hierarchicznie warstw zachowania (architektura subsumpcji), które działają w zasadzie autonomicznie i nie korzystają z reprezentacji wiedzy o świecie (modelem świata jest sam świat). Pokazano, że architektura subsumpcji pozwala kreować zachowania robotów nacechowane pewnymi właściwościami duszy zmysłowej i duszy rozumnej.”

Chyba rzeczywiście następuje era robotów inteligentnych. Wchodzimy już w XXI wiek!

Hanna Waškowska

Doktor honoris causa PWr – prof. Jurij Rudawski

Senat PWr postanowił nadać doktorat honoris causa rektorowi Politechniki Lwowskiej prof. Jurijowi Rudawskiemu.

Prof. Jurij Rudawski jest fizykiem - teoretykiem, specjalistą z dziedziny mechaniki statystycznej. Zajmuje się teorią fazy skondensowanej i fizyki ośrodków strukturalnie nieuporządkowanych. Jego zainteresowania dotyczyły głównie teorii przejść fazowych, szczególnie zagadnienia Isinga. Zastosował on oryginalną metodę całkowania funkcjonalnego

pozwalającą obliczać zbieżne szeregi okołokrytycznych rozkładów funkcji termodynamicznych i korelacyjnych. Prace te posłużyły do obliczenia z dużą dokładnością indeksów krytycznych przejść fazowych dla szerokiej klasy modeli spinowych.

Prof. Rudawski prowadził badania nad ośrodkami nieuporządkowanymi – stopami podstawienia i cieciami.

W jego dorobku są też prace dotyczące ferromagnetyzmu w fazie ciekłej. Przewidział on m.in. efekt magnetostrykcyjny dla tego przypadku i zbadał widma wzbudzeń magnetycznych dla układów amorficznych – z uwzględnieniem efektów fluktuacyjnych wysokiego rzędu.

Obecnie zespół prof. Rudawskiego prowadzi badania nad modelami układów strukturalnie nieuporządkowanych, własności hydrodynamicznych ferrofluidów i cieczy magnetycznych. Zajmuje się też opracowaniem i analizą teoretyczną mikroskopowych modeli chemisorpcji atomów i molekuł na powierzchniach krystalicznych i amorficznych.

Innym, a bardzo dla nas ważnym polem działalności prof. Jurija Rudawskiego jest działalność na rzecz współpracy ukraińskich i polskich środowisk naukowych. Pierwszą zagraniczną uczelnią, z którą Politechnika Lwowska nawiązała kontakty, była Politechnika Gliwicka, w której założeniu w 1945 roku mieli znaczny udział polscy naukowcy ze Lwowa. Z kolei podjęto współpracę z Poli-

techniką Wrocławską. Prof. Rudawski był gościem obchodów 50-lecia naszej uczelni. W 1997 roku rektor PWr prof. Andrzej Mulak złożył oficjalną wizytę we Lwowie.

Politechnika Lwowska współpracuje również z politechnikami w Krakowie, Warszawie, Łodzi, z WSP w Częstochowie, WAT w Warszawie oraz z Akademią Rolniczymi w Bydgoszczy i w Olsztynie.

Doktorat honoris causa nadany 14 października 1999 przez Politechnikę Lwowską prof. Andrzejowi Wiszniewskiemu jest kolejnym wyrazem więzi zarówno między uczelniami, jak i krajami.

Uroczystość nadania doktoratu honorowego jest elementem wrocławskiego Święta Nauki 15 listopada 1999 roku.

INSTYTUT FIZYKI

INSTYTUT NISKICH TEMPERATUR I BADAŃ STRUKTURALNYCH PAN WE WROCŁAWIU

zapraszają uczniów i nauczycieli oraz innych zainteresowanych na

CYKL WYKŁADÓW POPULARYZUJĄCYCH FIZYKĘ

Wykłady będą odbywały się w środy od godz. 17¹⁵ w sali 322 gmachu A-1 Politechniki Wrocławskiej, Wybrzeże Wyspiańskiego 27

Terminy i tematy wykładów:

17 XI 1999 dr hab. Jacek Własak, prof. PWr, Instytut Fizyki PWr

Wokół zasad dynamiki

1 XII 1999 mgr inż. Tomasz Zaleski, INT i BS PAN

Laser jako superchłodziarka

15 XII 1999 dr inż. Marek Zając, Instytut Fizyki PWr

Od monokla do soczewki kontaktowej

5 I 2000 prof. dr hab. inż. Lucjan Jacak, Instytut Fizyki PWr

Kropki kwantowe

12 I 2000 dr inż. Włodzimierz Salejda, mgr inż. Marcin Just, Instytut Fizyki PWr

Laboratorium komputerowe układu planetarnego

19 I 2000 dr hab. Jacek Własak, prof. PWr., Inst. Fizyki PWr

Uniwersalność zakłeta w sprężynie

16 II 2000 dr Ludmiła Lewowska, Instytut Fizyki PWr

Zjawiska rezonansowe – pokazy doświadczeń

23 II 2000 dr hab. Ryszard Poprawski, prof. PWr, dr Andrzej Kolarz, Instytut Fizyki PWr

Kilka doświadczeń z kawałkiem drutu

1 III 2000 prof. dr hab. inż. Henryk Drulis, INTiBS PAN

Wodór jako paliwo przyszłości

15 III 2000 prof. dr hab. inż. Florian Ratajczyk, Instytut Fizyki PWr

Czy można wierzyć własnym oczom – czyli o złudzeniach optycznych

29 III 2000 dr Andrzej Zaleski, INTiBS PAN

Co nowego w nadprzewodnictwie?

12 IV 2000 dr Antoni Mituś, Instytut Fizyki PWr

Co to jest komputer kwantowy?

Organizatorką cyklu jest dr Ludmiła Lewowska z Instytutu Fizyki PWr

Dodatkowych informacji udzielamy pod numerami telefonu:
(071) 320 33 06, 320 20 20, 320 20 02

Wrocław, 5 listopada 1999r.

Duszpasterstwa

Akademickie Wrocławia

- „Dobry Pasterz” przy parafii św. Henryka, ul. Gliniana 16,
- „Dominik” przy parafii św. Wojciecha, pl. Dominikański 2,
- „Dorotki” przy parafii św. Doroty, pl. Wolności 2,
- „Horeb” przy parafii św. Michała Archanioła, ul. Prusa 78,
- „Maciejówka” przy par. św. Macieja, pl. Biskupa Nankiera 17,
- „Maksymilian” przy par. św. Maks. Kolbe, ul. Horbaczewskiego 2,
- „Most” przy par. Najśw. Serca Pana Jezusa, pl. Grunwaldzki 2,
- „Porcjunkula” przy par. św. Karola Boromeusza, ul. Krucza 58,
- przy parafii św. Antoniego, ul. Kasprowicza 26,
- przy parafii św. Bonifacego, pl. Staszica 2,
- przy parafii Chrystusa Króla, ul. Młodych Techników 17,
- przy parafii św. Elżbiety, ul. Grabiszyńska 103,
- przy parafii św. Franciszka z Asyżu, ul. Borowska 174,
- przy parafii św. Jakuba i Krzysztofa, ul. Krzywoustego 291,
- przy parafii św. Rodziny, ul. Monte Cassino 68,
- „Redemptor” przy parafii M. Bożej Pocieszenia, ul. Wittiga 10,
- „Stygmatyk” przy parafii św. Augustyna, ul. Sudecka 10,
- „U Matki” przy p.M.B. Cz., ul. Kochanowskiego 11
- „Wawrzyn” przy parafii św. Wawrzyńca, ul. Bujwida 51,
- „Wieczernik” przy parafii Bożego Ciała, ul. Bożego Ciała 1.

Wyróżnienia, odznaczenia, nagrody

Wyróżnieni Medalem Komisji Edukacji Narodowej

1. dr hab. Stefan Chanas, prof. ndzw., Instytut Organizacji i Zarządzania, Wydział Informatyki i Zarządzania
2. prof.dr hab.inż.arch. Olgierd Czerner, Wydział Architektury
3. dr inż. Eugeniusz Dudziak, Instytut Fizyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
4. dr hab. Bronisław Florkiewicz, Instytut Matematyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
5. dr inż. Tadeusz Grzegorzewicz, Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej, Wydział Mechaniczny
6. prof.dr hab.inż. Ryszard Izbicki, Instytut Geotechniki i Hydrotechniki, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
7. prof.dr hab.inż. Janusz Jeżowiecki, Katedra Klimatyzacji i Ciepłownictwa, Wydział Inżynierii Środowiska
8. prof.dr hab.inż. Jan Kazimierzczak, Instytut Cybernetyki Technicznej, Wydział Elektroniki
9. prof.dr hab.inż. Mieczysław Lech, Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów, Wydział Mechaniczno-Energetyczny
10. prof.dr hab.inż. Henryk Markiewicz, Instytut Energoelektryki, Wydział Elektryczny
11. mgr Mateusz Mraczek, Studium Nauki Języków Obcych
12. prof.dr hab.inż. Jacek Młochowski, Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii, Wydział Chemiczny
13. prof.dr hab. Czesław Nosal Instytut Organizacji i Zarządzania, Wydział Informatyki i Zarządzania

Odznaczeni Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski

1. prof. dr hab.inż. Tadeusz Łobos, Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii, Wydział Elektryczny
2. dr hab.inż. Marcei Uruski, prof.nadzw., Instytut Telekomunikacji i Akustyki, Wydział Elektroniki

Odznaczeni Złotym Krzyżem Zasługi

1. prof.dr hab.inż. Józef Grabowski, Instytut Cybernetyki Technicznej, Wydział Elektroniki
2. dr inż. Jerzy Hoła, Instytut Budownictwa, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
3. dr inż. Danuta Kaczmarek, Instytut Techniki Mikrosystemów, Wydział Elektroniki
4. prof.dr hab.inż. Paweł Kafarski, Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii, Wydział Chemiczny
5. dr hab.inż. Henryk Kudela, Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów, Wydział Mechaniczno-Energetyczny
6. dr inż. Jacek Majewski, Instytut Cybernetyki Technicznej, Wydział Elektroniki
7. dr inż. Michał Mańczak, Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska, Wydział Inżynierii Środowiska
8. dr inż. Andrzej Moczko, Instytut Budownictwa, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
9. dr inż. Marian Molasy, Instytut Organizacji i Zarządzania, Wydział Informatyki i Zarządzania
10. dr inż. Tomasz Nowakowski, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Wydział Mechaniczny
11. mgr inż. Andrzej Ostoja-Solecki, Administracja Centralna, Samodz. Sekcja Spraw Studenckich
12. mgr Elżbieta Radomska, Studium Nauki Języków Obcych
13. dr hab.inż. Wiesław Rybak, prof.ndzw., Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów, W. Mech.-Energetyczny
14. dr hab.inż. Irena Trzepieczyńska, prof.nadzw., Inst. Inżynierii Ochrony Środowiska, Wydz. Inżynierii Środowiska
15. dr inż. Jacek Urbański, Instytut Górnictwa, Wydział Górniczy

Odznaczeni Srebrnym Krzyżem Zasługi

1. dr hab.inż. Krzysztof Abramski, prof. nadzw., Instytut Telekomunikacji i Akustyki, Wydział Elektroniki
2. dr inż. Andrzej Ambroziak, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji, Wydział Mechaniczny
3. Eugenia Beliar-Węgrzyńska, Administracja Centralna, Samodz. Sekcja Kształcenia i Rozwoju Kadry Naukowej
4. mgr inż. Jerzy Błasiak, Zakład Systemów Informacyjnych Wydziału Informatyki i Zarządzania
5. dr hab.inż.arch. Jerzy Charytonowicz, prof.nadzw., Wydział Architektury
6. dr inż. Piotr Cichosz, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji, Wydział Mechaniczny
7. dr inż.arch. Alina Drapella-Hermansdorfer, Wydział Architektury
8. dr inż. Krzysztof Dudek, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Wydział Mechaniczny
9. mgr Danuta Dudziak, Biblioteka Główna
10. dr hab.inż. Jerzy Grobelny, Instytut Organizacji i Zarządzania, Wydział Informatyki i Zarządzania
11. dr inż. Krzysztof Hołodnik, Instytut Górnictwa, Wydział Górniczy
12. dr inż. Eugeniusz Hotała, Instytut Budownictwa, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
13. dr inż. Elżbieta Hudyma, Zakład Systemów Informacyjnych Wydziału Informatyki i Zarządzania
14. mgr Gabryela Januszewska, Administracja Centralna, Archiwum
15. dr inż. Tadeusz Jeleniewski, Instytut Cybernetyki Technicznej, Wydział Elektroniki
16. dr inż. Jan Juszkiewicz, Katedra Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej, Wydział Elektroniki
17. dr inż. Jacek Kaczmar, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji, Wydział Mechaniczny
18. dr hab.inż.arch. Hanna Kozaczewska-Golasz, prof.nadzw., Wydział Architektury
19. Maria Kucharska, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
20. dr hab.inż. Ewa Marcinkowska, prof.nadzw., Instytut Budownictwa, Wydz. Budownictwa Lądowego i Wodnego
21. dr inż. Andrzej Nędzi, Katedra Urbanistyki Wydziału Architektury
22. Halina Nogieć, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Wydział Mechaniczny
23. inż. Kazimierz Pabisiak, Zakład Usług Socjalnych
24. dr inż. Ryszard Poźniak, Instytut Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych, Wydział Mechaniczny
25. dr hab.inż. Andrzej Radosz, prof.nadzw., Instytut Fizyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
26. dr inż. Krzysztof Rudno-Rudziński, Instytut Telekomunikacji i Akustyki, Wydział Elektroniki
27. dr hab.inż. Roman Steller, Instytut Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych, Wydział Chemiczny
28. dr hab.inż. Andrzej Surowiecki, Instytut Inżynierii Lądowej, Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego
29. dr hab.inż. Krzysztof Szajowski, Instytut Matematyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
30. dr Jan Szatkowski, Instytut Fizyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
31. Antoni Szczerba, Instytut Techniki Mikrosystemów, Wydział Elektroniki
32. dr inż. Wacław Urbańczyk, Instytut Fizyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
33. mgr Zofia Wajda, Studium Nauki Języków Obcych
34. dr hab.inż. Kazimierz Wilkosz, prof.nadzw., Instytut Energoelektryki, Wydział Elektryczny

Odnaczeni Brązowym Krzyżem Zasługi

1. Krystyna Jagła, Instytut Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych, Wydział Chemiczny
2. mgr inż. Stanisław Kowalik, Instytut Telekomunikacji i Akustyki, Wydział Elektroniki
3. dr inż. arch. Aldona Kożan, Katedra Urbanistyki Wydziału Architektury
4. mgr Andrzej Krawczyk, Instytut Matematyki, Wydział Podstawowych Problemów Techniki
5. mgr Barbara Makarska-Deszcz, Biblioteka Główna
6. mgr Alina Matuszak, Biblioteka Główna
7. mgr inż. Paweł Przybylski, Instytut Organizacji i Zarządzania, Wydział Informatyki i Zarządzania
8. dr inż. Magdalena Rucka, Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii, Wydział Chemiczny
9. mgr Krystyna Szyllhabel, Biblioteka Główna
10. mgr Barbara Trojak, Wydział Architektury

Nagrody Ministra Edukacji Narodowej

Nagrody Zespołowe

1. Zespół z Wydziału Chemicznego:
prof.dr hab.inż. Bożena Kolarz
dr inż. Andrzej Trochimczuk
mgr inż. Dorota Jakimowicz-Bartkowiak
dr hab.inż. Wiesław Apostołuk
2. Zespół z Wydziału Inżynierii Środowiska:
prof.dr hab.inż. Jerzy Zwoździak
dr inż. Anna Zwoździak
dr Andrzej Szczurek
3. Zespół z Wydziału Informatyki i Zarządzania:
dr hab.inż. Zbigniew Huzar
dr inż. Zbigniew Fryźlewicz
dr inż. Iwona Dubielewicz
dr inż. Bogumiła Hnatkowska
mgr inż. Jacek Waniczek

Nagrody Indywidualne

1. dr inż. Krzysztof Opiełiński, Wydział Elektroniki
2. dr hab.inż. Walter Bartelmus, Wydział Górniczy
3. prof.dr hab.inż. Jan Koch, Wydział Mechaniczny

Habilitacje

Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego

1. dr hab.inż. Wojciech Głabisz, Instytut Inżynierii Lądowej

Wydział Chemiczny

1. dr hab.inż. Bogdan Boduszek, Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii
2. dr hab.inż. Roman Gancarz, Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii
3. dr hab.inż. Grażyna Gryglewicz, Instytut Chemii i Technologii Nafty i Węgla
4. dr hab.inż. Mirosław Miller, Instytut Chemii Nieorganicznej i Metalurgii Pierwiastków Rzadkich
5. dr hab.inż. Józef Myrczek, Politechnika Łódzka

Wydział Elektroniki

1. dr hab.inż. Eugeniusz Grudziński, Instytut Telekomunikacji i Akustyki
2. dr hab.inż. Aleksander Józef Zgrzywa, Wydział Informatyki i Zarządzania

Wydział Elektryczny

1. dr hab. Jerzy Lewicki, Politechnika Rzeszowska
2. dr hab.inż. Janina Pospieszna, Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii

Wydział Inżynierii Środowiska

1. dr hab.inż. Andrzej Kotowski, Instytut Inżynierii Ochrony Śro-

dowiska

2. dr hab.inż. Marek Zawilski, Politechnika Łódzka

Wydział Mechaniczno-Energetyczny

1. dr hab.inż. Krzysztof Jesionek, Instytut Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów

Wydział Mechaniczny

1. dr hab.inż. Andrzej Ambroziak, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji
2. dr hab.inż. Piotr Cichosz, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji
3. dr hab.inż. Jerzy Kaleta, Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej
4. dr hab.inż. Stanisław Krawiec, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn

Wydział Podstawowych Problemów Techniki

1. dr hab. Krzysztof Kołodziejczyk, Instytut Matematyki
2. dr hab. Janusz Mierczyński, Instytut Matematyki

Stypendyści

Ministra Edukacji Narodowej na rok akademicki 1999/2000

Trzynastu wspaniałych

Wydział Chemiczny

Waldemar Goldeman

Ewelina Kozak

Małgorzata Zakrzewska

Wydział Elektroniki

Marcin Sokołowski

Wydział Informatyki i Zarządzania

Przemysław Bieчек

Bogusław Molecki

Marek Stocki

Wydział Mechaniczno-Energetyczny

Robert Lewtak

Wydział Podstawowych Problemów Techniki

Bartłomiej Dyda

Piotr Fryźlewicz

Adam Nowak

Magdalena Nowaczyk

Janusz Tadla

Na zdjęciu stypendyści w towarzystwie marszałka - profesora Jana Waszkiewicza.

Od lewej: Janusz Tadla, Robert Lewtak, Marek Stocki, Piotr Fryźlewicz, Małgorzata Zakrzewska., MARSZAŁEK, dalej panie: Magdalena Nowaczyk i E Kozak, za nimi panowie: Bogusław Molecki, Bartłomiej Dyda, Adam Nowak

- Do 20 grudnia br. można zgłaszać kandydatów w wyborach do zespołów komisji KBN!
- Ocenia się, że z udziałem polskich jednostek zgłoszono do 5.PR ponad 500 wniosków.
- Realny wzrost 5,2% budżetu nauki w 2000 roku.

Z Komitetu Badań Naukowych

20 października 1999 roku odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczył Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu prof. Andrzej Wiszniewski.

- Zaakceptowano przesunięcie kwoty 905.000 zł ze środków nierozdzielonych w rozdziale 7713 § 37 - projekty celowe.

- Postanowiono przydzielić kwotę 496.000 zł ze środków przewodniczącego KBN na dofinansowanie DOT. Ponadto przyznano

- * Ministrowi Edukacji Narodowej - 270.000 zł

- * Ministrowi Gospodarki - 190.000 zł

- * Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej - 36.000 zł.

- Zaakceptowano dofinansowanie w 1999 r. zakupu i udostępniania licencyjnych baz danych w sieciach komputerowych w wysokości 5.317.800 zł.

- Zaaprobowano wielkość wkładu strony polskiej do 5. PR w wysokości 20.736.560 euro, z którego 51,77% pokryje KBN.

- Zmieniono uchwałę w sprawie kryteriów i trybu przyznawania środków z budżetu państwa na finansowanie projektów badawczych. Modyfikacji uległ ust. 82 załącznika do uchwały nr 11/97 z 15 maja 1997 roku, dzięki czemu wyeliminowano zbędne biurokratyczne czynności.

- Zaaprobowano rozszerzenie listy programów, w których uczestnictwo polskich jednostek naukowych może być dofinansowane ze środków na wybrane międzynarodowe programy specjalne (SPUB-M) o Niemiecki Synchrotron Elektronowy (DESY) oraz Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (IAEA). Nie wyrażono zgody na podpisanie przez KBN *Interim Memorandum of Understanding* dotyczącego eksperymentu LHCb w CERNie.

- Ustanowiono trzy projekty badawcze zamawiane:

- * PBZ KBN 13/T08/99 "Nanomateriały metaliczne, ceramiczne i organiczne",

- * PBZ KBN 14/T09/99 "Reaktory wielofazowe i wielofunkcyjne dla podstawowych procesów chemicznych, biotechnologicznych i ochrony środowiska",

- * PBZ KBN 15/T09/99 "Związki metaloorganiczne i koordynacyjne w syntezie nowych materiałów".

Komitet odstąpił od ustanowienia projektu badawczego zamawianego PBZ-21-15 "Poprawa efektywności energetycznej gospodarki narodowej".

- Ustanowiono – po rozpatrzeniu dodatkowych dokumentów – dwa projekty celowe zamawiane:

- * PCZ 02-20 "Gospodarcze wykorzystanie odpadów stałych powstających w przemyśle metali nieżelaznych",

- * PCZ 03-20 "System monitorowania i wizualizacji oraz sterowania procesem pracy kompleksu ścianowego w restrukturyzowanych kopalniach węgla kamiennego".

- Zaaprobowano projekt zasad oceny i kategoryzacji jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych w roku 2000 dla Zespołu Nauk Biologicznych, Nauk o Ziemi i Ochrony Środowiska (P-04).

- Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej poinformował o skali uczestnictwa polskich jednostek w 5. Programie Ramowym UE. Według Komisji Europejskiej na pierwsze kon-

kursy ogłoszone w marcu br. wpłynęło około 10.000 propozycji, z których około 2.800 może otrzymać dofinansowanie. Ocenia się, że z udziałem polskich jednostek zgłoszono ponad 500 wniosków.

- Min. Małgorzata Kozłowska omówiła realizację planu finansowania wydatków działu 77 - Nauka w roku 1999.

Przedstawiła też dane dotyczące projektu ustawy budżetowej na rok 2000. Wydatki na badania naukowe zwiększą się realnie o 5,2% i wyniosą 3.050.506 zł. Udział wydatków działu 77 - Nauka w produkcie krajowym brutto (PKB) wyniesie 0,451% (w br. 0,437%).

- Sekretarz Komisji Wyborczej omówił początkowy etap wyborów do zespołów komisji Komitetu Badań Naukowych czwartej kadencji. Dziesięcioosobowa komisja została powołana zarządzeniem Przewodniczącego KBN z 21 września, zaś 29 września odbyło się jej pierwsze posiedzenie. Kandydatów można zgłaszać do 20 grudnia br.

Kolejne posiedzenie Komitetu zaplanowano na 17 listopada. (tz)

Z komisji KBN

9 i 10 listopada 1999 roku odbyły się posiedzenia Komisji Badań Podstawowych i Stosowanych.

- Komisje zaakceptowały zmianę uchwały w sprawie rozdysponowania środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT) podmiotów działających na rzecz nauki. Ponieważ część podmiotów zrezygnowała z realizacji zadań, bądź ograniczyła ich zakres, zaszła konieczność dokonania zmian na kwotę 40.045 zł.

W wyniku analizy realizacji zawartych w 1998 roku 70 umów, które były finansowane ze środków na działalność DOT (na sumaryczną kwotę 3 026 182 zł), komisje postanowiły uznać za niewykonane 30 zadań na łączną kwotę 525.406 zł.

- Podjęto uchwały w sprawie przyznania środków na dofinansowanie prac prowadzonych w ramach międzynarodowych projektów badawczych ze środków przeznaczonych na specjalne programy lub urządzenia badawcze (SPUB-M). Komisje zaakceptowały 7 zadań (745.740 zł) realizowanych w ramach programów międzynarodowych Unii Europejskiej, 2 zadania (127.000 zł) biorące udział w projektach EUREKI oraz 3 (200.772 zł) realizowane w ramach programu COST.

- Rozpatrywano też odwołania jednostek naukowych i naukowo-badawczych od postanowień decyzji Przewodniczącego KBN o przyznaniu dotacji podmiotowej w 1999 r. Z będących do dyspozycji 80 700.000 zł komisje zatwierdziły zwiększenie dotacji (łącznie z dotacją na zakupy specjalnej aparatury naukowo-badawczej służącej realizacji zadań statutowych) o blisko 73 mln zł. Obie komisje zaakceptowały również przedstawiony wykaz inwestycji budowlanych i aparaturowych przewidzianych do objęcia dodatkowym dotowaniem jeszcze w 1999 roku, w przypadku uzyskania zgody Ministra Finansów na zwiększenie wydatków w rozdziale „dotacje celowe” na kwotę około 15 mln zł (wzrost o 5%).

- Min. Małgorzata Kozłowska omówiła realizację planu finansowania wydatków działu 77 - Nauka w roku bieżącym.

- Komisje zostały poinformowane o

- decyzji Przewodniczącego KBN o zmianie w budżecie KBN (przesunięcie 905.000 zł z „projektów celowych” do "DOT")

- przekazaniu przez Prezesa Rady Ministrów do łaski marszałkowskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych.

Kolejne posiedzenia komisji zaplanowano na 8 (KBS) i 9 (KBP) grudnia br.

Polska przystąpiła do 5. PR

Pod patronatem Marii Curie-Skłodowskiej

W dniu 4 września weszła w życie decyzja Rady Stowarzyszenia między Unią Europejską i Polską o uczestnictwie Polski w 5. Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej. Polscy naukowcy uczestniczyć więc będą w największym europejskim i światowym programie badań naukowych dysponującym w latach 1999-2002 budżetem blisko 15 mld euro.

Starania Komitetu Badań Naukowych o przystąpienie Polski do tego programu rozpoczęły się w drugiej połowie 1996 roku. Podjęcie przez Radę Stowarzyszenia pozytywnej dla naszego kraju decyzji było możliwe m.in. dzięki zakończeniu przeglądu porównawczego polskiego prawa z dorobkiem prawnym Wspólnot Europejskich w obszarze nauki i badań. Stwierdzono zgodność obowiązujących w Polsce aktów prawnych z prawodawstwem wspólnotowym. Komisja Europejska, nie przewidując trudności z przyjęciem wyżej wspomnianej decyzji przez Radę Stowarzyszenia, w oficjalnym stanowisku stwierdziła, że polscy partnerzy mogą wchodzić w skład konsorcjów uczestniczących w konkursach, w których termin składania wniosków upływał przed wejściem w życie tej decyzji.

Polska przystąpiła do 5. PR na zasadach identycznych z obowiązującymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej, a polscy partnerzy będą traktowani na równi z partnerami z tych krajów.

Jedynymi wyjątkami są: wymóg, by w konsorcjum składającym wniosek był co najmniej jeden partner (z sektora nauki lub przemysłu) z kraju członkowskiego Unii oraz brak uprawnień polskich ekspertów, którzy wchodzić w skład komitetów poszczególnych programów, do udziału w głosowaniu. Polscy eksperci mogą uczestniczyć w ocenie wniosków składanych w ramach konkursów, ale wymaga się od nich udokumentowanej wiedzy w dziedzinach priorytetowych 5. PR i doświadczenia w prowadzeniu działalności w sektorze nauki, przemysłu lub administracji.

Strona polska uzyskała korzystne warunki płatności składek. Jednocześnie Komisja zgodziła się, żeby 50% składki pokryte zostało z przyznanych naszemu krajowi środków z programu PHARE. Tak więc KBN w 1999 r. zapłaci ze swojego budżetu za przystąpienie do 5. PR nieco ponad 10 milionów euro (a 10 mln pochodzić będzie ze środków PHARE). Korzystne byłoby "odzyskanie" polskiego wkładu do tego programu w formie dofinansowania przedsięwzięć realizowanych przez konsorcja, w skład których wchodzić polscy partnerzy. Środki przekazywane przez Komisję Europejską na realizację przedsięwzięć w ramach 5. PR będą zwolnione z opodatkowania.

Prawo przystąpienia Polski do programów unijnych podlega zasadzie wzajemności. Instytucje naukowe UE mogą przyłączać się do polskich programów i projektów badawczych na podstawie dwustronnych porozumień z zainteresowanymi jednostkami polskimi. Instytucje zagraniczne muszą przy tym pokrywać wszystkie koszty swojego uczestnictwa.

KBN wspiera udział polskich jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych w 5. PR i prowadzi szeroko zakrojoną akcję promocyjną tego programu. Jednostki, które będą realizowały przedsięwzięcia dofinansowane z 5. PR, będą mogły się ubiegać o dodatkowe dofinansowanie z KBN w ramach wymaganego wkładu krajowego do tych przedsięwzięć. Może ono wynosić do 90% kosztów krajowych w konkursach ogłoszonych w 1999 roku, a w następnych latach odpowiednio: do 80% - w roku 2000, do 70% - w roku 2001 i do 60% - w roku 2002. Ponadto w przypadku projektów nie przyjętych do realizacji w ramach danego konkursu, a ocenionych przez Komisję Europejską jako co najmniej dobre, jednostki krajowe mogą otrzymać ryczałtowe dofinansowanie w kwocie 15.000 zł

na podtrzymanie współpracy z partnerami zagranicznymi i pokrycie kosztów ponownego złożenia wniosku. W ramach programu PHARE SCI-TECH II w drodze konkursu przyznanych zostało 200 dotacji po 2.000 euro na przygotowanie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach 5. PR.

Aby podkreślić wagę wydarzenia, jakim jest przystąpienie Polski do 5. Programu Ramowego, przewodniczący Komitetu Badań Naukowych zorganizował uroczyste spotkanie "Polska nauka wchodzi do Unii Europejskiej. Piąty program ramowy 1999-2002" z udziałem Prezesa Rady Ministrów - prof. Jerzego Buzka oraz członka Komisji Europejskiej (DG12) - pana Philippe'a Busquin. Na tę uroczystość, która odbyła się 21 października w gmachu KBN-u przybyli także Ministrowie RP: Mirosław Handke, Jerzy Kropiwnicki, ambasadorowie reprezentujący kraje należące do UE i kraje aspirujące do członkostwa w niej, Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Negocjacji o Członkostwo RP w UE - Jan Kułakowski, prezes PAN - prof. Mieczysław Mossakowski i wielu znanych naukowców.

Gości powitał Minister Nauki - prof. Andrzej Wiszniewski. Wyraził swoją dumę z tego, że to właśnie nauka jest tą dziedziną, która jako pierwsza stała się równorzędnym partnerem w europejskiej społeczności. Stwierdził, że "Jest to powód do dumy, ale jest to też nie lada wyzwanie. Bowiemy to właśnie polscy naukowcy niejako przecierają drogę innym dziedzinom naszego życia do europejskiej wspólnoty. Dlatego dzień dzisiejszy jest tak ważny nie tylko dla naukowców, ale wręcz dla całej Polski. Bowiemy nasz Kraj będzie śledził, jak też polska nauka daje sobie radę wśród tej wielkiej europejskiej wspólnoty badaczy. Nasz sukces, w który głęboko wierzę, będzie dowodem na dobroczynny wpływ integracji dla wszystkich dziedzin życia społecznego i gospodarczego. Ale nasza porażka byłaby wodą na młyn tych, którzy w to wątpią. Ale ja wykluczam możliwość porażki, bowiemy wierzę w polskich naukowców."

Prof. Andrzej Wiszniewski podziękował Komisarzowi Philippe'owi Busquin za wielką życzliwość, z jaką sprawa polska spotkała się w Brukseli i za stworzenie bardzo korzystnych warunków naszego udziału w 5. PR, a przedstawicielom Rządu III RP i jej przedstawicielstwom dyplomatycznym - za skuteczne prowadzenie negocjacji z instytucjami UE. Złożył również wyrazy uznania swemu zastępcy, ministrowi Janowi K. Frąckowiakowi, jak też wszystkim zespołom i departamentom KBN-u, które zapracowały na ten sukces.

Życzenia dla polskich naukowców, by ich projekty badawcze znalazły uznanie w oczach ekspertów unijnych, by rezultaty ich badań należały do najlepszych i by dobrze służyły Polsce i Europie. Minister Nauki przekazał na ręce Premiera RP Jerzego Buzka, którego określił mianem pierwszego naukowca Polski.

Premier podkreślił, że "Dzisiejszy program oznacza nie tylko zacieśnianie związków łączących Polskę z UE, ale jest jednym z wielu dowodów woli społeczeństw europejskich do wzajemnej współpracy na rzecz wspólnej przyszłości.

Znajdujemy się obecnie w chwili przełomowej dla cywilizacyjnych przemian Europy: procesie integracji krajów leżących w obrębie naszego kontynentu oraz globalizacji całego świata. Przystąpienie Polski do Piątego Programu Ramowego przekonuje mnie, że te - stawiane przez nasz wiek - niezwykle trudne zadania, rozwiążemy dzięki współpracy. (...) To Państwa, naukowców i przedsiębiorców, wspólne działanie i dzielenie się swoim dorobkiem naukowym i ekonomicznymi doświadczeniami jest metaforą, a zarazem przykładem dla współpracy całych społeczeństw."

Prof. Jerzy Buzek uznał inwestycje w naukę za gwarancję rozwoju opartej na demokracji, wolnym rynku, wolności jednostek i narodów. Rozwój nauki jest najlepszą inwestycją Polski na przyszłość, zdolną zapewnić jej równorzędną pozycję wśród krajów należących do Unii.

Dokończenie na stronie 24

Dokończenie ze strony 23

Zwrócił uwagę, że "dziś nawet najbogatsze na świecie państwa nie mogą pozwolić sobie na samodzielne finansowanie wszystkich inicjatyw badawczo-rozwojowych. 5. PR odpowiada na to wyzwanie łącząc we wzajemnej współpracy międzynarodową społeczność naukowców, a społeczeństwu umożliwiając dostęp do wspólnie wypracowanych rezultatów i przemysłów. (...) Jest on zakrojonym na największą jak dotąd skalę instrumentem wspomagania międzynarodowej współpracy naukowej w Europie. (...) Dzięki wsparciu i możliwości współpracy nowi członkowie UE będą w ramach 5. PR nie tylko odbiorcami unijnej pomocy, ale i partnerem w jej rozwoju. Wniosą do Unii swój dynamizm, a także myśl naukową i techniczną."

Rząd podejmuje działania mające na celu wspieranie aktywnego uczestnictwa w tym programie. Po utworzeniu w całym kraju punktów kontaktowych podjęto decyzję o ustanowieniu w strukturze Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli stanowiska radcy ds. polityki naukowej i naukowo-technicznej. Powołana na nie osoba będzie odpowiadać za monitorowanie naukowej współpracy międzynarodowej i pomoc polskim uczestnikom 5.PR.

"Jesteśmy świadkami tworzenia się nowej Europy, która pozostając wierną swoim historycznym tradycjom, szanuje istniejącą tożsamość narodową, a jednocześnie nie ustaje w procesie jednoczenia się i wzajemnej współpracy. – mówił Jerzy Buzek. – (...) rozpoczynamy nowy etap współpracy pomiędzy państwami UE i Polski. Programowi, do którego przystąpiliśmy, patronuje Maria Curie-Skłodowska. (...) Dla nas – polskich naukowców – niech ten patronat będzie wyzwaniem do wprowadzenia polskiej myśli do europejskiego panteonu nauki również w nadchodzącym XXI wieku."

Komisarz UE Philippe'a Busquin wyraził uznanie dla dynamicznych działań Polaków, a zwracając się zarówno do społeczności naukowców, jak kadry przemysłowej, ekonomistów, przedstawicieli świata polityki i wszystkich obywateli krajów kandydujących do Unii Europejskiej, przedstawił swoje nadzieje związane z wchodzeniem krajów Europy Środkowej do wspólnotowych programów badawczych. Oczekuje on wzrostu dynamiki rozszerzania UE.

Udział Polski w 5.PR ułatwi jej pełną integrację z Unią. Ma to znaczenie ekonomiczne i społeczne. Udział polskich instytucji w ponad 300 projektach 4. Programu był już ważnym początkiem współpracy, a 5.PR umożliwi polskim naukowcom pełne włączenie się w europejską wspólnotę ponad miliona pracowników naukowych. Ta współpraca będzie korzystna dla obu stron. Naukowcy z UE orientują się, że w licznych dziedzinach polska nauka reprezentuje wysoki poziom. Realizowane projekty powinny też przyczynić się do poprawy warunków życia obywateli, zwłaszcza w zakresie problemów, które występują zarówno w całej Europie, jak zatłoczenie miast, starzenie się społeczeństw, kłopoty z przemysłem i środkami transportu. Należy oczekiwać, że w trakcie realizacji 5.PR będzie następował proces uwrażliwiania społeczeństw na istotne dla zjednoczenia problemy, poprawią się mechanizmy informacyjne, będą kształtowały się krajowe struktury badawcze i przemysłowe. Rozwinie się wspólna europejska przestrzeń naukowa i wzrośnie zrozumienie dla wartości racjonalnych.

Minister M.Handke, prof.E.Wittbrodt, pełnomocnik Rządu RP J.Kułakowski i prezes PAN prof. M.Mossakowski również wyrażali swoje uznanie dla przewodniczącego KBN-u i jego pracowników oraz gratulowali przyjęcia Polski do 5.PR. Głos również zabrali ambasador Finlandii – Seppo Kaupila i podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Techniki Republiki Słowenii – Boris Pukl.

Sekretarz KBN dr J.K.Frańcowskiak przedstawił referat na temat polskiej polityki naukowo technicznej.

Po spotkaniu goście mogli jeszcze wymienić poglądy w czasie uroczystego obiadu, na który zostali zaproszeni.

Hanna Waśkowska

PWr w 5. Programie Ramowym - projekt „komputer kwantowy”

Są terminy naukowe, które robią zawrotną karierę w mediach. Do takich należały „atom”, „komputer”, „sprzężenie zwrotne”... Wiele wskazuje na to, że kolejnym szlagierem może okazać się „komputer kwantowy”. To określenie jest powtarzane już nie tylko przez naukowców, ale i przez tych, którzy finansują badania. Wśród projektów badawczych Unii Europejskiej pojawił się strategiczny projekt o tej nazwie. Realizację jego kolejnych etapów planuje się w perspektywie 10 lat. W przeciwieństwie do wielu innych, „komputer kwantowy” to projekt ekskluzywny, do którego realizacji trzeba być zaproszonym. Dziś bowiem trwa już wyścig naukowców amerykańskich, japońskich i europejskich do realizacji idei zasygnalizowanej po raz pierwszy przez Richarda Feynmana w 1982 roku. Ten wybitny amerykański fizyk uważał, że można będzie w przyszłości wykorzystać układy kwantowe do wykonywania kwantowych obliczeń. Do niedawna koncepcja uchodziła za niemożliwą do zrealizowania, ale ostatnio stała się ona przedmiotem teoretycznych i doświadczalnych prac w kilku ośrodkach, dzięki czemu uzyskano istotny postęp badań. Opracowano kilka niezwykle efektywnych algorytmów dla kwantowych obliczeń, a także skonstruowano pierwsze pojedyncze kwantowe układy logiczne. Oznacza to, że zbliżamy się do praktycznego rozpracowania takich zagadnień, jak dekodowanie systemów nie dających się złamać metodami klasycznymi, czy wykorzystania innych niezwyklej potencjalnych możliwości kwantowej informatyki.

Do badań nad „komputerem kwantowym”, prowadzonych w V Programie Ramowym weszła grupa uczelni o ustalonej renomie: Ecole Normale Supérieure de Paris, uniwersytety w Münster, Southampton, Modenie i Turynie i wiele prestiżowych instytutów, jak belgijski Instytut Solvaya, Instytut Maxa Borny z Berlina, włoski INFN-Lecce, czy sławne ze swoich osiągnięć Instytuty Rosyjskiej Akademii Nauk z Moskwy i Petersburga (te ostatnie w roli podwykonawców, gdyż Rosja nie należy do europejskiego systemu finansowania badań). Z prawdziwą przyjemnością donosimy, że Politechnika Wroclawska znalazła się także w tym doborowym towarzystwie – beneficjentem 5. Programu Ramowego jest bowiem zespół profesora Lucjana Jacaka, który w kooperacji z wyżej wymienionymi instytucjami realizować będzie projekt SQID (Semiconductor-Based Implementation of Quantum Information Devices).

Grupa wroclawska otrzyma środki w wysokości 50 tysięcy euro (ok. 200.000 zł) na prowadzenie prac teoretycznych w najbliższych trzech latach (przede wszystkim na współpracę międzynarodową). Zespół prof. Jacaka liczy też na zapowiadany przez KBN grant wspierający. Udział w takim programie to okazja do kontaktów naukowych z najlepszymi ośrodkami europejskimi przy realizacji bardzo zaawansowanych badań. Sukces zespołu z Politechniki Wroclawskiej wiąże się z prowadzonymi przez grupę prof. Jacaka pracami nad kropkami kwantowymi, które odegrały już pewną rolę w omawianych badaniach. Oto bowiem japoński fizyk Yasunobu Nakamura zademonstrował ostatnio nanoskalowy model bitu kwantowego (tzw. q-bitu) – podstawowego elementu komputera kwantowego. Posłużył się właśnie kropką kwantową z nadprzewodzącymi kontaktami. Pod wpływem przyłożonego napięcia w kropce zmieniają się stany energetyczne, co pozwala tunelować parom elektronów (parom Coopera) generując stany odpowiadające kwantowym bitom informacji. Największa trudność polega na utrzymaniu stabilnych stanów kwantowych, gdyż wszelka ingerencja obserwatora zaburza istniejący stan. Jeśli uda się utrzymać własności q-bitów dostatecznie długo, tak by zdążyć wykonać kwantowe operacje logiczne, wejdziemy na drogę kolejnej rewolucji informatycznej. (mk)

Konferencje Rektorów

W toczącej się debacie na temat kształtu *Prawa o szkolnictwie wyższym* znaczącą rolę odgrywają ostatnio Konferencje Rektorów.

KRPUT na posiedzeniu w Krakowie, które odbyło się 15 października, zajmował się analizą „Projektu stanowiska KRASP” w tej sprawie.

Rektor Aleksander Kołodziejczyk (PG) omówił ustawowe powiązania omawianej ustawy z przepisami *Ustawy o finansach publicznych*.

Wiceprzewodniczący KRASP prof. Andrzej Mulak (PWr) przedstawił wynik dyskusji na posiedzeniu KRASP w Rogowie (10 października), a przewodniczący – prof. Ryszard Tadeusiewicz (AGH) obszernie skomentował „Projekt stanowiska KRASP dotyczący projektu *Prawa o szkolnictwie wyższym* przygotowywanego przez MEN”. Wysłuchano opinii prof. dr hab. Andrzeja Pelczara (RGSzW) na temat zapisów dotyczących statusu RGSzW oraz Akademickiej Komisji Akredytacyjnej, co skłoniło rektorów do stwierdzenia, że potrzebny jest ustawowy zapis o istnieniu RGSzW jako organu opiniodawczego.

Podjęto dwie uchwały. W pierwszej proponuje się zmiany do:

- art. 22 ust.2 (statut uczelni nie jest nadawany przez ministra),
- art.26 (minister nie koordynuje współpracy zagranicznych uczelni),
- art.87 ust.3 (zasady podziału dotacji celowe na działalność dydaktyczną powinny uwzględniać także kosztowność studiów),
- art.107 p.3 (stosunek pracy na podstawie mianowania powinien odnosić się tylko do profesorów zwyczajnych, a nie – jak chce projekt – również do nadzwyczajnych, chyba że zdecyduje o tym rektor lub senat),
- art. 186 p.2 (poszerzyć prawo do prowadzenia studiów doktorskich o jednostki uprawnione do doktoryzowania).

Stwierdzono potrzebę dodania zapisów mówiących o:

- zerowej stawce VAT w odniesieniu do działalności naukowo-badawczej na rzecz podmiotów gospodarczych,
- refundacji kosztów zasiłków chorobowych nauczycieli akademickich przez ZUS.

Druga uchwała zgłasza propozycje poprawek do stanowiska KRASP:

- objęcie projektowaną ustawą również szkół wojskowych,
- umożliwienie profesorom przechodzenie w wieku 70 lat w stan spoczynku (z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, na wzór sędziów Sądu Najwyższego), o ile związane z tym świadczenia będą refundowane przez ZUS,
- zapisanie w ustawie istnienia RGSzW jako organu opiniodawczego,
- rozróżnienie wśród wyższych szkół „akademickich” (dzielących się z kolei na uczelnie o pełnej i ograniczonej autonomii) i „zawodowe”.

Ponadto zebrani rektorzy postanowili:

- wystąpić do Ministra EN z prośbą o doprowadzenie do decyzji ustawowych, które jednoznacznie zwalniałyby uczelnie techniczne z obowiązku płacenia składek na PFRON,
- zwrócić się do Ministra EN i Przewodniczącego KBN o jednoznaczne wyjaśnienie kwestii pozostawiania na uczelniach środków budżetowych po zakończeniu roku budżetowego,
- zapraszać na swoje konferencje rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, który kształci również w kierunkach technicznych.

Następnym etapem prac nad *Prawem o szkolnictwie wyższym* było posiedzenie Prezydium KRASP na Politechnice Warszawskiej 4 listopada.

Postanowiono powołać zespół ekspertów (prof. Jan Wojtyła, prof.

Hubert Izdebski, prof. Sylwester Wójcik, prof. Maciej Zieliński oraz adw. Piotr Militz), który w porozumieniu z Ministrem EN będzie czuwać nad przygotowywaną ostatecznie formą ustawy.

W „Stanowisku KRASP w sprawie projektu z dnia 2 września 1999 r. ustawy...” rektorzy przedstawili szereg postulatów o różnym stopniu szczegółowości. Wnioskuje się:

- zapewnienie pełnego finansowania sfery badań, kształcenia i pomocy materialnej dla studentów,
- zwiększenie roli statutu uczelni (kosztem uprawnień Ministra),
- powołanie Akademickiej Komisji Akredytacyjnej (utworzonej przez przekształcenie RGSzW) o silniejszych uprawnieniach,
- zwiększenie uprawnień uczelni do tworzenia nowych kierunków studiów (bez zgody Ministra EN), także w przypadku tworzenia kierunku przez związek uczelni,
- zwiększenie swobody tworzenia przez uczelnie struktur organizacyjnych, zwłaszcza ośrodków zamiejscowych o charakterze dydaktycznym, badawczym i usługowym,
- prawo tworzenia związków szkół i struktur federacyjnych,
- nadanie KRASP ustawowego statusu organu opiniodawczego i wnioskującego w zasadniczych sprawach szkolnictwa wyższego i nauki,
- zapewnienie prawa do odpłatnego prowadzenia dydaktyki,
- sprecyzowanie rodzajów autonomii szkół wyższych i gwarancji jej utrzymania,
- uprawnienie uczelni akademickich do prowadzenia studiów podyplomowych w odróżnieniu od szkół zawodowych, które mogłyby organizować kursy dokształcające,
- ściślejsze sprecyzowania kompetencji poszczególnych organów szkoły (rektora, senatu, dyrektora administracyjnego, kwestora),
- zabezpieczenie praw majątkowych publicznych szkół wyższych,
- szczególne uprawnienia emerytalne dla profesorów po ukończeniu 70 lat (stan spoczynku zamiast emerytury),
- ułatwienie usuwania ze społeczności akademickiej osób, które sprzeniewierzyły się jej zasadom i wartościom,
- zapewnienie ochrony socjalnej doktorantom: z jednej strony byłiby pracownikami (zaliczenie okresu doktoranckiego do stażu potrzebnego do emerytury), z drugiej – studentami (objęcie ich ustawą o pożyczkach i kredytach studenckich),
- wprowadzenie elastycznego systemu studiów wielostopniowych i ewentualnie systemu punktowego (ECTS),
- zachowanie przez uczelnie środków na pomoc materialną dla studentów (a nie przekazywanie ich starostom),
- uzgodnienie *Prawa o szkolnictwie wyższym* z innymi ustawami,
- nowelizacji ustawy o tytule naukowym i stopniach naukowych, ale tylko w zakresie stopni nadawanych w wyższym szkolnictwie artystycznym.

Ponadto podkreślono potrzebę współdziałania Ministra EN z Parlamentem Studentów RP w dziedzinie spraw dotyczących studentów. Jeśli wszystkie te postulaty zostałyby zrealizowane, życie na uczelni, zwłaszcza z tytułem profesorskim, stałoby się prawdziwym rajem. To zapewne natchnęło zebranych do skierowania do Papieża listu (z okazji rocznicy pontyfikatu), w którym stwierdzają: „zachowujemy w sercach i umysłach słowa do nas kierowane w czasie dwóch pamiętnych i jakże wzruszających spotkań (...). Będziemy odwoływać się do nich w naszej pracy i w naszym życiu.”

Ponadto członkowie KRASP przyjęli uchwałę w sprawie proponowanych zmian w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych: ZUS nie refunduje zasiłków chorobowych – obciążają one budżety uczelni. Proponowana nowelizacja grozi dodatkowym obciążeniem budżetu szkolnictwa wyższego o 300 mln zł. Postuluje się przeciwdziałanie tym zamierzeniom.

Konferencja zaprotestowała też przeciwko ewentualnym dążeniom MZIOS do przejścia szpitali klinicznych. (mk)

Nowa wtryskarka...

...sterowano komputerowo została przekazana Politechnice Wrocławskiej przez niemiecką firm DEMAGergotech.

W Laboratorium Tworzyw Sztucznych Instytutu Technologii Maszyn i Automatykacji 7 października 1999 odbyło się seminarium poświęcone technologii tworzyw sztucznych, w którym uczestniczyli Prorektor ds. Ogólnych Politechniki Wrocławskiej dr inż. Ludomir J.Jankowski, Prodziekan Wydziału Mechanicznego dr hab.inż. Jan Wojciechowski, Dyrektor ITMiA dr inż. Zbigniew Smalec, liczni przedstawiciele przemysłu krajowego, pracownicy naukowcy uczelni wrocławskich oraz studenci. Celem tego seminarium było nawiązanie ścisłych kontaktów pomiędzy Politechniką Wrocławską a przemysłem w naszym regionie w rozwijającej się bardzo dynamicznie dziedzinie tworzyw sztucznych oraz zaprezentowanie nowej wtryskarki sterowanej komputerowo przekazanej Politechnice przez niemiecką firmę DEMAGergotech, z którą Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji współpracuje w tej dziedzinie. Wtryskarkę tą uruchomiła firma PROMatic, przedstawiciel firmy DEMAGergotech na Polskę. Formy wtryskowe dla potrzeb dydaktycznych przekazała firma „WY-

Przedstawiciel Demag Ergotech i Koch Technik pan Marek Polowczyk prezentuje nową wtryskarkę uczestnikom seminarium

KROMAT” z Częstochowy, natomiast podajniki tworzywa oraz koncentratów barwiących przekazane zostały przez niemiecką firmę „KOCH technik”

Seminarium rozpoczął kierownik Laboratorium Tworzyw Sztucznych ITMiA dr hab. inż. Jacek W.Kaczmar serdecznym powitaniem gości oraz zaprezentowaniem programu seminarium. W pierwszej części odbyły się wykłady związane z nowoczesnymi tworzywami sztucznymi oraz najnowszymi tendencjami w budowie wtryskarek sterowanych komputerowo, które wygłosili doc.dr inż. Jan Kośmider z Politechniki Wrocławskiej, mgr inż. Janusz Baran i inż. Tomasz Tybura z firmy PROMatic. W drugiej części seminarium uczestnicy, przy kawie i ciasteczkach, mieli możliwość zapoznania się z wytwarzaniem na tej wtryskarce elementów z elastomeru termoplastycznego (TPE) prze-

Dyskutują przy kawie dr hab.inż. J.Kaczmar, mgr inż. A.Adamiak i dr hab.inż. J.Potrykus, prof.PW

kazanego przez firmę „MOBI” z Wrocławia. Wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni na smaczny obiad w stołówce Politechniki Wrocławskiej sponsorowany przez firmę PROMatic.

Tworzywa sztuczne ze względu na swoje specyficzne własności są ostatnio coraz częściej stosowane w medycynie, przemyśle precyzyjnym, w budowie maszyn i urządzeń, szczególnie w przemyśle samochodowym. Charakteryzują się dobrymi własnościami mechanicznymi, prostotą formowania i przetwarzania, co wpływa na niską cenę elementów wykonanych z tworzyw sztucznych. Możliwość łatwego recyklingu (powtórnego odzyskiwania) powoduje, iż stosowanie i konsekwentne odzyskiwanie tworzyw sztucznych ma istotny wpływ na ekologię.

Współpraca Laboratorium Tworzyw Sztucznych Instytutu Technologii Maszyn i Automatykacji z firmą DEMAGergotech umożliwia ponadto zapoznanie się z najnowszymi osiągnięciami w technologii tworzyw sztucznych, co istotne jest dla dydaktyki i badań naukowych prowadzonych w Laboratorium oraz dla współpracy z polskim przemysłem. W celu uzyskania dalszych danych o parametrach nowej wtryskarki kontaktować się można z panią inż. Bogdaną Chamską lub panem inż. Andrzejem Bielańskim z Laboratorium Tworzyw Sztucznych ITMiA – tel.320 36 38.

Artystyczna podróż

Trzy miasta uniwersyteckie w Niemczech: Norymberga, Eichstätt i Erlangen gościły w dniach 17–22 października chór kameralny Politechniki Wrocławskiej *Consonanza*. Występem chóru towarzyszyła wystawa zdjęć *Wrocław i my* studenckiej grupy „SpAF” zajmującej się fotografią artystyczną, cieszącą się ogromnym zainteresowaniem społeczności wspomnianych wyżej miast.

Chór przebywał w Niemczech na zaproszenie organizacji Studentenwerk Erlangen-Nürnberg, która jako samodzielna instytucja państwowa zajmuje się sprawami socjalno-bytowymi studentów oraz prowadzi aktywną wymianę kulturalną z uczelniami Francji, Polski i Portugalii.

W ubiegłym roku niemiecki Chór i Młoda Filharmonia z Erlangen wraz z dwoma chórami Politechniki Wrocławskiej uświetniły wspólnym występem inaugurację roku akademickiego 1998/99 naszej Uczelni. Pobyt chóru *Consonanza* był rewizytą.

Warto dodać, że to kolejne spotkanie młodych studenckich artystów urzeczywistniło jedną z idei polsko-niemieckich konferencji dotyczących międzynarodowej współpracy kulturalnej w jednoczącej się Europie, które od roku 1997 organizowane są przemiennie w Niemczech i w Polsce.

Miejscowa gazeta „Erlanger Nachrichten” pisała: *„To, że faktycznie język muzyki łączy młodą generację Niemców i Polaków, co jest życzeniem inicjatora wymiany kulturalnej, Heinza-Dietera Zimmermanna, kierownika Studentenwerk Erlangen-Nürnberg, można było zauważyć w czasie pożegnalnego wieczoru. Młodzi Polacy w rozmowie z dziennikarzami mówili, że wprawdzie w Polsce wciąż jeszcze istnieją obawy przed Niemcami, ale ich generacja jest wolna od tego strachu. Wielu z nich zetknęło się już z Niemcami i życzą sobie szybkiego wejścia do zjednoczonej Europy”*.

O tym, jak *Consonanza* i fotograficy studenccy ze „SpAF” byli przyjmowani przez Studentenwerk Erlangen-Nürnberg oraz licznie przybyłą na występie publiczność trzech ośrodków akademickich, opowiedzą sami zainteresowani.

Krystyna Galińska
Dział Współpracy Międzynarodowej

* * *

Dzięki staraniom pani Krystyny Galińskiej – kierującej Działem Współpracy Międzynarodowej oraz pana Andrzeja Soleckiego – kierownika Samodzielnej Sekcji Spraw Studenckich, doszedł do skutku nasz znakomity wyjazd do Niemiec. Jechali z nami niezawodni kierowcy pan Jurek i pan Janusz, fotograficy – Sławomir Szrek i Bartosz Sadowski ze SpAFu, którzy wzięli ze sobą oczekiwaną przez Niemców wystawę „Wrocław i my” oraz Sławomir Koziński – kamerzysta ze STYKu. Po raz pierwszy mogliśmy li-

czyć na szczegółową dokumentację fotograficzno - filmową z naszej artystycznej podróży.

Pierwszy nocleg w Pradze. Spacerowaliśmy cały wieczór po słynnym Moście Karola, urokliwie oświetlonych ulicach Hradu i Starego Miasta. Zdziwieni byliśmy liczbą koncertów, jakie się tu równolegle odbywają.

W Erlangen przywitano nas bardzo serdecznie. Gospodarzami byli przedstawiciele władz Studentenwerku w osobach przemilego pana Heinza-Dietera Zimmermanna, szczerze zatroskanej o wszystkie nasze potrzeby pani Bettiny Rodenberg, a także studenta Alexandra – przydzielonego nam "chóralnego" przewodnika i opiekuna. Program naszego pobytu był świetnie zorganizowany, a równocześnie tak bogaty, że wielokrotnie biegnąc do autobusu na kolejną wycieczkę wzdychaliśmy "kiedy zdążymy napisać kartki do domu..." (Napisał... Na stacji benzynowej przed polską granicą).

Poniedziałkowy poranek był pod znakiem zwiedzania Erlangen – miasta zaprojektowanego i po części zbudowanego przez hugenotów. Od 1686 r. zaczęli oni chronić się tu się przed krwawymi represjami grozącymi im we Francji, a jako że byli pracowitymi rzemieślnikami, otrzymali od ówczesnego władcy Erlangen – Christiana Ernsta – szereg przywilejów podatkowych i stojącą do dziś w centralnym punkcie pierwszą w tym mieście świątynię.

Erlangen nazywane jest często miastem – uniwersytetem, gdyż tutejsza uczelnia mająca ponad 250-letnią tradycję (założona w 1743 r.) kształci obecnie około 40 tysięcy studentów na różnych wydziałach i kierunkach. Otoczony parkiem, ogrodami i oranżerią XVIII-wieczny zamek już od 1913 r. mieścił uniwersytecką bibliotekę, a obecnie jest siedzibą władz uczelni. Tam też zostaliśmy przyjęci na oficjalnym spotkaniu przez prorektora Uniwersytetu Erlangen-Nürnberg prof. dr Berndta Neumanna. (Zdjęcie na okładce pokazuje nas i pana Zimmermanna u prorektora).

Dodatkową atrakcją była wycieczka do Szwajcarii Frankońskiej – raj alpinistów. Urokliwe miasteczka ukryte między skalistymi wzniesieniami, nad którymi górują małe zameczki będące często, co ciekawe, własnością prywatną. Wokół Erlangen rozciągają się sady owocowe – chłuba tutejszego regionu.

Wieczorem mieliśmy wspólną próbę koncertu z członkami Junge Philharmonie Erlangen. W orkiestrze tej grają studenci i absolwenci różnych niemuzycznych kierunków uniwersyteckich. Pełny skład orkiestry – około 40 osób – spotyka się w każdy niedzielny poranek na wspólną próbę. W naszym przedsięwzięciu brało udział 15 instrumentalistów. Wykonywaliśmy razem znany motet Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego "In virtute tua".

Wtorek – wyjazd do Norymbergi. Przewodniczka – Polka od lat tam mieszkająca – oprowadzała nas po przepięknej starówce rozpoczynając od górującego nad całym miastem potężnego zameczka. Początkami swymi sięga ono 1040 r., a przez około 500 lat było rezydencją niemieckich cesarzy. Otoczone jest zrekonstruowanymi pięciokilometrowymi murami obronnymi, dziś po części wykorzystanymi na...

domy studenckie. Z zamku przeszliśmy wąskimi uliczkami do domu Albrechta Dürera i XIII-wiecznego kościoła św. Sebald, gdzie słuchając opowieści o smutnych dziejach mistrza Wita

Stwosza podziwialiśmy rzeźby jego dłuta. A niedaleko – naprzeciw kościoła Frauenkirche – obowiązkowo kręciliśmy mosiężnym kółkiem, w tajemniczy sposób zespolonym z ogrodzeniem gotyckiej fontanny. Trzeba było uważać, by nie pomylić kierunku obrotu: w prawo – spełnienie wszystkich marzeń, w lewo – wieloletniość (choć podobno bez gwarancji). Na szczęście był z nami kamerzysta, sporządzający odpowiednią dokumentację...

Wieczorem – koncert w Centrum Kultury Studenckiej w Norymberdze i wystawa fotograficzna w głównym hallu budynku. "Consonanza" śpiewała wyłącznie muzykę polską (za wyjątkiem bisów, brahmsowska "Wiegenlied" niezmiennie rozczulała publiczność). Rozpoczynaliśmy "Bogurodzicą", fragmentami polskiego zabytku chorałowego "Benedic regem cunctorum", przez anonimowe śpiewy XV/XVIw., psalmy Mikołaja Gomółki, utwory Szamotulczyka i Bartłomieja Pękiela, aż po Missa Paschalis Gorczyckiego. Ciekawe, z jaką uwagą ten ostatni był odbierany. Po przerwie zamasytym obertasem wkraczaliśmy w rytmy polskiej muzyki ludowej. Rozrzewnialiśmy publiczność smętnymi kujawiakami, zaskoczyliśmy skoczными rytмами krakowiaka. Z radością i rosnącym zachwytem słuchacze śledzili każdy kolejny utwór. Gorąca, żywo reagująca publiczność, po koncertach – gratulacje, podziękowania, zaproszenia... Bardzo miłe.

Dalsze dni przyniosły wrażenia niecodzienne, o zupełnie innym charakterze – wycieczka do muzeum okresu jurajskiego w Eichstätt. Nie na co dzień ogląda się odciski ryb czy skorupiaków liczące – bagatela – 150 mln lat... "Na deser" przewodniczka zostawiła Archeopteryksa – praptaka, oraz żywe skamieniałości – skorupiaki, których oryginalne odciski z okresu jurajskiego porównać można było z żywymi egzemplarzami pływającymi w akwariach.

Po tych emocjach i – oczywiście – poczęstunku śpiewaliśmy swój drugi koncert w auli Katolickiego Uniwersytetu w Eichstätt (patrz zdjęcie na okładce). Rektor tej uczelni w podzięk za naszą wizytę i śpiew dał nam w prezencie niecodzienny zielnik – XVIII-wieczny ilustrowany opis wszystkich roślin rosnących w tutejszych ogrodach.

Ostatni – trzeci koncert miał miejsce w Centrum Kultury Studenckiej w Erlangen; bardzo udany, wywarł na publiczności duże wrażenie. Po nim nastąpiła uroczysta kolacja z przemówieniami i wręczeniem prezentów organizatorom.

W piątek wracaliśmy do Polski przez Bayreuth, gdzie zobaczyliśmy słynny Teatr Wagnerowski oraz wspaniałą operę, której początki datuje się na lata pięćdziesiąte XVIII wieku. Niesamowita atmosfera tego przebiegłego wnętrza i specjalna kilkunastominutowa prezentacja – gra muzyki, słowa i światła – wprawiły nas w odświeżony nastrój. Nawiasem mówiąc, tu właśnie kręcono niektóre sceny do filmu "Farinelli".

Jechaliśmy do Polski szczęśliwi i radosni – wieźliśmy moc muzycznych wrażeń, pamięć udanych koncertów, niezwykłych miejsc jakie dane nam było odwiedzić, ciekawych spotkań i rozmów, a przede wszystkim wracaliśmy z nadzieją na rychłą rewizytę niemieckich przyjaciół na naszej wrocławskiej uczelni.

Marta Kierska-Witczak
Dyrygentka Chóru Kameralnego "Consonanza"

Zapraszamy na seminarium i wystawę

W dniu 24 listopada (środa) o godzinie 13.15 w Instytucie Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów (budynek A-4 – Stara Kotłownia) odbędzie się seminarium naukowe pt.: "Kotły grzewcze i kolektory słoneczne firmy Viessmann". Obejmuje ono wykłady prowadzone przez przedstawicieli firmy Viessmann oraz pracowników Instytutu Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów. Następnie około godz. 14.30 zostanie oficjalnie otwarta wystawa kotłów i kolektorów słonecznych produkowanych przez firmę Viessmann. Przewidziana jest impreza towarzyska. Wystawa trwać będzie od 22.11.99-27.11.99 r. Szczegółowe informacje o wystawie i seminarium ukażą się na plakatach na terenie Uczelni.

Nowa wypożyczalnia

Biblioteka Główna Politechniki Wrocławskiej powita zaczynających nowy rok akademicki studentów przebudowanymi i efektywnymi pomieszczeniami. Rzuca się w oczy niezwykła aranżacja poszerzonego wnętrza wypożyczalni: na środku króluje niebieska kolumna, a szare i niebieskie linie na podłodze tworzą formy przywołujące skojarzenia z pop-artem. Tabliczka na ścianie informuje, że remont został sfinansowany z Programu Librarius FNP.

Program ten, służący poprawie bazy technicznej polskich bibliotek naukowych, jest realizowany od 1995 roku. Biblioteka PWr otrzymała z niego 450 tys. zł, z których wyremontowano już uprzednio magazyn biblioteczny przy ul. Kowalskiej (otwarcie nastąpiło w listopadzie 1998 r.). Następnym etapem była modernizacja pomieszczeń znajdujących się w Gmachu Głównym. Oprócz przebudowy wypożyczalni pieniędzy wystarczyło na remont sąsiadujących z nią: czytelni multimedialnej i informacji naukowej. Wyposażenie multimedialne jest darem firmy Kubicz – Wydawnictwa Importowane.

Sprawną realizacją prac była możliwa dzięki autorowi projektu budowlanego inż. Tadeuszowi Gołębiowskiemu, projektantce wnętrza – pani mgr inż. arch. Barbarze Joannie Nowak i wykonawcom: firmie REMES, której pracami kierował inż. Sławomir Wesołowski i Zakładowi Remontowo-Produkcyjnemu Budownictwa Ogólnoinstalacyjnego inż. Kazimierza Fryca (prace elektryczne).

Niestety, potrzeby są jeszcze większe, np. nie wystarczyło pieniędzy na wymianę okien. To, co osiągnięto, jest powodem do zadowolenia. Nie udaje się ciągle zrealizować – tak zdawałoby się już zaawansowanych – planów budowy nowej biblioteki.

A przecież nasza pozycja startowa była bardzo dobra. Zorganizowano dwa konkursy architektoniczne (w latach 1977 i 1995). W wyniku długotrwałej akcji promocyjnej na szczeblu ministerialnym słyszeliśmy w 1997 roku deklaracje, że w najbliższych planach inwestycyjnych resortu jest biblioteka Politechniki Wrocławskiej. Duże nadzieje stwarzały znajdujące się w budżecie KBN środki (ok. 14 mln zł) na cele inwestycyjne. Wobec istniejących ograniczeń finansowych zabrakło nam takich argumentów przetargowych jak gotowy projekt techniczny. Okazało się jednak, że liczne uczelnie „rzuciły się na głęboką wodę”. W całej Polsce trwa istny wyścig budowy bibliotek naukowych. Po Bibliotekach: Śląskiej i Politechniki Gliwickiej, SGGW, Książnicy Szczecińskiej oddano właśnie rozbudowaną Bibliotekę Politechniki Warszawskiej.

Koszt tej ostatniej budowy został praktycznie w całości poniesiony przez FNP, KBN i MEN. A była to trudna inwestycja: powstała jako nowoczesny łącznik między centralną i północną częścią gmachu głównego. Oszlakona ciemnymi szybami przestrzeń kryje w

Chwała sponsorowi

poziomie dotychczasowych dwóch kondygnacji – trzy piętra. Dzięki klimatyzacji znajdujące się tam czytelnie nie są duszne. Obiekt jest też wyposażony w windy towarowe i – oczywiście – skomputeryzowany.

Powstają także biblioteki KUL, WSP w Rzeszowie, Politechniki Świętokrzyskiej, Łódzkiej, Uniwersytetu Białostockiego, uruchamiana jest już Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego. To chyba jeszcze niepełna lista.

Do grona uczelni intensywnie zabiegających o środki inwestycyjne na nowy budynek biblioteki dołączył Uniwersytet Wrocławski. A choć tak duży jak nasz ośrodek akademicki jak najbardziej zasługuje na dwie nowe biblioteki, trudno oczekiwać, że dysponenci środków na szczeblu centralnym będą wspierać naraz dwie budowy w jednym mieście.

Wiceminister edukacji narodowej prof. J. Zdrada podczas uroczystego otwarcia przebudowanej BG PW podkreślił masowość zjawiska budowy nowych bibliotek naukowych i zakwestionował tezę o wypieraniu książek przez media elektroniczne. Jednakże kadra pracowników Biblioteki Głównej wciąż pilnie wypatruje sygnałów dających nadzieję na powstanie upragnionego obiektu.

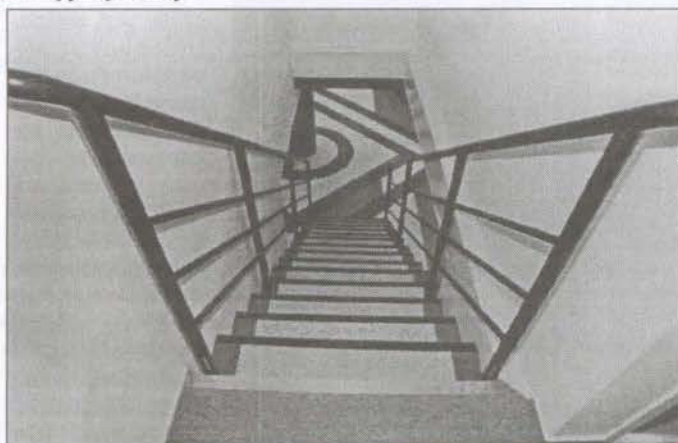
Umiarkowanym optymistą w tym zakresie jest Prorektor ds. Nauki prof. J. Zdanowski, który podczas otwarcia wyremontowanej wypożyczalni BG PWr stwierdził, że KBN planuje wprowadzenie promes inwestycyjnych. Pozwalałyby one uczelni podjąć prace przygotowawcze do budowy bez ryzyka, że wyłożone fundusze zostaną zmarnowane.

W nowym roku akademickim życzymy wszystkim bibliotekarzom, członkom nowej Rady Bibliotecznej i pracownikom PWr korzystnych zmian na tym odcinku. □

Dyrekcji i projektantce bardzo spodobała się kolumna. Nam też

Zaczęły się schody

Szczyt w bibliotece

Początek roku akademickiego przywitaliśmy w nowo przebudowanej wypożyczalni Biblioteki, (oddanej do użytku 1 września).

W październiku biblioteka uczelniana zdała egzamin przed swoimi czytelnikami – w większości nowymi czytelnikami. Zdała go wtedy, gdy spełniła swą rolę podstawową: zgromadzone i opracowane zbiory sprawnie udostępniła użytkownikom.

Jak przebiegał tegoroczny październikowy „egzamin” w Bibliotece Głównej?

- nowo zapisanych czytelników 4.445
- wypożyczono i prolongowano 31.096 książek
- zwrócono w tym czasie 13.085 książek
- razem zapisanych czytelników 23.140

(dane z 26 paździer-

nika br)

Apogeum wypożyczeń w Bibliotece Głównej przypadło 6 października, kiedy w ciągu 12 godzin zamówiono ponad 3 tys. książek. Komputeryzacja w istotny sposób usprawnia działalność Biblioteki a użytkownikom umożliwia szybszy dostęp do informacji o zbiorach i w efekcie do samej książki:

- Katalog komputerowy jest katalogiem centralnym, a więc pokazuje zasoby wszystkich bibliotek działających w Uczelni
- Katalog on-line dostępny z każdej końcówki komputerowej na uczelni, daje możliwość sprawdzenia czy poszukiwana książka jest do wypożyczenia (dotyczy to Biblioteki Głównej i Biblioteki Wydziału Elektrycznego) i eliminuje „puste” przebiegi magazynierów, a także skraca czas oczekiwania na książkę.

• Czytelnik ma możliwość sprawdzenia stanu swego konta i otrzymuje sygnał o wypożyczeniach przeterminowanych

• Katalog umożliwia stosowanie wielu kryteriów wyszukiwania i jeśli autor podręcznika został źle zapisany książkę można i tak odszukać.

• Student zapisujący się do Biblioteki otrzymuje identyfikującą go kartę biblioteczną. W tym roku po raz pierwszy, wykorzystując dane osobowe pozyskane z rekrutacji na Wydziałach Elektroniki i Elektrycznym, już we wrześniu, dla studentów z tych wydziałów, przygotowano karty biblioteczne, które otrzymali razem z indeksem.

• Skomputeryzowana jest sama czynność rejestracji wypożyczenia: odczytanie kodu kreskowego na karcie bibliotecznnej i kodu na książce umożliwia bardzo szybkie wypożyczenie egzemplarza.

Podjęte inne działania również wspomagały obsługę studentów w Bibliotece. Studenci pierwszych lat otrzymali na zajęciach z przysposobienia bibliotecznego, przygotowany dla nich informator zawierający podstawowe informacje o bibliotekach (5 tys. egz.). W czasie „szczytu” w bezpośrednią obsługę studentów włączeni byli prawie wszyscy pracownicy Biblioteki, a czy „egzamin” Biblioteka zdała oceniamy nasi czytelnicy. (AU)

Poliała się krew

Politechnika Wroclawska i Polski Czerwony Krzyż zorganizowały w dniach 18 i 19 października akcję honorowego oddawania krwi. Wzięło w niej udział 108 pracowników i studentów PWr. Nie wiemy dlaczego, ale wśród oddających krew przeważały panie. Oddano łącznie 40 litrów krwi.

Ten rezultat zachęcił organizatorów do

powtórzenia akcji w przyszłości. Przewidywalnie nastąpi to na początku roku 2000. Ponadto w najbliższym czasie na Politechnice Wroclawskiej ma powstać Klub Honorowych Krwiodawców. Gorącym zwolennikiem tej idei i jej orędownikiem jest prektor Ludomir Jankowski (na zdj. u góry).

Informujemy jednocześnie, że chcąc spełnić dobry uczynek i zostać krwiodawcą są oczekiwani zawsze w Banku Krwi przy ul. Pasteura 1 (rektorat Akademii Medycznej). Jest on czynny w poniedziałki, środy i piątki w godz. 8-14, a we wtorki i czwartki w godz. 8-17. (ml)

ZOSTAŃ HONOROWYM DAWCĄ KRWI

FILIA LEGNICKA

30 września witaliśmy przyszłych studentów podczas dnia wstępnego. Najliczniejszą grupą byli górnicy, najmniej było mechaników. Po prezentacji uczelni, filii i jej pracowników oraz przekazaniu informacji potrzebnych do nauki w nowych warunkach odbyły się szkolenia dotyczące przepisów przeciwpożarowych i BHP.

4 października rozpoczęły się zajęcia dla niemal 700 studentów filii, z których 300 jest na I roku. Oficjalna inauguracja roku akademickiego 1999/2000 nastąpiła dopiero 7 października. Głównym punktem uroczystości był wykład prof. Mirosława Soroki pt. „Etyczne problemy nauki”. (szersze sprawozdanie – w numerze).

9 i 10 października wznowiono zajęcia Studium Doktoranckiego.

16 października odbyło się organizacyjne spotkanie studium „Talent” prowadzonego przez Wydział Podstawowych Problemów Techniki. Pierwsze zajęcia odbyły się 23 października. Na matematykę zgłosiło się 166 osób, a na fizykę – 109. Słuchacze mogą uczęszczać tylko na zajęcia z jednego przedmiotu (przy rekrutacji na studia będą uwzględniane punkty preferencyjne tylko za jeden przedmiot pozytywnie zaliczony). Będą one trwały dwa semestry. Każdy z nich będzie się kończył sprawdzianem.

18 października na terenie KGHM Polska Miedź uroczystie zainaugurowano Dolnośląskie Dni Techniki zorganizowane przez NOT. Wśród laureatów nagród byli liczni pracownicy Politechniki Wrocławskiej współpracujący z dolnośląskimi zakładami pracy.

20 października odbyło się spotkanie organizacyjne kandydatów do Chóru Akademickiego przy Filii Politechniki. Dyrygentem będzie pan Jarosław Lewków. Spotkania chóru, do którego zaproszono wszystkich chętnych studentów środowiska legnickiego, będą odbywać się w środy o godz. 16.00 w budynku Filii.

6 listopada odbył się międzuczelniany turniej koszykówki o puchar prorektora ds. studenckich PWr prof. Ludwika Komorowskiego. Do udziału zaproszono siedem uczelni, w tym filie PWr z Wałbrzycha i Jeleniej Góry. Organizatorzy liczyli zarówno na zaangażowanie drużyn co licznych wspierających je kibiców.

Dokończenie na stronie 31

Nagroda Siemens dla pracownika PWr

Jednym z laureatów tegorocznego Konkursu o Nagrodę Siemens jest pracownik Instytutu Techniki Mikrosystemów Politechniki Wrocławskiej – dr inż. Teodor Gotszalk. Nagrodę

promocyjną otrzymała jego praca doktorska „Mikroskop sił atomowych z piezorezystywną dźwignią pomiarową”. Konkurs ten jest ogłaszany na podstawie porozumienia zawartego między Politechniką Warszawską a koncernem SIEMENS AG i służy promowaniu osiągnięć w badaniach naukowych prowadzonych przez polskie instytucje akademickie i pozaakademickie. W konkursie biorą udział prace z obszarów działalności firmy Siemens AG.

Teodor Gotszalk urodził się w 1966 roku we Wrocławiu. Jest absolwentem III Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu. W 1989 roku ukończył studia na Wydziale Elektroniki, a w 1991 roku studia na Wydziale Elektrycznym PWr. Od 1991 był doktorantem w Instytucie Technologii Elektronowej. W latach 1993-1995 przebywał jako stypendysta fundacji DAAD w Instytucie Fizyki Technicznej Uniwersytetu w Kassel (Niemcy), gdzie zajmował się zastosowaniem piezorezystywnych dźwigni sprężystych w mikroskopii sił atomo-

wych. W 1995 roku został pracownikiem Instytutu Technologii Elektronowej (obecnie: Instytutu Techniki Mikrosystemów) w Zakładzie Elektroniki Ciała Stałego. W 1996 r. doktoryzował się. W 1997 roku był stypendystą Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (FNP). W latach 1997-1999 był 3-krotnie stypendystą *Graduierter Kollegue Mikrosystemtechnik* Uniwersytetu w Kassel.

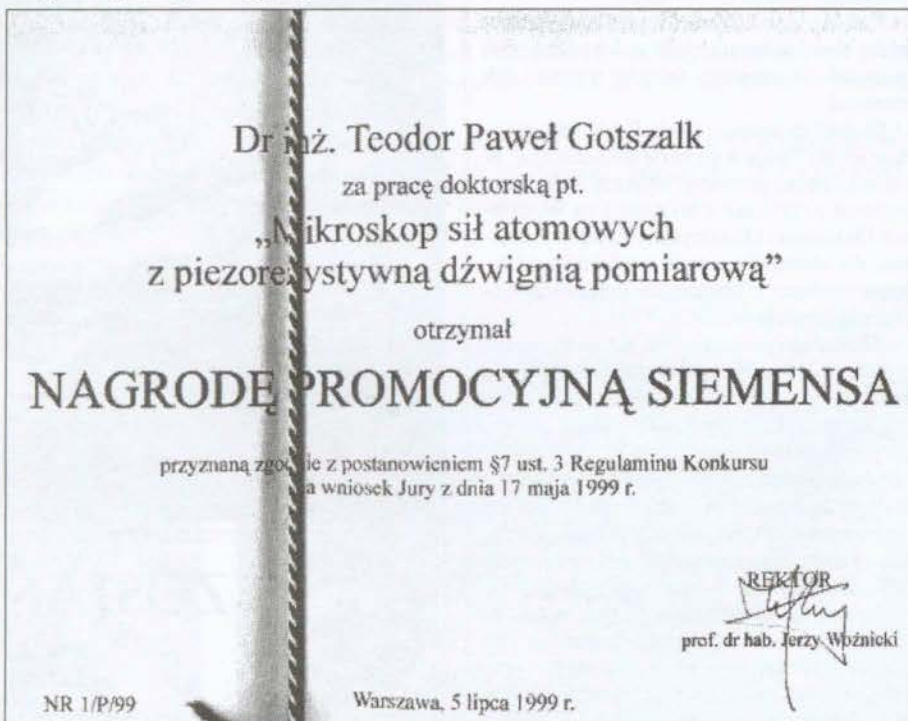
W latach 1996-1999 opublikował 50 prac z zakresu nanomiernictwa i zastosowań mikroskopii bliskich pól. Wyniki swoich badań prezentował m.in. na kilku konferencjach międzynarodowych. Prowadzi ściśle współpracę z Instytutem Technologii Elektronowej w Warszawie, Instytutem Fizyki Technicznej w Kassel, Instytutem Systemów Komputerowych w Bratysławie oraz Physikalisch Technischer Bundesanstalt w Brunzwicku.

W latach 1997-1998 był opiekunem i współopiekunem 15 prac dyplomowych. Jest kierownikiem projektu badawczego KBN dotyczącego pomiaru napięć elektrycznych w układach wysokiej skali integracji prowadzonego za pomocą mikroskopu bliskich oddziaływań oraz uczestniczy w czterech innych grantach naukowych KBN. Koordynuje również projekt współpracy naukowo-technicznej między Polską a Niemcami realizowanej w latach 1999-2001 między Instytutem Techniki Mikrosystemów a Instytutem Fizyki Technicznej Uniwersytetu w Kassel. (BM)

Pragnę serdecznie podziękować następującym osobom, bez życzliwości których zdobycie Nagrody Siemens a realizacja moich planów nie byłaby możliwa: prof. B. Licznarskiemu (ITM PWr), prof. R. Szelochowi (ITM PWr), dr hab. I. Rangelowowi (Uniwersytet Kassel), dr P. Grabcowi (ITE Warszawa), dr A. Sankowskiej (ITM PWr), dr J. Radajewskiemu (ITM PWr), W. Orawskiemu (ITM PWr), P. Janusowi (ITM PWr) i R. Pędrakowi (ITM PWr).

Teodor Gotszalk

Fragment (przeogromnego) dyplomu

Spotkanie z posłem

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność” zorganizowała w dniu 17 września spotkanie z posłem AWS dr Tomaszem Wójcikiem. Było ono wstępem do otwartego spotkania w dniu 13 października.

Poseł omówił starania o przeprowadzenie ustaw uwłaszczeniowej i reprivatyzacyjnej, aktualną sytuację polityczną i zapoznał się ze stanowiskiem związkowców na temat powstającej ustawy o szkolnictwie wyższym.

1. W odniesieniu do pierwszej ze spraw podkreślił, że przeciwnicy uwłaszczenia szermują zarzutem o groźbie rozproszania kapitału, gdy współczesny świat wygrywa dzięki jego konsolidacji. Znoszone są bariery transferu majątkowego. Grupy społeczne, które pośpiesznie uwłaszczały się u schyłku epoki komunistycznej, są zainteresowane utrzymaniem mętnej sytuacji własnościowej, która ułatwia transfer majątku publicznego w prywatne ręce i pozostawia wąskiej grupie przewagę gospodarczą, a zatem i polityczną, nad resztą społeczeństwa. Bowiemy w czasach, gdy znane są już socjotechniczne metody zdobywania głosów wyborców, wiadomo, że 1 głos kosztuje od 3 do 3,5 dolara. To wyjaśnia, dlaczego ośmieszano powszechne uwłaszczenie.

Reprivatyzacja ma być przedmiotem rządowego projektu ustawy (jeszcze formalnie nie przedstawionego). Wielkość procentowa zwracanego majątku będzie z pewnością przedmiotem dyskusji.

W obecnej kadencji poseł T. Wójcik uczestniczył jako przewodniczący komisji Skarbu Państwa, Uwłaszczenia i Prywatyzacji w intensywnych pracach nad projektem ustawy uwłaszczeniowej. Projekt ten nie był procedowany ze względu na niechęć posłów UW oraz ministra skarbu. Na etapie debaty budżetowej (rok temu) udało się nieco posunąć sprawę. Obecnie prace nabrały tempa. Często stawiane jest pytanie, czy istnieje jeszcze społeczny majątek, który mógłby być przedmiotem uwłaszczenia. Tomasz Wójcik uważa, że tak, choć czasu pozostało już niewiele. Minister skarbu wysprzedaje bowiem szybko państwowe przedsiębiorstwa – przekroczył plan bieżącego roku o 3 mld zł.

Potrzeba konstruowania instytucji kapitałowych widoczna jest to na przykładzie cukrowni, które są tanimi i nieskomplikowanymi zakładami, ale dla potencjalnych nabywców cenny jest związany z nimi rynek (limity produkcji cukru). Cukrownie sprzedane kapitałowi zagranicznemu staną się de facto własnością zachodnich producentów cukru. Ponieważ udziałowcami zakładów produkujących cukier są w krajach Europy

Zachodniej producenci buraków cukrowych, będą oni zainteresowani wprowadzeniem własnego cukru na polski rynek, a zatem skasowaniem tutejszej produkcji. Rozsądnym działaniem byłoby utworzenie przez polskich plantatorów funduszy inwestycyjnych i przejęcie polskiego przemysłu. Nawet po zamknięciu niektórych zakładów pula limitów cukru pozostanie.

Podobna jest sytuacja w energetyce.

2. Sytuacja polityczna jest odczytywana przez społeczeństwo za pośrednictwem mediów, które są dalekie od życzliwości wobec obecnie rządzącej koalicji. Sam Tomasz Wójcik wyrażał ubolewanie, że rzadko ma okazję prezentowania się w dolnośląskiej telewizji, mimo że wiele tematów wymaga omówienia. Np. tworzona przez media jednoznacznie negatywna ocena reformy służby zdrowia nie pokrywa się z odczuciami społeczności w małych ośrodkach, gdzie już widać pozytywne wyniki przemian. Należałoby też podkreślić zalety procesu lustracyjnego. Wynikające stąd zmiany na najwyższych szczeblach władzy świadczą, że rządząca ekipa bardzo poważnie i uczciwie realizuje zadanie usuwania ze swoich szeregów ludzi nieuczciwych.

3. Przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” dr Ryszard Wroczyński, a także obecni na sali uczestnicy dyskusji, wśród których był także Prorektor ds. Ogólnych dr Ludomir Jankowski, przedstawili posłowi postulaty środowiska akademickiego dotyczące planowanych ustawowych rozwiązań w *Prawie o szkolnictwie wyższym*. Chodziło przede wszystkim o prawa pracownicze. Dyskusję zebranych wywołało prawo do wieloletowości nauczycieli akademickich. Niektóre osoby były zdania, że „nie można wymagać od profesora, żeby wyżył z trzech tysięcy”. Inne, jak prorektor Jankowski, dostrzegały groźbę naruszenia przez wieloletowców własności intelektualnej uczelni.

4. Zadano posłowi Wójcikowi wiele pytań dotyczących działalności rządu i Sejmu, nowych ustaw oraz perspektyw gospodarki krajowej. Choć sama obecność przybyłych osób świadczyła o ich zainteresowaniu dla spraw publicznych, niektóre pytania musiały budzić zdumienie. Szczególnie wyróżnił się dyskutant twierdzący, że dr Wójcik głosił na obecną konstytucję – zupełnie zapominając, że powstała ona w poprzedniej kadencji Sejmu, kiedy to ani Tomasz Wójcik, ani AWS nie było w parlamencie. Poseł z anielską cierpliwością starał się odpowiedzieć na wszystkie pytania.

Mamy nadzieję, że cenna inicjatywa organizowania spotkań z parlamentarzystami doprowadzi z czasem do wyjaśnienia wielu wątpliwości i ułatwi merytoryczną dyskusję w trakcie kampanii wyborczej.

FILIA LEGNICKA

Dokończenie ze strony 19

Pierwsze miejsce zajęła Filia PWr w Wałbrzychu, drugie – Filia PWr w Jeleńskiej Górze, trzecie – Filia PWr w Legnicy. Na dalszych pozycjach znalazły się Wyższa Szkoła Zarządzania w Legnicy, Wyższa Szkoła Zawodowa w Legnicy, Filia AR w Chrośniku i Wyższe Seminarium Duchowne w Legnicy.

Filia udostępniła swoje pomieszczenia także studentom Wyższej Szkoły Menedżerskiej oraz Wyższej Szkoły Zawodowej w Legnicy. W dniach 9, 10 i 15.10 rozpoczęły się zajęcia, dzięki którym budynek „pracuje” także w weekendy. Szkoda tylko, że nie są to nasi studenci. Jest to swego rodzaju paradoks: innym to się oplaca, a nasza uczelnia musi do studentów zaocznych dokładać!

FILIA WAŁBRZYSKA

W październiku rozpoczęła działalność grupa turystyczna SWFiS Filii. Zorganizowała już dwa rajdy. Planowane są już następne wyjazdy. Grupa turystyczna zaprasza na nie także nowych uczestników

20 października odbyła się studencka impreza kulturalno-rozrywkowa pt. „Poznajmy się”. Wśród atrakcji były różne gry i zabawy, a całość przebiegła w jak najlepszej atmosferze.

Konwent Studentów Filii zapowiada następne wydarzenia kulturalne, m.in. opracowaną przez dr Ryszarda Czocho wystawę pt. „Od nieagresji do przyjaźni”.

ODBITKI KSERO

w Drukarni Oficyny Wydawniczej
Politechniki Wrocławskiej
Budynek A-1, pokój 52

A4 - 0,10	0,12
A3 - 0,20	0,24

Cena 1 odbitki 2-stronnej w zł:

netto	brutto
A4 - 0,20	0,24
A3 - 0,40	0,49

Cena 1 odbitki w zł dla jednostek
Politechniki Wrocławskiej:

A4 - 0,10 - jednostronnie
A3 - 0,20 - jednostronnie
A4 - 0,20 - dwustronnie
A3 - 0,40 - dwustronnie

ZAPRASZAMY!

NA WYDZIAŁACH

PPT

10 czerwca Rada Wydziału powołała komisje: ds. nadania tytułu naukowego profesora dr hab. Ryszardowi Magierze, prof.nadzw. z Instytutu Matematyki PWr oraz ds. przewodu habilitacyjnego dr inż. Mirosława Łątki z Instytutu Fizyki PWr.

- Odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny dr Antoniego Mitusia z Instytutu Fizyki PWr.

24 czerwca wszczęto postępowanie o nadanie tytułu naukowego profesora dr hab. Ryszardowi Magierze, prof.nadzw. i powołano recenzentów.

- Postanowiono zatrudnić nowe osoby, które wkrótce ukończą przewody habilitacyjne. Dr J.Ganczarzewicz i dr W.Mydlarczyk z Uniwersytetu Wrocławskiego zostaną zatrudnieni w Instytucie Matematyki PWr, a dr M.Langner z Akademii Rolniczej – w Instytucie Fizyki.

- Na stanowiskach adiunktów zatrudniono:

- w Instytucie Fizyki: dr Mariusza Ciorge, dr Tomasza Licznarskiego, dr Dariusza Pruchnika, dr Piotra Sitarka, dr Konrada Wieczorka, dr Antoniego Mitusia i dr Mirosława Łątkę,

- w Instytucie Matematyki: dr Krzysztofa Burneckiego, dr Alicję Jokiell-Rokite, dr Adama Marczaka, dr Joannę Nowicką-Zagrajek i dr Rafała Werona.

- Postanowiono utworzyć od semestru zimowego 1999/2000 studia podyplomowe: *Zastosowania informatyki oraz nowoczesnej aparatury diagnostycznej i terapeutycznej w praktyce lekarza rodzinnego*. Zatwierdzono program i plan studiów.

- Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr Kazimierza Biedrzyckiego z Instytutu Fizyki Doświadczalnej Uniwersytetu Wrocławskiego.

W wyniku konkursu poparto wnioski o mianowanie dr hab. Henryka Kasprzaka z Instytutu Fizyki na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr w dyscyplinie fizyka w specjalności *metody optyczne w naukach medycznych*. Poparto też wnioski o otwarcie nowego konkursu na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr w dyscyplinie fizyka w specjalności *Zastosowanie metod optycznych w naukach medycznych* w Instytucie Fizyki.

Zaakceptowano budżet WPPT na rok 1999.

Początek roku akademickiego na uczelniach wrocławskich

Sezon jubileuszowy na Uniwersytecie

przygotowania do jubileuszu • inwestycje budowlane • wyniki rekrutacji • akredytacja • ekspansja • nowa oferta edukacyjna • co z Wydziałem Teologicznym?

Tak jak w latach ubiegłych, przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego na Uniwersytecie Wrocławskim zorganizowano konferencję prasową. Prowadził ją JM Rektor prof. Romuald Gelles. Obecni byli także: prorektor ds. naukowych i współpracy z zagranicą – prof. Józef J.Ziółkowski, prorektor ds. nauczania – prof. Andrzej Witkowski, prorektor ds. studenckich – prof. Rościsław Żerelik, dyrektor administracyjny – mgr Ryszard Żukowski oraz pełnomocnik Rektora ds. mediów – dr hab. Adam Chmielewski.

Prof. R.Gelles na wstępie przypomniał, iż w tym roku odbędzie się 297. inauguracja w historii tej uczelni. Metryka powstania plasuje Uniwersytet Wrocławski na drugim miejscu po Uniwersytecie Jagiellońskim. W związku ze zbliżającym się 300-leciem (w 2002 roku) rozpoczęto już przygotowania do uroczystości jubileuszowych. Patronat honorowy nad obchodami 300-lecia UWr objął Prezydent RP – Aleksander Kwaśniewski. Niebawem powstaną odpowiednie zespoły, które opracują projekty wydawnictw, koncepcje konferencji, wystaw, propozycje *doktoratów honoris causa*. Ten wielki jubileusz będzie miał wpływ na działania władz uczelni przez najbliższe lata.

Planuje się niezbędne remonty i inwestycje. Należą do nich: campus *Leopoldinum*, kontynuacja remontu gmachu głównego UWr oraz remonty i inwestycje w jego otoczeniu. U zbiegu ulic Uniwersyteckiej i Kuźniczkiej ma powstać kompleks sal wykładowych, biblioteka, magazyny, sale konferencyjne oraz parking podziemny dla Wydziału Prawa.

Władze uczelni planują też remont budynku Instytutu Historii przy ul. Szewskiej 49 oraz dobudowanie do niego dodatkowego obiektu. Należące do Uniwersytetu dwa piętra w kamienicy, w której mieści się „Kalambur”, zostaną przekształcone w siedzibę Filologii Klasycznej.

Niezbędne są także inwestycje związane z gwałtownym wzrostem liczby studentów. Mają powstać dwa domy studenckie: „Flamaster” (obok „Kredki” i „Ołówka”) i w okolicy ul. Polaka.

Sprawą priorytetową jest budowa obiektu dla Instytutu Informatyki (na pl. Grunwaldzkim, pomiędzy Instytutem Matematyki, a Wydziałem Chemii). Rektor nawiązał również do sprawy budowy Biblioteki Głównej,

której dotychczasowe pomieszczenia są, jak stwierdził, w fatalnym stanie. Nowa lokalizacja jest przewidziana za Mostem Pokoju, w pobliżu Instytutu Chemii. Władze uczelni chciałyby doprowadzić do powstania projektu budowlanego. Ponieważ jest to inwestycja bardzo kosztowna, liczą na pomoc z budżetu państwa.

Natomiast jest już projekt budynku na potrzeby herbarium. Niestety, został on zakwestionowany przez konserwatora wojewódzkiego. Istnieje jednak nadzieja, że sytuacja zostanie wyjaśniona w czasie rozmów planowanych w najbliższym czasie.

Na konferencji została także omówiona sprawa kształcenia młodzieży na UWr. W tym roku na studia dzienne zgłosiło się 13.161 kandydatów, a na studia zaoczne i wieczorowe – 9.785. Daje to ogólną sumę 22.946 chętnych do studiowania na tej uczelni. Na pierwszy rok studiów dziennych przyjęto 4.536 osób. Studia zaoczne i wieczorowe powinno rozpocząć 8.406 studentów. Z przyjętych 12.942 osób, tylko 360 wycofało papiery z UWr. Obecnie uczelnia kształci 37 tysięcy studentów.

Dane te świadczą o dalszym wzroście liczby studentów. Powoduje to problemy i zagrożenia związane z poziomem dydaktyki i prowadzeniem badań naukowych. Te ostatnie wpływają na ocenę instytutów w klasyfikacji KBN. Aby utrzymać odpowiednio wysoki poziom dydaktyki, uniwersytety utworzyły w ubiegłym roku Uniwersytecką Komisję Akredytacyjną, która opracowuje standardy poziomu nauczania na poszczególnych kierunkach oraz wydaje certyfikaty jakości nauczania. W skład komisji wchodzi prorektorzy wszystkich uniwersytetów. Przedstawicielem UWr będzie prorektor ds. nauczania prof. A. Witkowski.

Władze uczelni opracowują plan powiązania UWr z województwem dolnośląskim. Przewiduje się budowanie agend i filii na terenie województwa, aby w ten sposób przybliżyć terytorialnie i finansowo studia młodym ludziom ze środowisk wiejskich i małomiasteczkowych. Pierwszym krokiem w tym kierunku jest tworzenie studenckich grup zamiejscowych (ta forma kształcenia jest realizowana w Zgorzelcu od 3 lat i obecnie studiuje tam 2000 osób). Miejscowe władze mniejszych miast (np. Jeleniej Góry, Wałbrzycha) są zainteresowane tworzeniem takich punktów. Wielu z 1000 aktualnych słuchaczy studiów doktoranckich na UWr mogłoby znaleźć zatrudnienie w terenie.

Uniwersytet stara się także poszerzać swoją ofertę edukacyjną. Już trzy lata temu powołano specjalność dziennikarską na Wydziale Filologii Polskiej. Obecnie bierze się pod uwagę, że *Dziennikarstwo* będzie odrębnym kierunkiem przy tym wydziale. W ubiegłym roku powstał kierunek *Stosunki międzynarodowe* na Wydziale Nauk Społecznych, w tym roku – *Ekonomia* na Wy-

dziale Prawa i Administracji. Te nowe kierunki cieszą się dużym zainteresowaniem kandydatów na studia. Owocną okazała się 30-letnia współpraca z Wileńskim Uniwersytetem Pedagogicznym. Jej efektem ma być m.in. uruchomienie lektoratu języka litewskiego i wykładów z zakresu kultury litewskiej. Sprawa utworzenia Wydziału Teologicznego na UWr jest nadal otwarta, jednak nie przewiduje się w najbliższym czasie rozważania tego problemu.

W podsumowaniu Rektor podał dane z 15 września br. dotyczące liczby studentów we Wrocławiu. Na jedenastu uczelniach (nie uwzględniając prywatnych) w naszym mieście studiuje 91 tysięcy studentów. Tworzą oni razem z nauczycielami akademickimi i innymi pracownikami szkół wyższych grupę 105 tysięcy osób. Według ostatnich danych Wrocław ma 613 tysięcy mieszkańców.

Na Akademii Rolniczej

wyniki rekrutacji • nowe kierunki studiów • kształcenie w języku angielskim • współpraca dydaktyczna z zagranicą • aktywni bibliotekarze • pierwsze wrażenia z Festiwalu Nauki

Podczas konferencji prasowej, która odbyła się 29 września, poznaliśmy władze Akademii Rolniczej kadencji 1999-2002 r. Jak już donosiliśmy, na drugą kadencję wybrano ponownie prof. Tadeusza Szulca, a prorektorami zostali prof. Tadeusz Trziszka (ds. współpracy z zagranicą), prof. Józef Szlachta (ds. nauki) i prof. Leszek Pływacz (ds. spraw studenckich i nauczania).

Przedstawiono wyniki rekrutacji na rok akademicki 1999/2000. Naukę na I roku studiów dziennych rozpocznie 1623 studentów, a na zaocznych – 1209. Łącznie na Akademii Rolniczej studiuje ponad 8300 osób. Studenci niektórych kierunków studiów zaocznych rozpoczynają naukę w Nysie, Lututowie, Chróstrniku, Bożkowie i Wojsławicach. Po zaliczeniu II roku studiów będą oni kontynuować naukę we Wrocławiu.

Od nowego roku akademickiego można studiować na trzech nowych kierunkach i sześciu nowych specjalnościach studiów inżynierskich i magisterskich. Największym powodzeniem cieszyło się *zarządzanie i marketing* na Wydziale Rolniczym. Zapowiedziano też udostępnienie studiów cudzoziemcom: w lutym 2000 r. po raz pierwszy rozpoczną się zajęcia na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej w języku angielskim. Uczelnia oferuje również studia podyplomowe na 22 kierunkach (18 z nich utworzono w czasie poprzedniej kadencji).

Prof. Tadeusz Szulc podkreślał, że AR współpracuje z wieloma uczelniami zagranicznymi. Dzięki wprowadzeniu systemu punktów kredytowych studenci wrocławscy mogą odbyć część studiów na uczelniach

zagranicznych, a zaliczone tam semestry są także uwzględniane w dorobku studenta Akademii Rolniczej. Uczelnia bierze też udział (głównie przez prowadzenie naboru) w międzynarodowym kształceniu studentów na Brandenburskim Uniwersytecie Technicznym w Cottbus.

Znaczącym osiągnięciem AR jest to, że Wydział Medycyny Weterynaryjnej uzyskał akredytację Unii Europejskiej, a kierunek *budownictwo rolnicze* – akredytację krajową.

Prof. Tadeusz Szulc poinformował, że dyrekcja Biblioteki AR otrzymała niedawno nagrodę Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich za największą aktywność w obsłudze czytelników.

Także na obecną kadencję władze uczelni mają ambitne plany. Wspólnie ze szkołą hotelarską na Cyprze zamierzają uruchomić podyplomowe studia hotelarskie dające dyplom obydwu uczelni. Rozpoczęła się budowa nowych budynków dla Wydziału Technologii Żywności. Trwają prace modernizacyjne w salach ćwiczeniowych.

Omawiając udział AR w Festiwalu Nauki Wrocławskiej prof. T.Szulc stwierdził, że spośród imprez przygotowanych przez jego uczelnię największym zainteresowaniem cieszyły się wykłady dotyczące zdrowego odżywiania. Sale były przepelnione! Być może w czasie przyszłego Festiwalu Nauki jedna z imprez odbędzie się w Zakładzie Doświadczalnym AR w Pawłowicach. Rektor podkreślił też dużą rolę integracyjną Festiwalu – sprzyjały temu zwłaszcza imprezy o charakterze międzyuczelnianym. (hw, ml)

Doktorat honoris causa

Podczas inauguracji roku akademickiego 1999/2000 na Akademii Rolniczej odbyła się uroczystość nadania doktoratu honoris causa prof.dr hab. Manfredowi Olbertzowi.

Urodził się on w 1926 r. we Wrocławiu. Studiował w Rostocku i Greifswaldzie. Pracował w Instytucie Melioracji Uniwersytetu Humboldta w Berlinie i na Uniwersytecie w Rostocku. Jest inicjatorem i organizatorem powołania w Rostocku jedyne go w byłej NRD kierunku studiów inżynierii melioracyjnej.

Po zjednoczeniu Niemiec należał do grupy profesorów, którzy opracowali na Uniwersytecie w Rostocku nowoczesny program studiów ściśle łączący meliorację z ochroną środowiska. Program ten został wysoko oceniony przez Radę Naukową Niemiec.

Prof. Olbertz ma duże zasługi jako organizator współpracy z Akademią Rolniczą we Wrocławiu.

W 1984 r. otrzymał medal „Za zasługi dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”. □

NA WYDZIAŁACH

ELEKTRONIKA

24 września na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan złożył gratulacje dr hab. Ignacemu Dulębie, który został doktorem habilitowanym nauk technicznych w zakresie *automatyki i robotyki*. Pogratulował także mianowanemu na profesorów zwyczajnych: Józefowi Grabowskiemu, Janowi Kazimierczakowi, Januszowi Mrocze i Krzysztofowi Tchoniowi.

- Zatwierdzono wniosek o powołanie dr hab.inż. Andrzeja Prałata na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

- Dopuszczono dr inż. Danutę Kaczmarek do kolokwium habilitacyjnego i wybrano temat wykładu habilitacyjnego.

- Powołano komisje ds. przewodów habilitacyjnych dr Krystyny Nitki-Styczeń i dr inż. Eugeniusza Nowickiego.

- Postanowiono utrzymać obsadę stanowisk kierowników Katedry Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej oraz Wydziałowych Zakładów: Miernictwa i Systemów Pomiarowych oraz Systemów i Sieci Komputerowych.

- Zatwierdzono składy stałych komisji Rady Wydziału: ds. rekrutacji, ds. konkursu na stanowisko asystenta i adiunkta, ds. rozwoju kadry naukowej, ds. badań naukowych, ds. przewodów doktorskich z zakresu dyscypliny *elektronika*, ds. przewodów doktorskich z zakresu dyscypliny *informatyka*.

- Powołano nową komisję ds. nostryfikacji dyplomów i tytułów zawodowych uzyskanych za granicą.

- Wybrano kandydatów na członków komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich, komisji dyscyplinarnej i odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów.

- Zatwierdzono tematy prac dyplomowych dla studentów studiów zaocznych kierunków *informatyka* oraz *elektronika i telekomunikacja*.

- Zatwierdzono plan budżetu na rok 1999.

- Przedłużono zatrudnienie 7 emerytom, 4 asystentom i 3 innym nauczycielom akademickim.

- Postanowiono otworzyć konkursy na stanowiska adiunkta naukowo-dydaktycznego i starszego wykładowcy.

13 października odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny dr inż. Karola Nitscha. Kandydatowi nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w

Dokończenie na stronie 34

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 33

dyscyplinie *elektronika*.

- Otwarto przewody habilitacyjne i wyznaczono recenzentów rozpraw habilitacyjnych dr inż. Haliny Kwaśniczek, dr inż. Krystyny Nitki-Styczeń i dr inż. Eugeniusza Nowickiego.

- Zatwierdzono obsadę stanowisk zakładów instytutowych instytutów wchodzących w skład wydziału.

20 października na Radzie Wydziału odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny dr inż. Danuty Kaczmarek. Kandydatce nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie *Elektronika*.

- Postanowiono zatrudnić dr inż. Przemysław Szecówkę na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego w Instytucie Techniki Mikrosystemów.

- Postanowiono otworzyć konkurs na stanowisko profesora zwyczajnego w dyscyplinie *automatyka i robotyka* w specjalności *statystyczne sterowanie procesami produkcyjnymi*.

- Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr inż. Ryszarda Zielińskiego.

ELEKTRYCZNY

27 września na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan prof. Janusz Szafran podziękował dziekanowi i prodziekanom poprzedniej kadencji podkreślając bardzo dobry wynik ich pracy. Wyraził uznanie odchodzącym na emeryturę profesorom: Jarosławowi Juchniewiczowi, Zbigniewowi Pohlowi i Bohdanowi Synalowi, a także złożył gratulacje prof. Teresie Orłowskiej-Kowalskiej z okazji przyjęcia jej w poczet członków zwyczajnych PKWSE/CIGRE oraz dr inż. Waldemarowi Rebizantowi z okazji przyznania mu stypendium naukowego Fundacji Humboldta.

- Powołano recenzentów pracy doktorskiej mgr inż. Wojciecha Rottenberga, powołano komisję egzaminacyjną i wybrano przedmioty egzaminacyjne.

- Wybrano członków komisji stałych wydziału: ds. dydaktyki, ds. nauki i rozwoju kadry, ds. tytułu naukowego i powoływania na stanowisko profesora, ds. biblioteki wydziałowej i ds. finansowych.

- Poparto wnioski o mianowanie: dr inż. Mirosława Łukowicza na stanowisko adiunkta w I-8, mgr inż. Pawła Żu-

Dokończenie na stronie 35

DZIAŁ WSPÓPRACY MIĘDZYNARODOWEJ informuje

Zachęcamy do lektury Biuletynu Informacyjnego Działu Współpracy Międzynarodowej. Wrześniowy numer zawiera wciąż aktualną informację, że **Towarzystwo Naukowe Warszawskie** w porozumieniu z Fundacją im. Stefana Batorego ogłosiło konkurs na stypendia służące finansowaniu udziału najmłodszych pracowników naukowych w zagranicznych kongresach, seminariach i konferencjach. O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby, które do chwili rozpoczęcia konferencji (kongresu, seminarium...) nie skończą 35 lat, a zamierzają wygłosić referat, komunikat lub zaprezentować plakat. Wnioski należy nadsyłać do biura TNW w ściśle przestrzeganym terminie do **15.01.2000 r.** Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi 1.03.2000 r. Adres Towarzystwa Naukowego Warszawskiego: Nowy Świat 72, Pałac Staszica pok. 06, 00-330 Warszawa.

W październikowym numerze Biuletynu Informacyjnego podano obszerne informacje na temat oferty stypendialnej z **DAAD**. Choć minął już termin składania wniosków na większość wyjazdów, można jeszcze ubiegać się o grupowe wyjazdy studenckie i praktyki dla grup studenckich. Celem dwutygodniowych wyjazdów studenckich jest nawiązanie kontaktów z niemieckimi specjalistami. Na wyjazdy mogą zgłaszać się grupy studenckie liczące od 10 do 20 osób pod kierownictwem nauczycieli akademickich. Wnioski zgłoszeniowe należy kierować do przedstawicielstwa DAAD w Warszawie:

- do 1.12.1999 r. na wyjazdy w II kwartale 2000 r.,

- do 1.03.2000 r. na wyjazdy w III kwartale 2000 r.,

- do 1.06.2000 r. na wyjazdy w IV kwartale 2000 r.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: DAAD – Przedstawicielstwo w Warszawie, ul. Czeska 24/2, 03-902 Warszawa.

Celami praktyk studenckich mogą być praktyki w niemieckich szkołach wyższych i przedsiębiorstwach, kursy specjalistyczne, seminaria i wycieczki naukowe. Mogą w nich uczestniczyć grupy studenckie (5-20 osób) pod kierownictwem nauczycieli akademickich. Wnioski mogą zostać przedstawione

DAAD w Bonn jedynie przez niemieckich nauczycieli akademickich. Dodatkowo informacje można uzyskać w Akademickim Biurze Współpracy z Zagranicą każdej niemieckiej uczelni, Przedstawicielstwie DAAD w Warszawie oraz DAAD-Referat 222 w Bonn.

DAAD oferuje ponadto wakacyjne **kursy języka niemieckiego** dla studentów, którzy latem 2000 r. ukończą co najmniej drugi, a najwyżej piąty rok studiów, mają dobre wyniki w nauce i dobrze znają podstawy języka niemieckiego. Kursy będą trwać 3-4 tygodnie. Termin składania wniosków upływa 18.12.1999 r. Formularze zgłoszeń można otrzymać w DWM (A-1, pok. 146, Elżbieta Mazurek).

Ambasada Brytyjska oferuje studentom polskim stypendia w ramach programu **Joseph Conrad Scholarship Scheme**. Stypendia te umożliwiają absolwentom polskich uczelni kontynuację studiów w Wlk. Brytanii na kursach typu postgraduate (3-10 miesięcy). Stypendia nie dotyczą nauk ścisłych. Priorytet mają zarządzanie, finanse, business, prawo i administracja. Kandydaci (w wieku do 35 lat) wstępnie zaakceptowani zostaną zaproszeni na interview w styczniu 2000 r. Ostateczny termin składania formularzy w British Council w Warszawie mija **3.12.1999 r.**

Ambasada, w ramach stypendium Josepha Conrada, sponsoruje również specjalny kurs na Uniwersytecie w Sussex. Kurs dotyczy integracji europejskiej. Trwa on 3 miesiące i zaczyna się w styczniu 2001 r. Termin składania wniosków w British Council w Warszawie mija **31.03.2000 r.**

Wypełnione formularze (dostępne w DWM, A-1, pok. 146) należy wysłać w podanych wyżej terminach pod adresem: Joseph Conrad Scholarship Scheme, Information Centre, British Council, Al. Jerozolimskie 59, 00-697 Warszawa. □

Informacje z Administracji Centralnej

Samodzielne Stanowisko ds. Szkolenia i Doradztwa Zawodowego

W pierwszym półroczu 1999 r. pracownicy Samodzielnego Stanowiska ds. Szkolenia i Doradztwa Zawodowego zorganizowali 6 szkoleń z zakresu bhp. Wzięło w nich udział 289 osób:

- pracownicy SWFiS, którzy odbyli szkolenie na temat udzielania pierwszej pomo-

Stypendia firmy InsERT

Już po raz piąty przyznano stypendia naukowe ustanowione przez firmę InsERT celem wsparcia specjalności Systemy Informatyczne na kierunku Informatyka Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej. Stypendystów wyłoniono na drodze Konkursu Informatycznego '99, do którego przystąpiło siedmioro studentów.

Wyniki zostały ogłoszone 27 października br. przez kierownika WZSI prof. Czesława Daniłowicza w obecności prodziekana Wydziału Informatyki i Zarządzania prof. Zygmunta Mazura, prezesa InsERT-u mgr

Jarosława Szawlisa, przedstawiciela tej firmy mgr Błażeja Kotelki i licznie zgromadzonych studentów. Zwycięzcami okazali się studenci IV roku Informatyki i Zarządzania: Anna Kuziemska (już po raz drugi) i Łukasz Neuman.

Prezes Jarosław Szawlis wyraził uznanie i podziw dla wysokiego poziomu wiedzy laureatów, dla umiejętności łączenia nauki z szerszymi zainteresowaniami. Wyraził nadzieję, że stypendyści będą utrzymywali kontakty z firmą.

Prof. Zygmunt Mazur dziękując za fundowanie stypendiów naukowych podkreślił, że jest to rzadkość w obecnych czasach.

Firma InsERT, która działa we Wrocławiu

od 1992 roku zajmuje się tworzeniem i sprzedażą oprogramowania dla małych i średnich firm. Licząc na kontakty ze swymi stypendystami, nie wiąże ich jednak żadnymi zobowiązaniami. Stypendia te w tym roku wynoszą 300 zł miesięcznie i są niezależne od innych świadczeń stypendialnych przyznawanych przez uczelnię. Laureaci mogą zrezygnować z poszukiwań prac zarobkowych w końcowym okresie studiów i poświęcić więcej czasu na naukę oraz pisanie prac dyplomowych. Dowodem trafno-

ści decyzji komisji rozstrzygających konkursy są losy byłych stypendystów. Laureat trzeciej edycji konkursu – Jarosław Wójcik jest obecnie asystentem w WZSI PWr. Tam też pracuje na stanowisku asystenta ubiegłoroczny stypendysta – Damian Dudek, który jednocześnie jest słuchaczem studiów doktoranckich. Wśród konkursowych zwycięzców są też przypadki pracy naukowej poza granicami naszego kraju.

Jak widać pieniądze InsERT-u trafiły do właściwych osób. □

Na zdjęciu (od lewej): prof. Zygmunt Mazur, prof. Czesław Daniłowicz, mgr Jarosław Szawlis, Anna Kuziemska, Łukasz Neuman, mgr Błażej Kotelko.

cy medycznej,

- 3 grupy pracowników inżynieryjno-technicznych zajmujących stanowiska kierownicze średniego szczebla lub pracujących na stanowiskach, na których występują różnorodne zagrożenia dla zdrowia,

- 2 grupy pracowników obsługi (sprzątające i robotnicy).

Przeszkolenie 1 pracownika kosztowało 41,70 zł.

Ponadto 22 osoby skierowano poza uczelnię na specjalistyczne konferencje, szkolenia i kursy dające lub przedłużające uprawnienia zawodowe z zakresu bhp. Koszt przeszkolenia 1 osoby wyniósł prawie 570 zł.

Zorganizowano też 5 kursów z zakresu obsługi komputerów. Ich celem było upowszechnienie znajomości podstawowego oprogramowania użytkowego stosowanego na uczelni. Przeszkolono łącznie 40 osób.

Od wielu lat Samodzielne Stanowisko ds. Szkolenia i Doradztwa Zawodowego gromadzi oferty pracy dla absolwentów PWr. W 1999 r. zaobserwowano wzrost zapotrzebowania na absolwentów Wydziału Budownictwa, szczególnie specjalistów w zakresie budowy dróg. Zmalało zapotrzebowanie na mechaników. Brak ofert pracy dla chemików i architektów.

Dokończenie na stronie 36

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 34

rawskiego na stanowisko asystenta w I-8 i mgr inż. Stanisława Janiszewskiego na stanowisko asystenta w I-29.

- Poparto wnioski o udzielenie urlopów bezpłatnych:

- dr inż. Waldemarowi Rebizantowi, który otrzymał stypendium naukowe Fundacji Humboldta w terminie od 1.10.1999 r. do 30.09.2000 r.,

- mgr inż. Andrzejowi Bachremu, który otrzymał propozycję wyjazdu na staż naukowy na Otto-von-Guericke Universität w Magdeburgu w terminie od 1.10.1999 r. do 30.06.2000 r.

- W głosowaniach jawnych wybrano kandydatów do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich, Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów.

INFORMATYKA I ZARZĄDZANIE

28 września Rada Wydziału jednogłośnie przyjęła sprawozdanie dziekana minionej kadencji z działalności wydziału w roku akademickim 1998/99.

- Pozytywnie zaopiniowano kandydatów na kierowników zakładów w I-17, I-22 i I-23 oraz zakładów wydziałowych.

- Wysunięto kandydaturę dr hab.inż. J.Mercika, prof.nadzw.PWr do Rady Studium Doktoranckiego.

- Pozytywnie zaopiniowano kandydatów na członków komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich, komisji dyscyplinarnej dla studentów i odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów.

- Wybrano członków komisji wydziałowych: oceniającej, wyborczej, programowych dla kierunków: zarządzanie i marketing oraz informatyka, ekonomiczno-finansowej i awansowania na stanowisko profesora.

- Przyjęto Regulamin pracy Rady Wydziału na kadencję 1999-2002.

- Nadano stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie informatyka mgr Pawłowi Kobyłańskiemu. Poparto wniosek o wyróżnienie jego pracy.

- Przyjęto rozprawy doktorskie mgr inż. Milleniusza Nowaka i mgr inż. Jana Skoniecznego oraz wyznaczono terminy publicznych obron prac.

- Przerwano przewód doktorski mgr inż. Sameera Ayoubu.

- Poparto wniosek o zatrudnienie mgr inż. A.Potockiej jako asystentki w I-23.

Dokończenie na stronie 36

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 35

• Wyrażono zgodę na udzielenie mgr inż. Robertowi Kamińskiemu urlopu bezpłatnego od 1.10.1999 r. do 31.07.2000 r.

• Poparto wniosek prof. Jana Waszkiewicza o przedłużeniu urlopu bezpłatnego na czas pełnienia funkcji marszałka Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, tzn. do 30.06.2002 r.

• Udzielono mgr Ewie Prałat-Kubiszewskiej semestralnego urlopu (1.10.1999 r. – 15.02.2000 r.) na dokończenie rozprawy doktorskiej.

• Postanowiono zatrudnić w I-17:
– mgr inż. Mariusza Frasia na stanowisku wykładowcy,
– dr inż. Marka Szalę na stanowisku adiunkta,

– mgr inż. Kamila Nowaka na stanowisku asystenta.

W Wydziałowym Zakładzie Informatyki postanowiono zatrudnić:

– prof. Eugeniusza Kuriatę w ramach umowy zlecenia lub umowy o dzieło,

– mgr Jacka Waniczka na stanowisku asystenta na podstawie umowy o pracę.

W Wydziałowym Zakładzie Systemów Informatycznych postanowiono zatrudnić:

– mgr inż. Dariusza Króla na stanowisku wykładowcy,

– mgr inż. Damiana Dudka na stanowisku asystenta,

– mgr inż. Mateusza Lenara na stanowisku asystenta.

• Przyjęto zmianę w programie studiów dotyczącą ilości godzin przedmiotów *Zintegrowane zarządzanie przedsiębiorstwem* oraz *Informatyczne systemy analizy ekonomicznej*.

MECHANICZNY

29 września na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan prof.dr hab.inż. Wacław Kollek przedstawił program działania wydziału w kadencji 1999-2002.

• Powołano prezydium RW, kolegium i komisje: planów i programów studiów, hospitacyjną, rekrutacyjną, wyborczą, skrutacyjną, egzaminów dyplomowych, przewodów doktorskich w dyscyplinie *Mechanika*, ds. tytułu naukowego i stanowisk profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego, a także zespoły ds. przystosowania planów i programów studiów do wymogów europejskich oraz ds. in-

Dokończenie na stronie 37

Dokończenie ze strony 35

Zestawienie ofert pracy dla absolwentów Politechniki Wrocławskiej za okres od stycznia do września 1999 r.

Wydział	Wrocław	woj. dlnośl. i inne	Razem
Architektury	-	-	-
Budownictwa	17	23	40
Chemii	1	4	5
Elektroniki	21	6	27
Elektryczny	12	15	27
Górnicy	-	2	2
Inż. Środowiska	14	6	20
Inform. i Zarz.	37	5	42
Mech.-Energet.	-	18	18
Mechaniczny	8	58	66
PPT	4	11	15
różne	30	-	30
razem	144	148	292

OKÓLNIKI, ZARZĄDZENIA

W ostatnim czasie ukazały się następujące zarządzenia wewnętrzne i pisma okólne:

• **Zarządzenie wewnętrzne 18/99** z dnia 15.07.1999 r. w sprawie zasad zlecania zajęć dydaktycznych i rozliczania pensum w roku akademickim 1999/2000.

• **Zarządzenie wewnętrzne 19/99** z dnia 12.08.1999 r. w sprawie korzystania z pomieszczenia, obsługi technicznej, wyposażenia i materiałów Laboratorium Geologii Inżynierskiej i Hydrogeologii.

• **Zarządzenie wewnętrzne 20/99** z dnia 30.08.1999 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju oraz zwrotu kosztów przejazdu dla osób nie będących pracownikami Uczelni.

• **Zarządzenie wewnętrzne 21/99** z dnia 30.09.1999 r. w sprawie wprowadzenia 14-tygodniowego semestru w roku akademickim 1999/2000.

• **Zarządzenie Wewnętrzne 22/99** z dnia 6.10.1999 r. w sprawie sposobu przygotowywania i ewidencjonowania zaświadczeń dla banków komercyjnych wydawanych studentem Politechniki Wrocławskiej ubiegającym się o przyznanie lub pobierającym kredyty studenckie. (Do zarządzenia dołączono wzory zaświadczeń „dla banków komercyjnych” oraz „wyłącznie dla celów ewidencji”).

• **Zarządzenie wewnętrzne 23/99** z dnia 18.10.1999 r. w sprawie przedłużenia okresu obowiązywania załączników *Regulaminu przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych na Politechnice*

Wrocławskiej wprowadzonego Zarządzeniem Wewnętrznym 8/98 z dnia 19 lutego 1998 r. ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Wewnętrznym 27/98 z dnia 13 października 1998 r. i Zarządzeniem Wewnętrznym 5/99 z dnia 19 lutego 1999 r.

• **Zarządzenie wewnętrzne 24/99** z dnia 18.10.1999 r. w sprawie sprostowania treści Zarządzenia Wewnętrznego 20/99 z dnia 30 sierpnia 1999 r. w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych na terenie kraju oraz zwrotu kosztów przejazdu dla osób nie będących pracownikami Uczelni.

• **Zarządzenie wewnętrzne 25/99** z dnia 19.10.1999 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Inwentaryzacyjnej na Politechnice Wrocławskiej.

• **Zarządzenie wewnętrzne 26/99** z dnia 21.10.1999 r. w sprawie pełnomocnictw i upoważnień na Politechnice Wrocławskiej.

• **Zarządzenie wewnętrzne 27/99** z dnia 21.10.1999 r. w sprawie zawierania umów cywilnoprawnych.

• **Zarządzenie wewnętrzne 28/99** z dnia 21.10.1999 r. w sprawie uchylecia niektórych zapisów w ZW 14/95, ZW 23/95, PO 27/95.

• **Zarządzenie wewnętrzne 29/99** z dnia 22.10.1999 r. w sprawie zmiany nazwy Instytutu Maszyn i Napędów Elektrycznych.

• **Zarządzenie wewnętrzne 30/99** z dnia 22.10.1999 r. w sprawie zmiany załączników do Zarządzenia Wewnętrznego 22/99.

• **Zarządzenie wewnętrzne 31/99** z dnia 25.10.1999 r. w sprawie zmian w strukturze organizacyjnej administracji uczelni związanej z funkcjonowaniem Prorektora ds. Studenckich.

• **Zarządzenie wewnętrzne 32/99** z dnia 25.10.1999 r. w sprawie wprowadzenia ograniczenia zatrudniania pracowników i wydatków finansowych.

• **Pismo okólne 15/99** z dnia 6.09.1999 r. w sprawie przygotowania Politechniki Wrocławskiej do problemu roku 2000.

• **Pismo okólne 16/99** z dnia 28.09.1999 r. w sprawie uroczystości inauguracji roku akademickiego 1999/2000 oraz godzin i dni rektorskich.

• **Pismo okólne 17/99** z dnia 30.09.1999 r. w sprawie ustalenia kalendarza akademickiego na rok akademicki 1999/2000 (nieaktualne).

• **Pismo okólne 18/99** z dnia 18.10.1999 r. w sprawie ustalenia kalendarza akademickiego na rok akademicki 1999/2000.

• **Pismo okólne 19/99** z dnia 8.11.1999 r. w sprawie uroczystości Święta Politechniki Wrocławskiej oraz ogłoszenia dnia 15 listopada 1999 r. dniem rektorskim. □

Stowarzyszenie Naukowe Studentów „Optoelektronika i Mikrosystemy”

Pierwsza Szkoła Fotoniki i Mikrosystemów

W dniach 8-10 października b.r. odbyła się w Szklarskiej Porębie Pierwsza Szkoła Fotoniki i Mikrosystemów. Przedsięwzięcie to zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Naukowe Studentów „Optoelektronika i Mikrosystemy” działające przy Instytucie Techniki Mikrosystemów na Wydziale Elektroniki. Szkoła była w większości finansowana przez Pion Studencki Politechniki Wrocławskiej. Honorowym przewodniczącym szkoły był prof. dr hab. inż. Benedykt Licznarski. W jego imieniu otwarcia szkoły dokonał jej przewodniczący dr inż. Sergiusz Patela.

Ideą Szkoły było:

1. Zaprezentowanie najnowszych trendów badawczych w optoelektronice i technice światłowodowej (dr M. Panek, dr S. Patela).
2. Prezentacja najnowszych osiągnięć techniki światłowodowej (przedstawiciele firm 3M i TPSA)
4. Ostatnie na liście, ale najważniejsze – prezentacja prac własnych studentów, członków koła SNS „Optoelektronika i Mikrosystemy”.

W czasie spotkań uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładu dr inż. Marka Panka „Niebieska Optoelektronika” dotyczącego najnowszych osiągnięć techniki na polu półprzewodnikowych źródeł światła, a w szczególności źródeł emitujących światło niebieskie i ultrafioletowe, które w takich dziedzinach jak: oświetlenie, medycyna, wojskowość, zapis informacji i konstrukcje superpłaskich kinoskopów, mogą wnieść istotne zmiany. Następnie przedstawiciele firmy 3M – panowie Jerzy Ulman i Paweł Buńkowski - zaprezentowali nową propozycję firmy, będącą odpowie-

dzią na rosnącą popularność światłowodów: „Systemy okablowania światłowodowego VO-LITION™” a także mechaniczne złącze światłowodowe Fiberlock™. W ramach tej prezentacji każdy miał okazję obejrzeć wybrane wyroby z asortymentu firmy, np. mufy kablowe czy osłony montażowe. Uczestnicy pokazu mieli także możliwość przekonania się o łatwości montażu prezentowanych złączy światłowodowych własnoręcznie wykonując różne połączenia. Ponieważ pogoda nie pozwalała na dłuższe spacerowanie, po obiedzie odbyła się prezentacja firmy TP S.A. „Światłowodowe systemy telekomunikacyjne”, na której został przedstawiony standardowy sprzęt używany obecnie do montażu i prac serwisowych przy liniach światłowodowych. Uczestnicy mogli przetestować prezentowane urządzenia i zweryfikować swoją wiedzę teoretyczną z doświadczeniem prowadzącego pokaz pana Roberta Koniecznego. Po długiej, trwającej do wieczora wymianie doświadczeń i dyskusji na temat problemów rozwoju współczesnej odbył się cykl prelekcji. Dr inż. Sergiusz Patela omówił temat: „Liniowe i nieliniowe układy optyki zintegrowanej” traktujący o możliwości konstruowania systemów całkowicie optycznych (np. komputer optyczny). Kolega Marcin Wielichowski przedstawił interesujące materiały dotyczące tematu „Światłowod planarne ze studniami kwantowymi w arsenku galu”, zaprezentował tym samym osiągnięcia w swojej pracy na studiach doktoranckich. Z kolei Gracjana Woźniczka i Marcin Wróbel omówili swoje dotychczasowe opracowania nt. zagadnienia: „Materiały polimerowe do zastosowań w technologii połączeń optycznych” będącego tematem ich prac magisterskich. Kolega Andrzej Sikora zaprezentował wybrane rozwiązania konstrukcyjne światłowodowych czujników drgań jako to do realizacji własnej pracy dyplomowej. Na zakończenie kolega Piotr Tomczak omówił zagadnienie modelowania łączy światłowodowych przy pomocy programów CAD.

Po oficjalnym zamknięciu Pierwszej Szkoły Fotoniki i Mikrosystemów przez dr inż. Sergiusza Patelę odbyło się nieformalne spotkanie uczestników, na którym jeszcze długo w nocy wymieniano doświadczenia i poglądy na temat przyszłości sieci światłowodowych oraz optycznej transmisji danych.

Zainteresowanych szczegółowym sprawozdaniem zapraszamy na stronę WWW specjalności Optoelektronika i Technika Światłowodowa: <http://wtm.ite.pwr.wroc.pl/~optoe>.

Organizatorzy I Szkoły „Fotonika i Mikrosystemy” wyrażają gorące podziękowanie Działowi Nauczania Politechniki Wrocławskiej i mgr. Andrzejowi Ostoja-Soleckiemu z sekcji spraw studenckich za pomoc w organizacji przedsięwzięcia.

Andrzej Sikora

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 36

westyj. Wybrano kandydatów do komisji dyscyplinarnych.

- Ogłoszono konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego w zakresie dyscypliny *budowa i eksploatacja maszyn* w specjalności *systemy transportowe*.

6 października odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. Edmunda Weissa z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Obrabiarek i Urzędów Specjalnych w Poznaniu. Kandydatowi nadano stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych.

27 października Rada Wydziału powołała zakłady w instytutach oraz kierowników zakładów. W Instytucie Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn powołano 11 zakładów naukowo-dydaktycznych: Podstaw Konstrukcji Maszyn i Tribologii, Komputerowego Wspomagania Projektowania, Inżynierii Niezawodności i Diagnostyki, Napędów Spalinowych, Logistyki i Systemów Transportowych, Doświadczalnej Analizy Konstrukcji Mechanicznych i Biomechanicznych, Modelowania Maszyn i Urzędów Hydraulicznych, Napędów i Automatyki Hydraulicznej, Teorii Maszyn i Urzędów Mechatronicznych, Inżynierii Maszyn i Pojazdów Roboczych, Pojazdów Samochodowych. W Instytucie Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej powołano 3 zakłady naukowo-techniczne: Dynamiki, Materiałoznawstwa, Wytrzymałości Materiałów. W Instytucie Technologii Maszyn i Automatyki powołano 6 zakładów naukowo-dydaktycznych: Odlewnictwa i Automatyki, Spawalnictwa; Inżynierii Procesów Kształtowania Plastycznego; Obróbki Wiórowej, Ściernej i Erozyjnej; Obrabiarek, Automatyki i Organizacji Produkcji; Konstrukcji Obrabiarek i Systemów Wytwarzania.

- Dopuszczono dr inż. Franciszka Przystupę z I-16 do kolokwium habilitacyjnego.

- Zatwierdzono składy komisji ds. egzaminów dyplomowych.

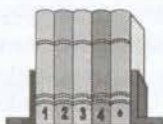
- Przekazano uprawnienia do przeprowadzania przewodów doktorskich w zakresie dyscypliny *mechanika* odpowiedniej komisji RW.

- Przedyskutowano projekt zasad rekrutacji na studia w roku akademickim 1999/2000 i uchwalono zasady rekrutacji na Wydział Mechaniczny. □

KSIĄŻKI, które polecamy...

William Wu, Michael J. Welsh,
Peter B. Kaufman, Helen H. Zhang

Methods in Gene Biotechnology

CRC Press, 1997, £72,00

Książka dostarcza wyczerpujących informacji, jakich pracownicy nauki i doktoranci potrzebują, żeby zrozumieć i móc stosować aktualne metody biotechnologiczne. Omawia szeroki zakres technik, od metod podstawowych po wyrafinowane technologie.

Methods in Gene Biotechnology w sposób jasny i przejrzysty wyjaśnia kluczowe reguły, rządzące przedstawianymi metodami. Zawiera także wskazówki, pomagające rozwiązywać problemy doświadczalne. Jest logicznie zorganizowanym źródłem informacji na temat wszystkich najnowszych i najważniejszych metodologii.

Książka zawiera najświeższe informacje na temat metod manipulacji genami, szeroki wachlarz zastosowań praktycznych, zapisy doświadczeń. Podaje również sposoby komunikowania się z bankiem genów przez Internet.

William Wu i Michael J. Welsh są profesorami w Department of Anatomy and Cell Biology, University of Michigan Medical School; Peter Kaufman pracuje w Department of Biology, University of Michigan, a Helen H. Zhang – w Department of Pharmacy, University of Michigan.

Książkę można kupić w księgarni KUBICZ Wydawnictwa Importowane, ul. Szczepińska 32/34, Wrocław.

Dolnośląskie

Dni Nauki i Techniki '99

Nagrody dla pracowników PWr

Reprezentacja Rad Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Dolnego Śląska wraz z Radami Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Wrocławia, Jeleniej Góry, Wałbrzycha, Legnicy i Świdnicy zorganizowały kolejny raz Dolnośląskie Dni Nauki i Techniki. Organizowane są z tej okazji konferencje, sympozja, prezentacje, odczyty i wystawy. Przyznaje się też nagrody za osiągnięcia w dziedzinie techniki i najwybitniejsze rozwiązania techniczne.

Miło nam donieść, że II i III nagrodę NOT w Jeleniej Górze otrzymały zespoły z Politechniki Wrocławskiej.

II nagrodę przyznano zespołowi Zakładu Badawczo-Wdrożeniowego Inżynierii Ochrony Środowiska w Jeleniej Górze za rozwiązanie „Chemiczna oczyszczalnia ścieków zaolejonych i silnie alkalicznych o znaku ZBW-ChO-SMTG zrealizowana w KBW Turów w Bogatyni wykorzystywana do oczyszczania ścieków przemysłowych z miasa elementów transportowych maszyn górniczych” w składzie: Kazimierz Grabas, Michał Pniak, Mieczysław Steininger i Jacek Włodyga.

III nagrodę otrzymał zespół Zakładu Badawczo-Wdrożeniowego Inżynierii Ochrony Środowiska w Jeleniej Górze za rozwiązanie „mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków zaolejonych i silnie alkalicznych o znaku ZBW-BOS-BG o przepustowości 500 m³ ścieków/dzień i 1000 m³ ścieków /dzień z podwyższonym stopniem usuwania związków biogenych z dostosowaniem do norm Wspólnoty Europejskiej” w składzie: Jacek Włodyga, Jerzy Kurbiel, Regina Łukawska, Bogusław Mielczarek, Rodryg Świerczok, Wojciech Marszałek i Grażyna Leśniak.

Pierwsza z wymienionych prac uzyskała ponadto wyróżnienie Reprezentacji Rad Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Dolnego Śląska za wybitne osiągnięcia w dziedzinie techniki.

Wszystkim laureatom gratulujemy!

Absolwenci po latach

Zjazd Elektroników 10-12 września 1999

Absolwenci Wydziału Elektroniki studiujący w latach 1969-1974 spotkali się po ćwierćwieczu. Daty określające czas studiów należy traktować niezbyt dosłownie. Niektórym studia się przeciągały, choćby z powodu wyjazdów zagranicznych, inni czuli się związani z tym towarzystwem, mimo że studiowali wyżej lub niżej. Tak czy inaczej, 10 września 1999 doszło do spotkania około 100 elektroników. Co prawda najbardziej zaangażowany aktyw zjazdowy spotkał się już rok wcześniej, by rozpoznać możliwości organizacyjne, ale to już inna historia. Zamek Czocha powitał ich wspaniałą pogodą, a prof. Romuald Nowicki – wykładem z podstaw elektrotechniki.

Program obejmował bogaty repertuar imprez kulinarnych (pieczone prosięta z piwem na świeżym powietrzu, kolacja w sali rycerskiej, degustacja miódów pitnych w piwnicach zamkowych etc.), liczne atrakcje muzyczne (muzyka dawna, gitarowa, elektroniczna itd., itp.), kąpiel w pobliskim jeziorze, grupowe fotografie, no i rozmowy, rozmowy, rozmowy. W ciągu tych lat koledzy potracili się z oczu. Wielu wyjechało na stałe zagranicę: mieszkają od Australii po USA, od Izraela po Szwecję. Dzięki otwarciu się granic i Internetowi okazało się, że odtworzenie kontaktów jest dość łatwe – może łatwiejsze niż z mniejszymi ośrodkami w Polsce.

Organizatorzy zjazdu przygotowali szereg konkursów, które zobrazowały losy kolegów w ciągu lat. W konkursie na Maksymalnego Dewianta, czyli odstępcy zawodowego zwyciężył Jurek, który po dyplomie z elektroniki zdobył i wykonuje zawód ginekologa. Nagrodę Rolnika Roku przyznano Tadeuszowi – ojcu siedmiorga dzieci. Kłopoty pojawiły się przy wyborach Playgirl. W końcu znalazł się gentleman, który „wziął to na siebie”; panie dostały nagrody pocieszenia.

W trakcie całonocnego balu postanowiono, że za pięć lat impreza zostanie powtórzona. Niektórzy protestowali, że to za długo, tymczasem jednak pocieszają się kolekcjami zdjęć rozpowszechnianych drogą elektroniczną. Pisano też sążniste listy wyrażające wdzięczność wobec organizatorów, którzy włożyli sporo trudu w przygotowania. (W tym gronie jest mgr Jerzy Borowiec, do niedawna przewodniczący PPPWr.)

Skorzystalismy z tych materiałów, by zachęcić Państwa do takich spotkań. (mk)

Dni Aktywności Studenckiej

W dniach 27 i 28 października odbyły się po raz drugi Dni Aktywności Studenckiej. Ta organizowana przez AIESEC impreza ma na celu zaprezentowanie wszelkich organizacyjnych form życia studenckiego w skali całego środowiska wrocławskiego. Licznie przybyli koła naukowe z Akademii Rolniczej (zwłaszcza interesująco zaprezentowali się hodowcy strusi i koni huculskich), Uniwersytetu Wrocławskiego (Koło Naukowe Studentów Geografii, Koło Entuzjastów Turystyki, Koło Młodych Politologów), Akademii Ekonomicznej (Stowarzyszenie WIGGOR), a nawet prywatnej Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu. Można było też zobaczyć grupy niezwiązane z konkretną uczelnią, jak Chrześcijańskie Stowarzyszenie Akademickie czy Dolnośląska Gildia Fantastyki.

Wśród tych ofert prezentacje studentów Politechniki wyróżniały się różnorodnością tematyczną. Reprezentowani byli filmowcy (FOSA), fotografowie (SpAF), lotnicy (AKL), NZS, AZS i AIESEC.

Uroczystego otwarcia imprezy dokonał jej koordynator pana Krzysztof Murzyn (AIESEC). Wzięli w niej udział także Prorektor ds. Nauczania prof. Jerzy Świątek, Prorektor ds. Studenckich prof. Ludwik Komorowski i kierownia Sekcji Spraw Studenckich mgr Andrzej Ostoja-Solecki.

Prof. Świątek przypomniał maksymę, że nie ważne, co się studiuje, ważne – kogo się spotyka. *Życie studenckie to kwadrans akademickie – wtedy dzieje się najwięcej.*

Mgr Ostoja-Solecki podkreślił wagę doświadczenia organizacyjnego w życiu zawodowym inżyniera.

– *Bardzo się cieszę, że w tak krótkim odstępie czasu udało się Państwu już po raz drugi zorganizować Dni Aktywności – powiedział prof. Komorowski. – Życzę, by przy pomocy mojej i innych osób udało się kontynuować te spotkania. (mk)*

ZJAZD STUDENTÓW ELEKTRONIKI Z LAT 1969-74

